

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Szerkesztőség.

Égész évre 28 k., (14), 1/3 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Rugaszkodás.

Budapest, december 12.

(v.) Ilyet még a jó öreg Aesopus sem pipált: — ez egyszer a baldokló számár rugott egyet az eleven oroszlanon. Koerber uról köztudomásu, — a jól beavatott cseh újságok már el is parentáltak — hogy bukott ember. Tökéletesen lejártá magát. Örökös szájhóskódései otthon örölték meg a pozícióját; a velünk szemben való folytonos kötekedés, a magyar közjog ellen minduntalan intézett otromba támadásai Magyarországgal szemben hozták lehetetlen helyzetbe. Az olyan osztrák kormányelnök, akivel a Lajta tulsó partján szoba sem állnak többé a szlávok, aki Magyarországon saját magával szemközt kérlelhetetlen védelmi harcra provokálta nem csupán az ellenzékét, hanem a többséget is, sőt nem csupán a parlamentet, hanem a kormányt is: az ilyen osztrák miniszterelnök elmehet Kukutyinba zabot hegyezni. Hasznát Ausztriában többé senki sem veheti. Mert aki magával szemközt találja a szlávokat, tehát: Ausztria nagyobbik felét s ezenkívül még az egész Magyarországot is, az legfejlebb politikai magántudósnak állhat be, de az aktív kormányzati szereplésre tökéletesen és véglegesen alkalmatlanná lett. Koerber ur tehát bukott ember. Minden jel arra vall, hogy menesztéséhez csupán egy formalitás van még hátra: a lemondás benyújtása és elfogadása.

Nagyon csodáltuk volna, ha ez a politikai fenegyerek bucsuzásul még egyszer bele nem kajtárkodott volna a magyar dolgokba. Régóta sejtjük s a bonctani látélet hitelesen ki fogja róla deríteni, hogy ebben az emberben semmi sem volt nagy, csak az ő hiúsága. De ez aztán rendkívüli, sőt mérhetetlen. Kor-

mányralépésétől fogva mostanáig mindig csak külső hatásra törekedett. Olyan volt, mint egy primadonna: tetszeni akart, tapsokra pályázott. És bizonyosak voltak benne, hogy lelépését is a lehető leghatározottabban próbálja majd eldramatizálni. Vártuk tehát, hogy utolsó szereplésénél lesz görögtűz, tabló, kolofónium-villámlás, bádoglemez-menydörgés. Ezt a lármas elmenetelt Koerber ur nem engedte el magának. Hadd lássa a világ, hogy most bukik az utolsó osztrák hazafi. Az utolsó és a legnagyobb. Aki gyűlöli a magyar fajzatot. Akinek volt kurázsija belénk kötni, velünk perbeszállni, a birodalmi egység korlátai közé szoritani ezt a rebellis magyar államot. Ilyen lelépést szánt magának Koerber ur, ezzel akarván ércnél maradandóbb emléket biztosítani nevének.

Hát ma megtörtént ez a bucsuzkodás. Nem a képviselőházban, amelyet már tegnap hazaküldtek. Mert ott az ő hepciáskodásait a csehek, az aldeutschok és a szociáldemokraták kinevették volna. Így hát az urakházában folyt le a hatásos bucsuzkodás vásári komédiája. Ott akad még néhány megcsontosodott centralista, aki nem akarja észrevenni sehoggy, milyen borzasztó mértékben bomlik szét maga az osztrák államiség, s aki tehát e szándékos vakságában még egyre arról álmodoz, hogy Magyarországot mégis csak be kell kelezni a birodalmi egységbe. Ottan tehát kapható zajos taps és olcsó babér a Koerber-féle hetvenkedések számára. Egy megrendelt interpellációra Koerber ur megadta a tőle várt feleletet. Egyike volt ez ama gondosan előkészített szónoki rögtönzéseknak, amelyekben Koerber jeleskedni szokott. Szinte természetesen, hogy a magyar közjogról kotyogott megint. S még természetesebb, hogy amit mondott, ismét ostobaággal vegyes szemtelenség volt. Beszélt megint birodalomról. Hát ismer a ki-

egyezés birodalmat? Hiszen a Deák Ferenc alkotásának célja éppen az volt, hogy az egységes birodalmat, amely jogbitórlás és alkotmányrablás után állott fenn, a földszinéről eltörölje s helyébe a két önálló állam dualisztikus szövetségét tegye. Magyarországról e beszédében úgy beszélt Koerber, mint a birodalom egyik feléről. Pedig mi nem vagyunk fele semmiféle birodalomnak. Mi egész vagyunk: közjogilag önmagában elhatárolt és minden egyébtől különálló egész. Mi a szuverén magyar nemzet vagyunk. És vagyunk az önálló magyar állam, amelynek közjogi individualitása csorbátlan és független. Ha ez nem tetszik Koerber urnak, ám álljon a fejebujára. De magunkat a birodalom felévé, egy magasabb állami kategória alárendelt fogalmává redukálni nem engedjük. S ha akad Koerber ur után osztrák kormány, amely ragaszkodni fog e centralisztikus hóborthoz, akkor mi a közjogi felszivódás veszedelme elől egytől-egyig a másik közjogi alapra, a perszonál-unio alapjára fogunk menekülni.

A birodalmi egység bizonyítékául azt hozta fel Koerber, hogy e magasabb állami kategóriában a törvényhozás szerepét a delegáció, a végrehajtó-hatalomét a közös kormány tölti be. Ahány szó, annyi számárság. A magyar delegáció nem törvényhozás, nem is parlament, hanem az országgyűlésnek egyik küldöttsége csupán, amelynek határozatai törvényerőre csak akkor emelkednek, ha az országgyűlés azokat megszavazza. Ha az osztrákok a maguk delegációját törvényhozási hatáskörrel ruházták fel, amennyiben az ott megszavazott költségekre vonatkozó határozatok azonnal törvényerőjüvé, az ausztriai törvénytárból mint törvények publikáltaknak s a Reichsrath minden további hozzászólása nélkül feltétlenül végrehajtandók: hát ez az

TÁRCA

Az ég s a föld között.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Thury Zoltán.

Konta urnak könyökbe hajló lakása volt a negyedik emeleten. Két szobának az ablakából messze el lehetett látni a budai hegyek felé és közben egy egész világot. Egy kicsit balra a pályaudvar, aztán egymásba futó reneteg sok lényes vonal a földön, a sínek, amelyeken állandóan vonatok jöttek-mentek, meg egy csomó mozdonny szaladgált ide-oda, összeszedve a szerteszóledt kocsinnyját. S az egész testet átszelte egy széles, karcos vaslábakon álló hid, hogy két forgalmas városrész között meg ne akaszsa a közlekedést a pályaudvar. Lenn a hid innenső végében szánalmas kis szökőkút a nedves téglafalba belevágyva és a még kissé bemélyített fülkében egy vetkőző márványhölgy, akire a sekély vizecskéből bamba teknősbékák bámulnak föl, hogy: csak nem akar fürdeni... Lenn az utca a hid feljárója miatt összehorpadt s látni nem lehetett a magasból, csak halani, hogy villamos kocsi járnak rajta, ki a liget felé, hogy utca végében már kormos fák között. — A harmadik szoba két ablaka egészen keskeny melléku-utórá nyílik. Itt pár a szem egész világa a szemben levő háromemeletes házba vész bele. Veszedelmesen ki kellene nézni, hogy lenézzen az ember a mindig párákban uszó piszkos utórára. Hanem a másik ház szemben érdekes. Konta ur nézte például, hogy mi mindent varrnak egy nagyságának a harmadik emeleten a szobákban s hogy az egyik redőnyt már hónapok óta nem lehet leereszteni. S mert pedáns ember volt, mér-

gelődött. — Istenem, hogy lehet ennyi ideig túrni ezt a rendtelenséget...

Ez a szoba volt a gyermekeké. Négy volt a gyerek. Egy kis fiu s egy még kisebb. Aztán egy annál is kisebb leány és egy egészen kicsi, kétesztendő leány. A legnagyobb gyermek se nyolcéves még, mély pillantású, okos fiu. A másik inkább zseniális. Buta is meg bölcs is egyszerre s fékezhetetlen. A nagyobbik lány szép, a kicsi: bájos. — Amint egy délből hazament Konta ur, egyenesen hozzájuk nyitott be. De lassan, hogy lehetőleg észrevétlenül benn legyen s egyszerre rohanják meg valamennyien. Ahogy azonban benyitotta az ajtót, dermedten állott meg a küszöbön. A nyitott ablak párkányán feküdt a három nagyobb gyerek. A kurtalábú kis lány lábcséki támasz nélkül kalimpált benn az ablak belső párkányán s a két fiu is térdelt a deszkán, amint a széles párkányon elnyulva le-bámult az utórára. A két fiu összeilleszkedett teste közötti mélyedésben pedig a legkisebb gyerek nyújtózott el. A lehajtott szőke fején látni lehetett, hogy ő is lenéz az utórára. Az ablak mellett kis gyerekesztal állott, mellette szék, mutatva az utat, amelyen ez a esőpp högy eljutott az ég és a föld közé.

Konta ur egy pillanatra arra gondolt, hogy pár nagy lépéssel az ablakhoz rohan s egyszerre megfogja valamennyit, hanem ismerte a padlót. Tudta, hogy reccog, s attól tartott, hogy az ablak lépésnél már megrémülne és kilódnak az ablakon — s nem jut el elég gyorsan hozzájuk. Hiányozni fog valami a másodpercéről, ami alatt meg kell ragadni őket — s mint a tolvaj, olyan lassan csukta be maga mögött az ajtót. A szőnyeg nem ért el egészen az ajtóig, hát egy nagy lépéssel lépett rá s aztán szó nélkül elmenve az egyéb ajtók mellett, kibotorkált a folyosóra. Lopózkodva, minden pillanatban megállva és valami talán bennről vagy lennről érkező neszre figyelve —

surrant le a lépcsőn. Az első emelet párkányánál már tisztában volt a hanggal és amiről szó lehet. Fennről iszonyu visítást, lennről pedig egy tompa puffanást, aztán lassanként, de rohamosan gyülekező elszörcnyöködést várt. Erre megállott a szíve dobogása s a kalapja alól nehéz eszepekben ömlött az arcára meg le a galléria alá a víz. — Az Isten egyébként segíthet — mondta s előbb jobbra is, balra is pislogva, kiment az utórára.

Csend volt. Mind a két oldalon villamos kocsi bontakozott ki a ritkás szürke ködből s a hid kocsiútján nehéz lépésekkel baktatott föl két nagy pej egy tégláskocsival. Konta ur várt s azt gondolta: — hát hiszen nem megy az olyan egyszerre. Előbb játszanak, lökdösődnek egy kicsit... Szóval: semmit se jelent az, hogy még csendesség van. Lesz itt még ma egyéb is — s a tenyerével törölve az arcát, zavaros pillantással nézte az utat, hogy merre menjen. Gondolta, hogy a kis utca felé volna a legokosabb s aztán megállni a tulsó gyalogjárón, felkiáltani, hogy: takarodtok be! — De hát esetleg éppen ebből származnék a szerencsétlenség! Hát lassan ráhatározta magát, hogy az ellenkező irányban indul meg, amikor azonban a hid alatt hosszan fityülve elment egy vonat, már kész volt a terve arra nézve is, hogy mit csinál azután. — Rögtön elutazik. Neki itt nem kell semmi. Azon fog igyekezni, hogy elfelejtse azt, hogy valaha gyermeke volt. És aztán nem is kell több. Nem érdemes. Néhány ilyen félóra és megbolondulhat az ember. Lemegy a tenger mellé. Tudni se akar itthon senkiről. Remete lesz. A leveleket felbontatlanul küldi vissza, ha utána mennek, megszökök. Nem kell semmi ebből a városból.

Azt nem annyira kiszámította, mint inkább elhatározta, hogy egy félóra alatt rendbejön a dolog. Vagy így, vagy úgy. Azt kell kívánni valahogy, nem messze innen, benne abban a gyűrűben, amiben hullámot vet az ezen a ponton tör-

osztrákok dolga, nem a mienk. A magyar alkotmány szerint a magyar delegáció a közös költségeket nem szavazza meg, hanem csak megállapítja, ami azt jelenti, hogy a magyar pénzügyminiszter a közös költségeket csakis akkor folyósíthatja, ha azokat az országgyűlés a költségvetés keretében megszavazta s a kormánynak az appropiációt megadta. Igaz ugyan, hogy a magyar országgyűlés a delegációban megállapított összeget nem módosíthatja, de az a joga kétségelmentül megvan, hogy az egész állami költségvetésben s ezzel együtt a közös kiadásokat is megtagadhatja. Ezzel szemben hiába hivatkozik Koerber a két delegáció együttes üléseire, ahol, ha a két delegáció külön-külön egyöntetű határozatot nem tudott hozni, akkor az osztrák és a magyar delegátusok együtt szavaznak. Ez igaz. De ennek az együttes szavazásnak más a közjogi jelentősége nálunk és egészen más Ausztriában. Ausztriában az ilyen szavazás utján létrejött határozat azonnal törvénynyé válik, amellyel szemben a Reichsrath tehetetlen. Ellenben nálunk az országgyűlés e szavazás eredményét, a közös költségvetést bármikor elvetheti. Közjogilag a dolog tehát úgy áll, hogy Magyarország — az együttes szavazások révén — igenis dikálhat törvényt Ausztriának; ellenben a magyar országgyűlés elhatározásának szabadsága az egész vonalon megvan, mert a delegációnak semmiféle megállapodása — lett legyen az akár külön, akár együttes — a mi parlamentünk szavazatát semmiképpen nem preokupálja. Ha tehát van alárendeltségi viszony, akkor a magyar állam szuverénitása a tökéletesebb az osztrákéhoz képest, nem pedig megfordítva.

Szóra sem méltatjuk azt a kicsinyes taktikai fogást, amellyel Koerber a mi katonai vívmányaink értékét csökkenteni próbálta. Ez a handabandázás azt a benyomást teszi ránk, amikor egy kraklér párbajt erőszakol ki, abban jól elpáholtatik s mialatt otthon sebeit gyógyítja, az ágyban hősiesen vágja megcsorbult kardjával a moulinetkat. Azon meg éppen mosolygunk, hogy Windischgrätz a közös hadsereg magyar részének tulajdonosan nemzetivé tételével szemben a kvóta felemelésével fenyegetőzött. No ez ugyan szép dolog. Valameddig tisztára osztrák volt a hadsereg, addig a kvótában úgy fiztünk, mintha közös lett volna, Most, hogy — a

számunkra törvényben biztosított paritás jogcímén — csakugyan közössé akarjuk tenni a hadsereget, ezt úgy akarják velünk megfizettetni, mintha az önálló magyar hadsereg számára adoznánk. Ilyen üzletre a magyar nemzetet nem fogják az urak hajlandónak találni. Ha nem tetszik az uraknak, hogy a közös hadseregnek csak az osztrák része legyen osztrák, ellenben a magyar része paritásosan magyar, akkor fel lehet ugyan emeltetni a magyar véderő költségeit, de nem a közös hadsereg számára, hanem oly módon, hogy kettéválunk s kiki ellátja pénzzel és emberrel a maga külön hadseregét.

Gróf Tisza Istvántól pedig elvárjuk, hogy ama joghomályosított és jogfosztó törekvésekkel szemben, amelyek ma az osztrák urak házában megnyilatkoztak, világosan fogja kifejteni és erőlyesen fogja megvédeni a magyar állam alkotmányos igazait. Hadd tudja meg a haldokló számár, hogy büntetlenül nem lehet megrugdosni ezt az eleven országot, amelynek Magyarország a neve.

Az obstrukció végnapjai.

Budapest, december 12.

A t. Háza érkezőket azzal a hírrel lepték meg, hogy a delegációs szünet előtt hétfőn még lesz ülés. Ezt a hétfői ülést két okból is jó megtartani: mert nincs olyan sok időnk, hogy prédálhatnánk, és mert, úgy lehet, szükség is lesz rá. A folyosó okoskodása szerint ugyanis könnyen megeshetik, hogy a magyar miniszterelnöknek hétfőn még nyilatkoznia kell. Ma a bécsi urak házában meginterpellálják Koerber urat a hadsereg dolgában s ha Koerber beszél, akkor, a tapasztalás szerint, alighanem beszélnie kell Tiszának is, hacsak azt nem akarja, hogy az esetleges bécsi fulánktól megint megdagadjon a magyar obstrukció.

Konstatálni illik, hogy a hétfői ülés egyelőre csak az obstrukció utolsó mohikánjainak nem tetszett. Ők már úgy rendezkedtek be, hogy ma legyen az utolsó ülés.

— Rajta kell lenni, hogy Molnár Jenő hétfőre maradjon. Az elég is lesz hétfőre.

A Holló kis tábora ennél fogva megtette a szükséges intézkedéseket. Egy kis manővert már a jegyzőkönyvtől se sajnáltak, de az nem sikerült. Ennél fogva másik manővert eszeltek ki, csakhogy a Ház határozatképességét kelljen és

A kocsmárosné a szomszéd asztal mellé telepedve bámult rá, azt kérdezte meg: — A mentők? — Az asszony figyelt s egy kicsit bámúla nézett rá. — Dehogy. A villamos. De csakugyan rossz színben tetszik lenni. — Magában pedig elgondolkodott, hogy mi baja lehet? S valami csendes sejtés fészkelte be magát a kövér polgarasszonyba abban az irányban, hogy nincs kizárva az, hogy itt készül valami. Egy ilyen máskülönben rendes ember egyszerre ugrálni kezd meg kiabál... Az ilyen esetek sűrűn előfordulnak az újságban. — Egyszerre meg sok ember jött. Kontar ura fölállott s a száját eltávtva bámult bele az utcába. Hanem az emberek nem siettek. Valami műhelyből jöttek ki, táskája is volt mindeniknek, hát csak visszaült a székre s minél elfogulatlanabban igyekezett szétnézni a helyiségben. Az idegességét már csak az mutatta, hogy sűrűn nézte az órát. Amikor azonban letelt a félóra, csak a belsejében háborogva, de a külső viselkedésében csendes nyugalommal indult meg haza. S ahogy benyitotta az ajtót a gyermekekhez, éppen csak nagyon szomorú volt. Tönkrevett ember, aki egy kis gyermekre kuporodva, bágyadtan nézett szét a szobában. Csendesen, minden indulat nélkül mondta a nagy fiúnak:

— Téged agyonverlek.

Erre eléltapalt a kicsi lány.

— Engem nem, úgy-e nem?

Az ember egy öléssel összetapadt a gyermekkel és sugdosott neki.

— Téged nem. Te jó vagy.

lehesse megállapítani. Megszámolták a képviselőket s többen voltak száznál. De hát ezzel is telt az idő. Aztán Holló Lajos napirend előtt hosszabb beszédben protogálta a tisztviselőket, hogy a végén azt kérdezhesse, amit már ugyis tudott s is, más is: lesz-e még az idén pótlék? Tisza István aztán megfelelt, de nem egészen a Holló izlése szerint. Kijelentette, hogy már a legközelebbi napokban törvényjavaslatot fog benyújtani, felhatalmazást kérve, hogy az idei költségvetésben előirányzott összeg erejéig a tisztviselőknél pótlékok adóhasson. Így tisztán az obstrukció uraknak mulik, hogy a dolog még karácsony előtt törvényes formák közt rendeztesse. De ha a tisztelt obstruktorok tovább játszszzák kis játékaikat, hát akkor a kormány a maga felelősségére is megadja a tisztviselőknél a pótlékok, mert a tisztviselőknél nem szabad megszenvedniük az obstrukció kétszínű játékát.

Ezt általános helyesléssel fogadták s örültek Hollóék is, mert egy kis órácskát már sikerült az ülésből leérőlniök. Hogy még többet is nyerjenek, jöttek az interpellációk. Többek között bejegyzett báró Kaas Ivor is egy pikáns interpellációt a parlamenti rend helyreállításának dolgában. Az obstrukció bárója pikáns békeföltételekkel akart kirúkolni, de interpellációjával egy kis baj esett. Már be volt jegyezve, a gyorsíródában le is volt gépelve, a folyosón már élvezték az előzét, de egyszerre egy óra tájban megjelent a folyosón — Rakovszky István, aki gyásza miatt nem jár a Háza, de akit telefonon figyelmeztettek Kaas szándékára, és az történt, hogy Rakovszky egyszerűen lefújta az egész interpellációt.

Kaas szomorúan mondta a folyosón:

— Vége... Mikor az én interpellációmra kerül a sor, nem leszek jelen.

De hát az ülés elején a sok bejegyzés jó volt arra, hogy a vitának két órákor való megszakítását lehesse követelni. Így tehát csak félizzenkettőtől kettőig kellett még az idő agyonütéséről gondoskodni, s azt hitték, hogy erre Barabás Béla és Darányi Ferenc elégséges lesz, Molnár Jenő pedig maradtat hétfőre. Ez a számítás se vált be. Pedig Barabás Béla kétszer is beszélt, az igaz, hogy nem egészen önszántából. Ugy esett ugyanis, hogy Barabás Béla első beszédének végén határozati javaslatot terjesztett be, mely egészen a Kossuth-párt békeföltételeihez simulva, a felségjogok természetének házhatározatban való meghatározását követelte. És Barabás a párt előzetes megkérdezése nélkül azt mondta, hogy amennyiben a Ház az ő határozati javaslatát nem fogadná el, a Kossuth-párt feloldottnak érezné magát a békeföltés alól. Ezt nagy gaudiummal hallották Hollóék, de annál kínosabban érintette a Kossuth-pártot.

Körülfozták a folyosón Barabást és felvilágosították, hogy hány szoros hibát követett el. Először is nem jelentette be a párt tegnapi értekezletén, hogy ilyenforma határozati javaslatot szándékozik benyújtani. Másodszor elébe vágott annak a megállapodásnak, hogy a felségjogokra vonatkozó indítványt Kossuth Ferenc terjeszse be, még pedig az unjonemegajánlásról szóló javaslat általános vitája rendjén. És végül harmadszor a párt megbízása nélkül a maga határozati javaslatának elfogadásától tette függővé a Kossuth-párt további magatartását.

Kossuth, Thaly, Justh és többen közrefogták Barabást, bevezették a jegyzők szobájába s ott rögtönzött konferencián megállapodás történt, hogy a szünet után Barabás Béla visszavonja határozati javaslatát. Egyben mindjárt megszervezték az okokat is, melyekkel Barabás a javaslat visszavonását bejelentse.

Akkor aztán Barabás a folyosón fölkereste báró Feilitzsch Arthur alelnököt:

— Kérlek, engedj a házzsabályokhoz szólnom, mert valami boldonságot csináltam.

S a szünet után Barabás Béla, a megállapodás szerint, visszavonta határozati javaslatát s így az incidens el is simult. De mindez, noha aztán még a néppárt utolsó engedélyezett szó-

tendő minden esemény. Figyelve a hangokat, az utcaát, hogy nem puposodik-e fel rajta az igazalom, nem vet-e hullámokat a most csendes zibongásban a hirtelen támadt elsősznyedés... Egy kis koresmába tért be a legközelebbi sarokon s lehetőleg nyugodtan ült le az ablak mellé.

— Rossz színben tetszik lenni — mondta az asszony, amikor eléje tette a sört.

— Rosszban, igen... De elnézett, hogy ne kelljen tovább beszélnie, s egy pillanatra mosolygás szaladt végig az arcán. Arra gondolt, hogy sokszor olvasta mindenféle könyvekben, hogy: a kétségbeesés fájdalma meg az ilyen szívifájdalom, meg olyan szívifájdalom — és lebecsülte az efféle virágos beszédet. Pedig hát csakugyan. Iszonyú szurakokat érzett a szívében. Utamessen, hevesen összehúzódott, amikor érezte, hogy megint jön egy meg újra egy. Fizikai kín, mintha a teste is belebetegednék a kétségbeesésbe. Aztán meg egyéb gondja támadt. Érezte, hogy neki ebben a pillanatban csak lesújtott embernek volna szabad lenni vagy olyannak, aki arra vár, hogy minden pillanatban agyonverhetik, s megrémült attól, hogy még ebben az állapotban is okoskodik. — Hát mi lesz velem, ha így élek? Ha mindig figyelek... Hiszen én akkor mindenképpen hamar elpusztulok. Hát ha én már szerencsétlen se lehetek, olyan igazán szerencsétlen, hogy ne vigyazzam a jelenségeket, hát akkor mért élek... S most egyszerre magába mélyedt s átkozta az esztét, ami így berendezkedik a maga különös céljaira és még annyi nyugtot se ad, hogy belemertülhesen a nirvánaába, hogy minden számvetés nélkül sirjon...

Messziről esőngetés hallzott s erre felugrott.

Törvényesen védett
Bob-csemege

név alatt egy olyan finom gyümölcs-hasajtó jött forgalomba, mely úgy felnötteknél, mint gyermekeknél egy „állandóan rendezes-sített” kellemes széklettel idéz elő. A gyomrot tisztítja és erősíti. Fővárosi orvosok nagy előszeretettel rendelik székrekedésgnél chronikus esetekben is, miután hatása biztos, fájdalmakat nem okoz és teljesen ártalmatlan. Elvezetés ize által kiszorította az összes külföldi hasajtókat. Nagyon ajánlják olyan egyéneknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hasajtó állandó bevételeitől. — Egy teljes doboz ára 80 fillér. Postán csak öt doboz meg 4 kor-ért bérmentve. Egyedül készíti ERÉNYI BELA gyógyszerész.

Budapest, VII., Károly-körút 5. szám. — Kapható a gyógyszerárnyban.

Főraktárak: Lux Mihály, Múzeum-körút 7., Dr. Egger László, Váci-körút 17., Török József, Király-utca és Andrássy-ut, Kertészrét-ut. Kerepesi-ut 20. szám, Koronás-utca és Király-utca, Gara és Róth, József-körút 71., Molnár és Moser, Károly-utca, Széchenyi-utca, Kossuth Lajos-utca, Széchenyi Lajos, Fodor J., Marokkó-utca és Király-utca, Fodor Márton, Király-utca 41. és Váci-körút 10., Fodor J. „Sas Groceria” Kerepesi-ut.

noka, *Daranyi* Ferenc is beszélt: csak déli egy óráig tartott. Maradt tehát még egy teljes óra. Az obstruktorok próbálták egy kis házszabályvitával segíteni a dolgon, de nem ment. S így *Molnár* Jenőnek, aki hétfőn az egész ülést ki-beszélhette volna, ma egyetlen rövid órába kellett szorítania minden mondanivalóját.

Az utolsó óra is elég változatos volt.

Előbb *Nyiry* Sándor honvédelmi miniszter válaszolt közmegegyezésre Szalay Lászlónak egy régebbi interpellációjára, aztán *Rosenberg* Gyula előadó terjesztette be az olasz kereskedelmi szerződésre vonatkozó bizottsági jelentéseket, amihez *Hollók* megint csináltak egy kis esetet, majd a hétfői ülésnek szeretne volna legalább a felét lecsipni *Okolicsányi* László, hogy a delegátusok már hétfőn déli egy órakor elutazhassanak Bécsbe, — de a mandverek kutba estek. Át kellett tehát térni a interpellációkra, de akkorára már csak egy interpelláció maradt a sokból. *Lenk* Adolf interpellálta meg a kultuszminisztert a buziási közalapítványi bírtokok dolgában, amire *Berezovics* Albert nem adhatott ugyan már ma a végleges választ, de annyit már eleve is kijelentett, hogy a minisztériumban semmit sem akarnak el-tussolni.

Mikor a jegyző báró *Kaas* Ivort hívta fel, hogy interpellációját terjeszse elő: — *Kaas* sehol sem volt. *Rakovszky* figyelmeztetése után el kellett tűnnie...

A képviselőház ülése december 12-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: *Perczel* Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: gróf *Tisza* István miniszterelnök s az egész kabinet.

Elnök megnyitja az ülést. Felolvassák a mult ülés jegyzőkönyvét.

Molnár Jenő: Kifogásolja, hogy az ő tegnap tett jegyzőkönyvi indítványa nincs benne a jegyzőkönyvben. Kéri pótlólag jóváinni.

Elnök: A házszabályok szerint egyszer már tett indítvány ugyanabban az ülészakban nem tehető. Fölteszi a kérdést, hitelesíti-e a Ház a jegyzőkönyvet.

Osvaldszky Lajos: Kéri a Ház határozatképes-ségének konstatálását.

Elnök ezt elrendeli.

A megszámolás eredménye az, hogy 105 képviselő van jelen.

A Ház hitelesíti a jegyzőkönyvet.

Elnök: Bemutatja a beérkezett irományokat.

Nyiry Sándor honvédelmi miniszter: A jövő évi unjonjeltek megállapításáról és az unjono-megajánlásról szóló törvényjavaslatokat nyújtja be és ezzel kapcsolatban jelentést tesz az 1901—2. évben szolgált önkéntesek vizsgájának eredményéről, a hadseregrekben az 1901—2. évben előfordult öngyilkosságokról és a közös hadseregről a honvédséghez áthelyezett tisztekről.

Elnök: Kijelenti, hogy a benyújtott törvényjavaslatok átfutának a véderbizottsághoz.

Nyegre László felolvassa az interpellációs könyvet.

Szederkényi Nándor: Kívánja, hogy a régi bejegyzéseket is olvassák föl.

Elnök: Ezt ellenzi és javasolja, hogy az interpellációkra két órákor térjenek át. (Helyeslés.)

(A tisztviselők fizetésrendezése.)

Holló Lajos: A tisztviselők érdekében a lapokban megjelent azon tudósításra vonatkozólag, hogy ők karácsony ünnepe előtt a pótlékat megkapják, kíván napirend előtt felszólalni. A Ház multkorri határozata folytán a következő napokban már kezdődnek a szünetek és ez er meg ez család megnyugtatótlására volna szó, aminek következtében nem helyes, ha azok a bizonytalan hírek maradnak tapéton, melyek a lapokban szórványosan megjelennek. Mindenki a Házban s a Házon kívül is hazafias kötelességet teljesít, aki bármily osekély mértékben is hozzájárul ahhoz, hogy a tisztviselőknek legalább lelki megnyugvása helyreállíttassék. Mi bármikor hajlandók voltunk azt a törvényjavaslatot, melyet az előző kormány betervezett, tárgyalás alá venni és nem volt a Házban senki, akinek ez ellen nagymérvű kifogása lett volna. De eltekintve ezen törvényjavaslat tárgyalásától és megszavazásától, vannak más tételek is az előző költségvetésekben törvényesen megszabva és megállapítva, amelyeknek folyósítása és szétosztása ellen abszolút semmiféle akadály nincs. (Ugy van! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) Ennek szétosztása már megértetett és megállapított az előző kormány által, tehát indokolatlan és érthetetlen az, hogy azok, mint egyszerű kormányzati osekemények, végre nem hajtatnak és a tisztviselők javára nem értekeztesznek. (Ugy van! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) Ezzel szemben méltán bizalmatlanok lehetnek a tisztviselők, akik többibbe jöttek már kér-

vényekkel, küldöttségekkel a miniszterekhez és kormányokhoz, és azok részéről már előzetesen nagyon megnyugtató kijelentéseket hallottak és ígéreket kaptak. Így többek között még ebben az évben május hó 16-án *Vörös* László, és ő elnökük, vezették egy küldöttséget, amely az akkori kormányelnököz előterjesztést és kérelmet intézett. A tisztviselők nemcsak a kormánynak a javaslatból és kijelentéséből merítették erőt, hanem abból is, hogy a kormány háta mögötti lévő párt és az egész pénzügyi bizottság egyhangulag foglalt állást a tisztviselők ezen törvényjavaslat mellett.

Ha tehát mindezen dolgokat fontolóra vesszük, azt kell mondanunk, hogy a leggyökeresebb megoldás az volna, ha a miniszterelnök szives lenne rekonstruáció tárgyává tenni az ő kijelentéseit, melyekben ezen javaslat szemben állást foglalt s ha azt mondaná, hogy ezen javaslatot ő, ugy, amint az már közmegegyezésre létezőtt, magáé teszi és sürögös kereszttelvitelének módját és lehetőségét előmozdítja. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) A miniszterelnök most az év végén és az ünnepek bekövetkezése előtt nyújtson megnyugvást a tisztviselői karak előző azon kijelentésük által, hogy ő a köztisztviselők fizetésének rendezéséről szóló javaslatot ugy, amint az beterveztetett, magáé teszi és annak kereszttelvitelét a maga részéről is kívánja, másodsor pedig nyújtson megnyugvást arra nézve, hogy a pótlékat, amelyet már budgészterien a képviselőház, a törvényhozás elgadótt az ünnepek előtt milyen formában, milyen összegekben és milyen kulcs szerint kívánja közöttük felosztani.

Ezekre kér feleletet. (Élénk helyeslés balfelől.)

(A miniszterelnök nyilatkozata.)

Gróf *Tisza* István: T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) En nem jöhetek a t. képviselő uraknak az obstrukción segítségre és éppen azért (Zaj balfelől. Elnök csenget. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.) nem terjeszkedem ki mindazokra, miket az előttem szolt képviselőtársam fe szólaalásában felölt. Mindössze is annak rövid kijelentése soroztokom, hogy a tisztviselői kar a t. képviselő ur védelmére egyáltalában reá nem szorul, (Ugy van! Ugy van! jobbfelől. Mozgás a bal- és szélsőbaloldalon.) mert hiszen a kormánynak is erős elhatározása a legrovidebb idő alatt rendezni a tisztviselői fizetések kérdését ugy, hogy elmenjen a legszűkebb határig, ameddig az állami pénzügyek komoly veszélyeztetése nélkül elmeht. (Élénk helyeslés jobbfelől.) Hogy pedig ezt a határt be kell tartania, ezt talán mégsem szükséges itt bővebben indokolnom és fejtegetnem. (Ugy van! jobbfelől.)

Ha a képviselő ur kritika tárgyává teszi azt, hogy a kormány álláspontja ebben a kérdésben a megelőző kormánytól némileg eltér, hát ennek a magyarázatát ismételve megadhatom; mert hiszen megadtuk már a multkor.

A javaslat előterjesztésekor az akkori kormány abban a nézetben volt, hogy rendezni első sorban a kinevezett tisztviselői illetményeit és majd később, akkor, mikor a pénzügyek állapota ezt megengedi, fog áttérni a közszolgálat egyéb kategóriái fizetésének rendezésére. Az új kormány ezt az álláspontot nem teheté megárvá; (Mozgás balfelől.) mert azt tartotta, hogy lagrán igazságtalanságot követne az első sorban a megyei tisztviselőknél, (Ugy van! jobbfelől.) de a közügyek más érdemesebb szolgái is, ha a most rendelkezésre álló erőt teljesen igénybe venné a kinevezett tisztviselői illetményeinek rendezésére és esetleg, ha a pénzügyi és gazdasági helyzet pangása tovább tartana, ad graecas caenas halaszatáná el a közszolgálat többi érdemes munkásainak fizetésrendezésére. (Helyeslés jobbfelől. Mozgás a bal- és szélsőbaloldalon.) A kormány tehát arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kérdést a maga egészében kívánja megoldani. Ennek természetes konzekvenciája volt azután az, hogy már most számot kell vetnünk azzal, minő pénzügyi eszközökre lesz szükség az egész kérdés megoldására, mennyi állanak ezek az eszközök rendelkezésre, és csak ezen számítások megtétele után fog a kormány abban a tekintetben végeges állást foglalhatni, hogy kelle-e restringálni a fizetésemeléssel azon mérvét, amely e javaslatban lefektetve van.

Ismétlem, el fog a kormány menni a betervezendő javaslatban addig a határig, ameddig az állam pénzügyi egyensúlyának fenntartása és az adófelvétel érdekében kötelességszerűen tekintetbevétele mellett elmennie lehetséges. (Helyeslés jobbfelől. Mozgás a bal- és szélsőbalon.)

Ami már most az ideiglenes nehézségeket illeti, én már ma tudomására jutathatom a t. Háznak, hogy a legközelebbi napokban be fog nyújtani a kormány egy törvényjavaslatot, amelyben felhatalmazást kér arra, hogy az 1903. évi költségvetésben felvett általános összeg keretén belül a tisztviselőket ideiglenes pótlék alakjában részesítse átmenetileg fizetés avításban. Ennek a törvényjavaslatnak a letárgyalása természetesen a t. Ház többségétől és illetőleg attól függ, hogy mennyiben lesz képes a t. Ház letárgyalni és bejelezni azokat a törvényjavaslatokat, amelyeknek elintézése égetően szükséges (Nagy mozgás a bal- és szélsőbaloldalon.) és állami szükségletet képez. (Helyeslés jobbfelől. Nagy zaj a bal- és szélsőbaloldalon.)

Es tulajdonképpen a kormányt egyéb kötelesség ezen a téren nem terhelheti, mint az, hogy ezen javaslat benyújtása által módot nyújtson a t. Háznak és a t. Ház minden tagjának arra, hogy a tisztviselőket ezen valóban régen várt szükségletük kielégítéséhez

juttassa. (Helyeslés jobbfelől. Nagy mozgás és zaj a szélsőbaloldalon.) Azonban, ha a t. képviselő urak magatartása még huzamosabb időn keresztül tenné lehetetlenné ezen javaslatok tárgyalását... (Élénk felkiáltások balfelől: Készen vagyunk rögtön tárgyalni! Bármikor! Zaj és mozgás a bal- és szélsőbaloldalon.)

Engedelmet kérek, e törvényjavaslatnak letárgyalása nem előzheti meg azoknak a törvényjavaslatoknak a letárgyalását, (Igaz! Ugy van! a jobboldalon. Mozgás a baloldalon) amely javaslatok elintézése időközön van köve és az országnak égető szükséglete. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.)

De azért, t. Ház, amennyiben a t. képviselő urak akadályokat fognak gördíteni annak útjába, hogy a javaslat a természetes sorrendben letárgyalassék, a kormány ugy, amint előlőssége érzetéből kiindulva más fontos kérdésekben tette a saját felelősségére fog intézkedni ebben a kérdésben is, abban a reményben, hogy a t. Ház utólagos jóváhagyását ebben a tekintetben kinyerheti. (Helyeslés a jobboldalon.)

Gabányi Miklós: Akkor más kormány lesz, amint megképp fog intézkedni. (Zaj a jobboldalon.)

Holló Lajos: Személyes kérdésben és szava értelmének helyreigazítása címén kér szót. Azt, hogy ők akadályozzák a javaslat tárgyalását, már hallottuk. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) Akadályozzuk igen, nagy oélok érdekében. (Zaj a jobboldalon.)

Mandel Pál: Hát a póttartalékosokat miért kell behívni?

Holló Lajos: És az is tudják, hogy ebben a harcban voltak a parlamentnek hosszas szünetei, amikor lehetett volna tárgyalni ezeket.

Gróf *Tisza* István miniszterelnök: Akkor nem volt kormány.

Gabányi Miklós: Ugy tesz, mint a cigány a lovával, akkor eteti, mikor megdöglött.

(Az unjonclétszám.)

Barabás Béla: Két törekvés áll egymással szemben. Az egyiknek az idő drága, a másiknak az eszmék gyözelmebe vetelt hite nagy. Ő hazafiai érzelmeihez hiven, szintén kivette részét a nemzeti ellenállás nagy munkájából, de vannak, akik még többet kívánnak, mint az ő pártja, amely azt határozta, hogy a törvényhozás rendes működését lehetővé teendő, kivételes és rendkívüli eszközökkel küzdeni nem fog. És hiába mondja a többség és annak sajtója minden felszólalásra, hogy ez a párt határozat megszegése. Az objektív bíralat nem kivételes és nem rendkívüli eszköz s így az ő felszólalása sem az.

A küzdelem most a magyar nyelv nagy és szent jogaiért folyik. Amikor az ember élete veszélyben forog, nem nézi az eszközöket, csak azt, hogy életét megmentse. A nemzetnek a nyelve az élete és a nemzet életéért a végtelenségig is el kell menni a harcban. Ő a maga részéről épp azért nem járult hozzá pártja többségének határozatahoz. Nem járult hozzá e határozathoz azért sem, mert ebben a nemzeti ollenállás leokozását, leértékelését látta. A megoldás sulypontja a függetlenségi- és 48-as párton nyugszik, töle függ tehát a kibontakozás s ő ezzel az alkalommal élni akar. Annyi nemes küzdelem nem történhetett hiába. Igaz, obstrukálni nem mindig szabad, de az ő elve az, hogy a fegyvert letenni sem szabad, harcolni kell végig. A küzdelemnek nagy, lényegbevágó eredménye szerinte nem volt, de ha valami haszna volt, ha bárni kis eredményre vezetett: azt a nemzetet ennek az ósárolt obstrukciónak köszönheti. Ha eredménye nem is volt, a hasznát nem lehet kicsinyelni. Az obstrukció felnyitotta a nemzet szemét, felgyújtotta szívét megmutatta az országnak az alkotmány bástyáit. De volt haszna más is. Megmutattuk Ausztriának, hogy nem vagyunk az ő tartományuk; megmutattuk, hogy önálló és független állam vagyunk. Felszattuk azt a hibás közjogi világlítást, amelyben bennünket a külföld ideáig látott. A külföld csak azt tudta, hogy magyarok vannak, hogy Magyarország is van, azt nem tudta. A függetlenségi Kossuth-pártunk nagy hibája, hogy előbb szerelte le az obstrukciót, mielőtt a föltétlenül köztét követelést teljesítették volna. (Ugy van! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) Őt nem bízta meg a párt azzal, hogy ellenőrizze, teljesít-e a kormány a függetlenségi párt határozatának feltételeit, de mint a párt al-előke követeli a párt nevében ennek a föltételnek a teljesítését, mert ellenkező esetben a párt határozata is érvényét veszíti (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) és a párt feloldva érzi magát amaz elhatározása alól, hogy kivételes eszközökkel nem küzd.

Határozati javaslatot nyújt be, hogy mondja ki a Ház: „Magyarországon minden felszólalóknak, tehát a zenvélneti nyelv megállapítására vonatkozó jognak is törőrsa a nemzet.”

Egy olyan momentumra hívja fel a figyelmet, amelyről még nem volt szó a vitában. Nemcsak Magyarország katonai létszámában van sok idegen, hanem jóval több azon magyar fiuk száma, akik osztrák tartományokban és Boszniában vannak alkalmazva szolgálatra. Ezt számmal is illusztrálja. A magyar fiuk nem arra valók, hogy Ausztriát szolgálják.

Híszí, hogy a nemzet küzdelmének sikere lesz. A javaslatot nem fogadja el, hanem ajánlja elfogadásra az általa benyújtott határozati javaslatot. (Eljenzés és helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

(Felittson Arthur foglalja el az elnöki széket.)

Daranyi Ferenc: Foglakozik a miniszterelnöknek Koerber ismeretes nyilatkozatára adott válaszával, s azután áttér a kormány politikájának bíralatára,

MOLL SEIDLITZ POR
felülmúlhatatlan házi- és mindama gyomor-bajoknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban **MOLL** készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 korona.

MOLL-FELE FRANCIA BORSZESZ és SO
Legjobb fájdalomcsillapító beörszülés, csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban olommal zárt (plombirt) üvegekben 1 korona 90 filléért kapható. **MOLL** készítmény kérendő.

mely iránt már személyes okokból sem viseltetik bizalommal. (Élénk helyeslés és a baloldalon.) Elmondja Tisza István kormányra-jutását s átcsapa a katonaiságra az unjonjavaslat bírálatára s csak egy pontot fogad el programjából, hogy t. i. felkészít iskolákat támogatni és istáplolni akarja. Attér azután a miniszterelnök azon fellegfőadásán cáfolására, hogy ex-lexben is felhasználható a Ház. Majd közjogi szempontból bírálja ezután a javaslatot és konstataja, hogy az unjonjavaslat ebből a szempontból vizsgálva sem állhat meg és csodálkozik a szabadelvű párt jogász-elemein, hogy a javaslatot elfogadhatónak tartják. Nem fogadja el a javaslatot.

Elnök: Tíz percere felüggeszti az ülést. Szünet után. Báró Felittasok Artur alelnök újból megnyitja az ülést.

Barabás Béla: Határozati javaslatot adott be a mai ülésen, mint a párt határozatát. Miután azt Kossuth Ferenc szándékozik benyújtani az unjon-megajánlásról szóló javaslat tárgyalásánál, ezért visszavonja határozati javaslatát.

Lovassy Márton: A Ház elhatározta, hogy két órákor tár át az interpellációkra. Minthogy a mai ülésen a honvédelmi miniszter válaszolni fog egy interpellációra, s így az idő megrövidül, kéri, hogy már most térjenek át az interpellációkra.

Nyry Sándor honvédelmi miniszter: Az ó válasza öpteres lesz, tehát nincs szükség a napirend megszakítására.

Elnök: Lovassy Márton kérélmé a házszabályok értelmében nem tárgyalható.

Holló Lajos: A házszabályokhoz óhaját szólni az elnök mostani kijelentése kapcsán és ennek kapcsán más kérdésekre is ki akar terjeszkedni. Kéri erre a Ház engedelmét.

Elnök: Fölteszi a kérdést, megadja-e ezt a Ház. **Molnár Jenő:** Kéri a Ház határozatképességének megállapítását.

Elnök: ezt elrendeli. A megszámlálás eredményéből kiténik, hogy 102 képviselő van jelen, tehát határozatképes a Ház. Ennélfogva jelenti, hogy a többség nem adta meg Holló Lajosnak a szólasra a jogot.

Molnár Jenő: Azt vitatja, hogy a most szőnyegen forgó kérdésben a harcoló élénk képviseli a nemzet többségét. (Helyeslés és a szélsőbalon.) Tisza István már a tavasszal beszédet mondott, amelyben Száll Kálmánnak az unjon ótszám fölemelésére vonatkozó javaslatát melegen pártolta. És mi történt? Gróf Tisza, aki az „erős kéz” hangzatosával kapott megbízatást, lénytelen volt engedményekkel — ó maga is így nevezte — jőnni. A gyakorlatban az erős kéz nem vált ki be. A miniszterelnöknek a felségjogról való állítását cáfolja ezután, majd a hadsereg szelleméről beszél.

Azt mondák, hogy az obstrukció károkat okoz az országnak. Ha kárt okozna, az épp úgy megnyilatkoznék most is küldöttségekben, mint annak idején, amikor a magyar nyelv jogait a küzdelem kezdődött. Ennek a harconak hite szerint kell, hogy sikere legyen és meg van róla győződve, hogy az eddigi kitérés mellett lesz is.

Attér ezután újra a hadsereg szervezésének bírálatára és felsorolja kifogásait. Határozati javaslatot nyújt be, amely szerint utasítsa a Ház a hadügyi kormányt, hogy a Fiumében állomásozó 79. gyalogezred helyett egy magyarjarku ezredet küldjön helyőrségképpen. (Nagy tisztség és helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Lengyel Zoltán személyes kérdésben szólva, kijelenti, hogy Lindner tegnapi szavaira majd később fog válaszolni, ha beszerzi a válaszához szükséges adatokat.

A Ház ezután áttér az interpellációra.

Nyry Sándor honvédelmi miniszter válaszol Szalay László képviselő interpellációjára a 6-ik hadtest-parancsnokság által a Forró és szomszédos községek határában elotogalmi szándékolt tüzérégi lövőtér ügyében. Az ügy már tárgyalatlaná vált, mert a tüzérég Haraszi község határában tartja gyakorlatait. Kéri a válasz tudomásul vételét.

A Ház a választ tudomásul vette. Gróf Tisza István miniszterelnök törvényjavaslatot nyújt be a szegedi középítészeti tanács újabb tíz évre való fenntartásáról.

Elnök: Kiadatik a közgazdasági és pénzügyi bizottságnak.

Rosenberg Gyula előadó a közgazdasági és pénzügyi bizottság jelentését terjeszti elő az Olaszországga köntendő kereskedelmi szerződésről szóló törvényjavaslat tárgyában.

Ugron Gábor: Kívánja, hogy ez máskor korán délelőtt történjen. (Helyeslés.) Kelenek tel a képviselők idején s tartásák be a rendet.

Rosenberg Gyula: Ez nem taktikai okokból történt és Ugron Gáborról nem fogad el tanítást a köteleességből.

Szederkényi Nándor: Mint a pénzügyi bizottság tagja, kijelenti, hogy nincs tudomása a pénzügyi bizottság jelentésének hitelesítéséről.

Miklós Ödön: A hitelesítéssel az előadót és az elnököt bizta meg a bizottság.

Szederkényi Nándor: Ilyen határozatról nincs tudomása. Jövőben majd jobban figyel a jelentések hitelesítésére.

Elnök: Hangsúlyozza, hogy Rosenberg nem követett el mulasztást, az eddigi gyakorlat is ilyen volt.

Madarász József: Kívánja, hogy jövőben a képviselők jelenjenek meg rendes időben a Házban s tartásák be a rendet.

Ugron Gábor: A házszabályokhoz szólva, nem tartja helyesnek, hogy mindig holmi elfajult gyakorlatra hivatkozzanak. Kimutatja a házszabályokból, hogy a jelentések megételének idejére nézve igenis van intézkedés és az szigorúan megtartandó.

Tisza István szerint a házszabály intézkedése bizottsági jelentésekre nem vonatkozik, csupán az elnökök beérkezett irományokra.

Holló Lajos: A dolog természetes rendje az, hogy a bizottsági jelentések az irományok során terjesztésenek elő, így ahhoz joga van szót emelni bárkinek, hogy egy hibás gyakorlatot megváltoztassék.

Tisza István az álláspontját magyarázza.

Elnök: Jelenti, hogy a Ház a bizottsági jelentést elfogadta. Javasolja, hogy a legközelebbi ülést hétfőn tartsa a Ház és napirendjére a szőnyegen forgó törvényjavaslat tüzessék ki.

Okolicsányi László: Kéri, hogy hétfőn a delegációkra való tekintettel ne legyen ülés.

Gróf Tisza István miniszterelnök: A delegáció előértekezlete nem akadályozhatja, hogy hétfőn ülése legyen.

A Ház az elnök által javasolt napirendet elfogadja.

(Az interpellációk.)

Lendli Adolf a következő interpellációt terjeszti elő: Hajlandó-e a t. miniszter ur a buziási közalapítványi főtisztvisz müködéséről, a közalapítványi birtokon folyó bérletrendszer helytelenségeiről és az ezekkel kapcsolatos néprontó földzszoráról a Buziáson ez év elején folytatott vizsgálat alapján, kellő információit szerzeni?

Hajlandó-e a t. miniszter ur ennek alapján azután oly üdvös intézkedéseket életbe léptetni, amelyek révén a visszaélések megszüntethetők, a hibák és bajok orvosolhatók lesznek és amelyek lehetővé teszik, hogy a nép hozzájuthasson közvetlen bérletekhez?

Es hajlandó-e a t. miniszter ur arról is intézkedni, hogy a minisztérium egyik-másik osztályában a halogatás, az eltussolás rendszerre lábra ne kapjon és a buziási vizsgálat eredménytelenül feledésbe ne kerüljön.

Berzevichy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter: Az érdemleges választ később adja meg, mert csak rövid, előzetes választ akar adni. A vizsgálatot vezető miniszteri biztos még július 2-án betérjesztette jelentését a minisztériumban. Eszerint a buziási közalapítványi uradalmi főtiszt mulasztást nem követett el. Albréti viszony nincs azon a vidéken, aminek részben munkaviszony, a nép kizsákmányolására nem törekszik ott senki. A nép maga kezeli ezt a viszonyt, azért nincs módjában az eddigi bérleti viszonyokon változtatni. Megintoltás tárgyává szándékozik tenni, hogy miképp változtatható meg azon a vidéken az eddigi bérleti rendszer egy a közalapítványi jövedelmek, mint a munkások érdekei szempontjából. Adatokkal támogatja, hogy 14 ezer holdnál több van a népnek közvetlenül bérbeadáva.

Lendli Adolf: 70-80 koronáért!

Berzevichy Albert: A nép megfelelő részében részesülj tehát. Végül titukozik az ellen, mintha a kultuszminisztériumban eltussolási rendszer volna. Ez a gyanu egyáltalán ki van zárva. Ezeket óhajotta előzetes válaszképp elmondani. (Helyeslés a jobboidalon.)

Elnök: Az ülést 8 óra után berekeszti.

BELFÖLD

A pozsonyi italmérségi engedély. Egy félhivatalos kommuniké jelenti: Ama jelentést illetőleg, hogy állítog a pénzügyigazgatóság Pozsonyban vagy más városokban az italmérségi engedély kiadását ahhoz a feltételhez kötötte, hogy kizárólag magyar sirt mérjenek, a Magyar Távirati Iroda arról értesül, hogy illetékes helyen erről a dologról mit sem tudnak. Ha ez a hírlapi jelentés megfelelne a tényeknek, ugy ebben az eljárásban mindenesetre az illető közegek *tul-buzgóságának* ténye forogna fenn.

A könyvtári bizottság ülése. A képviselőház könyvtári bizottsága ma délelőtt háromnegyed tíz órákor *Perczel* Dezső elnökelete alatt ülést tartott, amelyen megjelentek *Pekár Gyula* jegyző, gróf *Esterházy Kálmán* és *Lendli Adolf* bizottsági tagok és *Fülöp Áron* könyvtárnok. Az ülésen az 1904-ben megrendelendő hírlapok és folyóiratok jegyzékét állapították meg.

A egyszerűsítési törvény végrehajtása. Gróf Tisza István belügyminiszter az egyszerűsítési törvénynek egyik legintosabb fejezetét szándékozik életbe léptetni 1904 január elsőjén. A kihágási büntetéspétek kezelése, nyilvántartására és elszámolására vonatkozó szabályzat tervezete ugyanis immár készen van. A tervezet szerint megvalósul az egyszerűsített nyilvántartásnak, az egyszerűsített pénznaplónak, az összes kihágási büntetéspétek két részre (az állam és a községek javára) felosztásának a helyszíni ellenőrzésnek várvavart egyszerű rendszere. A tervezet tárgyalása végett e hó 13-án szaktanácskozomány tartatik a belügyminisztériumban, melyre az érdekel

szakminisztériumok képviselőin kívül a székesfőváros különböző viszonyaira tekintettel az államrendőrség főkapitánya és a székesfőváros polgármestere is meghívottak. A szaktanácskozomány maga a belügyminiszter fog elnökölni. Ha a terv véglet testet ölt, az összes elsőfoku rendőrhatalóságok végtelen sok bürokratikus munkától menekülnek 1904. január 1-én.

A jövő évi unjonok. Nyry Sándor honvédelmi miniszter a képviselőház mai ülésén törvényjavaslatot nyújtott be a jövő évi unjonok létszámára és megajánlására vonatkozólag. Egyidejűleg betérjesztette a tisztí áhelyezésekről, az egyévi önkéntesekről és az előfordult öngyilkossági esetekről, és öngyilkossági kísérletekről szóló évi jelentést is. A törvényjavaslatok az eddigi unjonjuttalék megállapítását és az 1904 évre szükséges unjonoknak az eddigi számban való megszavazását kéri. A betérjesztett javaslatokból kiemeljük a következőket:

Az 1902/903. évben tényleges szolgálatban állott magyar és horvát-szlavonországi illetőségű magyar közös hadseregbeli és honvéd egyévi önkéntesekre vonatkozó jelentés előadja, hogy a vizsgálat letevésére hivatott volt a közös hadseregben 1806, a honvédségnél 424, ezek közül sikerrel tette le a vizsgát 1557 a közös hadseregben és 368 a honvédségnél.

Bejelentette a honvédelmi miniszter továbbá, hogy az 1902/903-iki szolgálati év folyamán a közös hadsereg magyarországi ezredében 136 öngyilkosság és 84 öngyilkossági kísérlet, a magyar királyi honvédségnél pedig ugyanezen idő alatt 41 öngyilkosság és 12 öngyilkossági kísérlet történt.

A tisztí áhelyezésekről szóló jelentés szerint 1902. évi november 1-től 1903. évi október 31-éig a császári és királyi közös hadseregbeli a magyar királyi honvédség tényleges állományába áhelyeztetett a gyalogságnál egy tábornok, egy ezredes, két alezredes, egy százados, hat főhadnagy, a lovasságnál egy ezredes, egy főhadnagy.

A politikai helyzet.

Budapest, december 12.

Látszatra kellemetlen incidensek egész sorozatának elintézése nyomában ma a békeségre kedvező kilátások mutatkoznak. Első kellemetlen incidens: *Koerber* osztrák miniszterelnöknek a bécsi urakházában tartott beszéde. De a beszéd pusztá hírére megjött a megnyugtató, hogy a magyar parlament hétfőn is tart még egy ülést, és pedig azért, hogy *Tisza* szükség esetén megfelelhessen *Koerber*nek s Magyarország a parlamenti szünet alatt ne maradjon *Koerber* nyilatkozatainak kellemetlen hatása alatt. Második kellemetlen incidens: *Barabás* Bélának a Kossuthpárt határozatával össze nem egyeztethető indítványa, melyet a képviselőház mai ülésében nyújtott be. De ennek elintézése is alkalmas, hogy megnyugtatót keltsen s a béke kilátásait szaporítsa. A Kossuth-párt ugyanis még a parlament ülése rendjén ugy tudta elintézni az incidens, hogy *Barabás* nyilt ülésben visszavonta indítványát. Harmadik kellemetlen incidens: *Kaas* Ivor mára jelzett interpellációjá, mely a békeszerzés ürügye alatt békebotantást célozott, s mely arra látszott mutatni, hogy a néppárt tovább alakosodik és mégis szítja az obstrukciót. De ez az interpelláció elmaradt, s éppen *Rakovszky* István futja le, ami arra vall, hogy a néppárt ezuttal komolyan félre akar állani az obstrukciók törekvéseitől.

A kellemetlen incidensek kedvező elintézése nyomán tehát joggal ébrednek a béke reményeigi. Ugy látszik, a kis Ugron-csoport most már egészen magára marad s az obstrukciót egyedül nem bírhatja tovább. A Kossuth-párt érvényt szerez párthatározatának. A néppárt félreáll s még *Kaas* Ivor kezelésének módját is kitalálta már. Apnyoniktól az obstrukció semmit sem várhat. A kormány pedig, hogy a közmelegnyugvás még általánosabb legyen, az idei esztendő előirányzott összeg keretében juttatja a tisztviselőknek a pótlékot s már betérjesztette a jövő évi katonai javaslatokat is, hogy kiténjék, hogy az unjonlétszám emelését a jövő évben sem tervezik. Mindezek alapján ma már valószínű, hogy a katonai javaslatok jusszandégetetű alá kerülnek s a parlamenti rend helyreáll.

A mai nap eseményeit a következőkben foglaljuk össze:

MOST JELENT MEG!

ELSŐ ÖSSZEJÜTÖTT NÉPSZERŰ KIADÁS!

ÁBRANYI EMIL KÖLTÉMÉNYEI

Ára díszkötésben, a költő arcképevel 3 korona.

Singer és Wolfner kiadása Bpest, Andrassy-ut 10.

A Kossuth-pártól.

A Kossuth-párt tegnap konferenciájáról sokszorosan hiányos tudósítások jelentek meg. Hiányzott a tudósításból az is, hogy egyesek újra megpróbálták harcias hangokat pengetni, de teljességgel hiányzott még jelzése is annak, hogy például Lengyel Zoltán megkövette a pártot, ha akár valamelyik cikkével, akár valamelyik beszédével félreértésekre adott volna okot. S nem volt jele az a tudósításokban az sem, hogy Barabás Béla, bár egyrészt tovább is hangsúlyozta a saját álláspontjának helyességét, másrészt mégis alávetette magát a párt határozatának s egyenesen engedélyt kért a párttól, hogy mai beszédét elmondhassa.

Annál nagyobb megütközést keltett a képviselőház mai ülésében, mikor Barabás Béla beszédének csattanójaként határozati javaslatot nyújtott be, melynek értelmében a Ház határozatban mondaná ki, hogy minden jognak, tehát a vezénylőre vonatkozó felségjognak is forrása a nemzet. Barabás e javaslatához, mely nem tartalmánál fogva, de megállapodás ellen való benyújtásának módja következtében keltett megütközést, még azt is hozzátette, hogy amennyiben a többség nem fogadná el, a Kossuth-párt feloldottnak fogja magát tekinteni a megállapodás alól.

Barabás lépésén legjobban maga a Kossuth-párt háborodott fel. A beszéd után tíz pernyi szünet volt s ekkor Kossuth Ferenc, Thaly Kálmán és Justh Gyula felelősségre vonták Barabást a határozati javaslat benyújtásáért. A jegyzők szobájában rögtönzött konferenciára ültek össze s ott Barabás Béla, a kapott felvilágosítások után, hajlandónak nyilatkozott, hogy az inkriminált javaslatot nyílt ülésben visszavonja. Ekkor aztán közösen megismerkedtek egy nyilatkozattal, melylyel Barabás a javaslat visszavonását megokolja. A nyilatkozat szerint Barabás kijelenti, hogy csak most értesült a megállapodás ama részletéről, mely szerint a felségjogokra vonatkozó indítványt Kossuth Ferenc fogja benyújtani a második katonai javaslat általános vitájában, ahol az leginkább lesz helyén.

Ekkor aztán Barabás Béla a készen szöveget nyilatkozattal fölkereste báró Fellner-Arthur alelnököt s engedélyt kért, hogy a házszabályokhoz szólva, határozati javaslatát visszavonhassa. A szünet után ez meg is történt s ezzel az incidens a Házban el volt intézve.

A függetlenségi és 48-as Kossuth-párt este rövid értekezletet tartott, hogy a napok óta tervezett kiáltvány végső szövegét megállapítsa. Az értekezleten Kossuth Ferenc elnökelt s az ülés megnyitása után legott felszólította Mezősý Bélát, hogy olvassa föl a manifesztum szövegét, melyet a jelenlevők egy-két stiláris módosítással egyhangulag elfogadtak. Barabás Béla ügyéről az értekezleten szó sem esett.

A pártértekezlet által elfogadott manifesztum, melyet az összes vidéki pártköröknek megküldenek s a képviselők kerületeikben szétosztanak, így szól:

Szózat a magyar nemzethez!

Egy hosszú, küzdelmekben és rázkódtatásokban gazdag, de kétségtelen eredményekkel teljes időszakra tekintünk vissza, amidőn erős hittel hozzátok fordulunk, a hazafiság és hűség kiapadhatatlan forrásához: a magyar nemzethez! Bizalommal és nyugodtan terjesztjük ítéleteket elé elbárároszunkat, mert tudjuk, hogy a magyar nép hitöképességének tisztaságát, gondolkodási világának nemességét, érzésének melegét nem tudja megközelíteni se a ráfogás szava, se a rágalom sara.

A függetlenségi és 48-as párt kiützte a harc kezdetén annak céljait és kitartó küzdelmünk az ország nagy közvéleményét meggyőzte arról, hogy a küzdelem a nemzet nevében folyik; célja hazafias; és önzetlen megvalósulása nemzeti közből. Hitük és reményük, hogy az egységesen megnyilatkozó nemzeti akarat nem marad natás nélkül a kormánypártra sem és nem fogjuk nélkülözni az ő támogatott egyült működésüket akkor amidőn a nemzeti követelmények megvalósításáért rendetlen küzdelmet folytatunk. Fellevevünkben csalódtunk és most már tisztán látjuk a nemzet, hogy az 1867-iki alapon a nemzeti elgáladást újat biztosítani: teljes lehetetlenség! A kormánypártok egyöntetű ellentálla idezte elő aztán azt, hogy mindazt, amiért küzdöttünk, ezáltal még elérni nem sikerült. Hosszu, fáradságos munkánk

nyomán nincs még meg a teljes siker áldása. De hogy ez így történt, az nem a mi kitaratunk hiányának, akaratunk gyengeségének rovandó tel hanem annak, hogy a viszonyok és körjelöltek események akként alakultak, hogy ezek nyomása alatt ma nincs még meg a lehetősége annak, hogy a magyar vezényleti nyelv ezidőszakra a hadseregben tényleg életbelelethető legyen. Milyen sajnáljuk, hogy ez a helyzet előállt. De nem rajtunk múlt a dolog. Mert akkor, amidőn a jelenlegi országgyűlés nagy többsége — szemben a választóközönséggel oly lényesen megnyilatkozott akaratával — oly programot fogadott el, amely a magyar vezényleti nyelvnek megvalósítását nem kívánja; akkor, amidőn a törvényhozás másik lényezője, a koronás király a nemzetet vérgigéző formában már előre kijelentette, hogy így irányú törvények beleegyezésére nem számíthatnak: akkor — e két körülmény kihatásaképp — további küzdelmeink elő oly elháríthatlan akadályok görődtek, amelyeket előre nem tudhatunk és amelyeken most békés eszközökkel segíteni nem állott hatalmunkban és módunkban.

Szégyenletes leírni, de tény, hogy a magyar képviselőház többsége, a kormánypárt kimondta, hogy neki nem kell a magyar vezényleti nyelv. Isten és ember előtt őt terhelte tehát a felelősség azért, hogy elmulasztott felhasználni egy történelmi pillanatot, amidőn hozzánk, a küzdők csoportjához állva, azt a fegyvert szegezhették volna a bármily magas helyről eredő nyomással szemben hogy a magyar hadseregben a magyar nyelv érvényesülését az egész magyar nemzet egy szívvvel és egy lélekkel követeli. Ha ezt a többség megérszi, hiszszük, a magyar nemzet egyöntetű akaratát előt meghajlott volna a koronás király is, aki alkotmányos uralkodó és törvényeink szentjege megesküdt. A többség azonban ezt nem tette meg. De sőt azzal, hogy határozatilag kimondta, hogy a magyar nyelv érvényesítését nem kívánja, ezzel az uralkodót olyan helyzetbe hozta, hogy a parlamenti többség akaratára támaszkodva tagadhajta meg nemzetünk jogát.

Ilyen előzmények után tovább is a rendkívüli eszközökkel, az obsztrukció fegyvereivel élni céltalanak látszott és a higgadt megfontolás, a bekövetkező események bizonytalansága azt sugalta nekünk, hogy vegyük fel a küzdelem rendes eszközeit és az alkotmányos élet egész vonalát — szóval és tollal vivünk továbbra is rendetlen kitarással azt a nemese harcot, amelynek eredménye az, hogy egy-egy lépéssel mindig közelebb jutunk a mindnyájunk által oly iorrón óhajtott cél felé: a haza függetlenségéhez! Es épp ezért ámitó az, aki azt mondja, hogy a harc, melyet vívtunk, eredmény nélkül valók. Az idő fogja megmutatni, hogy nekünk van igazunk.

A mi küzdelmünk megtermékenyítette a magyar közéletet. Nyugodt lélekkel számolunk be fáradságos munkánk eredményeire! Mindaz, amit kivittünk nem pusztán a függetlenségi és 48-as párt javára szól; köztudomás, amelyet a nemzet egésze számára szerzettünk meg és amelyben egyformán osztozunk az ország minden egyes polgára! A katonai hatalom támadását diadalmasan visszavertük! A kormány, amely több újoncot, tehát vérben és pénzben több adót követelt ettől a szegénység terhe alatt különben is roskadozó nemzetől, megbukott. A katonai mindenhatóság megtestesítője, báró Bejérvary, visszavonult a küzdőtérrel és lovasiasan bevallotta, hogy elvesztette a csatát! Chlopyban a császár hadseregéhez kiáltványt intézett, amelyben tudni adja, hogy a hadsereg vezényleti nyelvének megállapítása az ő korlátlan fejedelmi joga, amelyhez a „néptörzsnek” nincs semmi köze, és egyuttal kijelentette, hogy e jogához nyuini nem enged soha és érintetlenül fogja ártáruháni örökösire! Ezzel szemben — harcunk eredményeként — Magyarország miniszterelnöke kijelentette és a magyar képviselőház határozatilag fogja kimondani, hogy minden jognak forrása a nemzeti akarat; és így a hadsereg vezényleti és vezényleti nyelvének meghatározási joga is a magyar törvényhozást illeti meg s ezzel kimondatott az, hogy e jogunkkal bármely pillanatban élhetünk, amidőn a nemzet olyan képviselőket küld az ország gyűlésébe, akik a jogot valósgá, tényleg kívánják átválttatni. A korona is halgatag hozzájárult e fellegás megerősítéséhez és így önmaga sietett behegeszteni azt a sebet, amelyet a nemzet testén hitlen tanácsadók és rosszakaratu besugók durva kézzel ütönek. Harcunk eredménye az is, hogy idegenbe szakadt véreink, a magyar tisztok vissza fognak helyzetni hazájok területére. A katonai nevelőiskolákban a tanaryak javarészt magyar tisztok magyarul fogják tanítani, s így e révén reménységünk van fokrol-fokra oly irányban haladhatni, hogy az ekként nevelt tiszt-status nem lesz a magyar nemzeti állammal szemben idegen, de sőt ellenkezőleg, a mi nemzeti törekvésainknek hűségese támogatója leend! Szóval a hadsereg körében is lerakott az épület alapjai! Hogy a megkezdett munka milyen idő alatt és milyen hatalmas arányokban legyen majd befejezhető, az tisztán te rajtat, de a akaratot nyilvánításán áll, magyar nemzetünk! Épp ez okból módot kívántunk tehát arra is nyújtani, hogy a nemzeti akarat megnyilvánulása a lehetőség határain belül tisztában és szabadabban történhessék meg. E célból kivittuk azt, hogy a választói jog kiterjesztése, a cenzus leszállítása, a közszegényekti szavazás és a kerületek új — a magyar nemzeti élet fejlődésére kedvezőbb — besoztása a kormány által biztosított!

Jogot szerztünk a jogtalanoknak! De e mellett a mindennapi élet, a kenyér gondjairól sem feledkeztünk meg. A kormány — követelésünkre — kötelező ígéretet tett — hogy több más hasznos dolgot ne is említsünk — arra nézve, hogy az állampolgárok azon egy bizonyos, később megá lapítandó jövedelmük után, mely megéle-

tésükre nélkülözhetetlenül szükséges, adómentességét nyervek és egyébként is a jelenlegi, igazságtalan és méltánytalan alapokon nyugvó adózás helyett a fokozatos adózási rendszer léptetessék életbe.

Ennyi az, amivel küzdelmünk eddigi eredményeképp beszámolhatunk! Jól tudjuk, hogy nincs meg minden, amiért küzdöttünk. Bizonytalan feladatokra, késéges kísérletekre nem lehetett vállalkoznunk! A magánember kockázathajja vagyonát, becsületét és életét, de a haza sorsa nem oly sajátunk, amelylyel szabadon rendelkezhetünk!

A haza sorsának minden kockázaton felül kell állania! Nem kívántuk tehát az események fonalát azon ultra terelni, hogy a házszabályok erőszakos magyarázása és durva megsértésével — amelyet most ezuttal visszavertünk — olyan dolgok következhesenek be, amelyekre később, majd még nehezebb időben, egy hazafiatlan célokat szolgáló kormány hivatkozhassék és leronthassa e révén nemzeti szabadságunknak eddig még érintetlen utolsó védbástyáját is! Nem jolytathattuk a közigazgatási életünkre súlyosan nehezedő obsztrukcióit tovább már csak azért sem, mert nem kívántunk a felelősség súlyában osztozkodni azért, hogy sok ezer és ezer ember kénytelen lesz odahagyni megszokott munkakörét és családjuk télviz idején kenyérkereső nélkül marad azon okból, mert az államgépzet kerete megakadt és így a rendes sorozást megtartani nem lehetett! Mi azt hisszük, hogy azzal, amit államéletünk több ágában ezuttal kivittünk, megvédtük ezen a téren is a magyar nemzeti állam képíthetőségének alapkövet. Rajtatok áll, hogy munkánk ne maradjon félbe! Ha elkövetkezik a perc, amidőn dönteni kell majd a választási urnáknál a nemzet jövő sorsa felett: legyetek ott és sorakozzatok egy szívvvel, egy lélekkel a mi zászlónk alá; a mellé a párt mellé, amelyet semmiféle más érdek nem vezet a világon, mint pusztán és kizárólag a haza függetlenségének magasztos gondolata! Mi telemelt fölvel, a hiven teljesített kötelesség öntudatával nyugodtan várjuk: ítéteket!

Kelt az országos függetlenségi és 48-as párt értekezletén Budapesten, 1903. december 12-én.

Dr. Mezősý Béla
előadó.

Kossuth Ferenc
pártelnök.

Rakovszky közbélepése.

Báró Kaas Ivor a képviselőház mai ülésének elején interpellációt jegyzett be a parlamenti rend helyreállításáról a miniszterelnökhez.

A harci párt sokat várt ettől az interpellációtól, melyet báró Kaas Ivor a néppártnak a Házban levő tagjaival közölt s hozzájárulásukat meg is nyerte. Ugy volt, hogy ez az interpelláció lesz az első s egész délelőtt sugtak-bugtak tartalmának pikáns voltáról. Valaki azonban megtelefontálta az interpelláció lényegét Rakovszky Istvánnak, aki édesanyja halála következtében most nem jár be a Házba. Rakovszky a kapott figyelmeztetésre besietett a Házba s a terembe se ment, de kihívatta Kaas Ivort és hosszasan tárgyalta vele. A tárgyalás után Rakovszky azonnal eltávozott. De már akkor Kaas Ivor bejelentette a harci pártnak, hogy interpellációját nem fogja megtartani.

Erről az elmaradt interpellációról és Rakovszky közbélepéséről ma sokat beszéltek politikai körökben. Azt hiszik, hogy a néppárt most már teljesen félreáll s magára hagyja az obsztrukció ugronistákat.

Új főispánok.

A hivatalos lap holnapi száma a következő tartalmu legfelső elhatározásokat fogja közölni:

Ő osászari és apostoli királyi felsége legfelső elhatározásával gróf Lázár István, Brassóvármegye főispánját, ezen állásától való felmentése mellett, Maros-Tordavármegye és Maros-Vásárhely szabad királyi város főispánjává, Bartal Aurél országgyűlési képviselőt, Pozsonyvármegye és Pozsony szabad királyi város főispánjává ki-nevezte. Ő felsége továbbá Puky Gyula Hajdúvármegye és Debreczen szabad királyi város főispánját ezen állásától saját kérelmére felmentette. Szintgy Dész Zoltán Szolnok-Dobokavármegye főispánját ezen állásától — tett szolgálatainak elismerése mellett, saját kérelmére felmentette.

Új főispánt kap Nyitra vármegye is Thuróczy Vilmosnak, a F. M. K. E. elnökének személyében, aki a mostani főispánok Kramolin Viktornak közvetlen elődje volt. Marmarosmegye főispánját, báró Roszner Ervint csakugyan Fiume kormányzójává nevezik ki, helyét Perényi Zsigmond foglalja el; Debreczen vármegye megüresedett főispáni székét Beóthy Pállal, nehái Beóthy Algernon fiával töltik be, míg Hajdu vármegye főispánjává Domahidy Elemér országgyűlési képviselőt neveztek ki.

Szájpadlás nélküli amerikai műfogak!!

Füligelőség teszük az inylemez használatát. — A szájból kivinni nem kell, nem le lehet Egy óra idő alatt tükéletesen lehet vele beszélni és rágni. 10 évi jóállás. egyedüli specialista a szájpadlás nélküli műfogak készítésében. **BARNA J.** Budapest, VII. ker., Kerepesi-ut 26. sz.

A külépés következtetése.

Aradról jelentik, hogy *Vásárhelyi* László lemondott az aradi szabadelvűpárt elnökségéről. *Vásárhelyi* kilépett Apponyiékkal s így az aradi szabadelvűpárt elnöke sem maradhatott.

A delegációk.

Bécs, december 12.

Az osztrák delegáció elnöke báró *Gautsch* egykori közoktatási miniszter, elnöke pedig lovag *Javorski*, a lengyel klub elnöke lesz. A delegációk körében az a nézet, hogy miután a delegációk újév után közvetlenül ismét összejuthatnak, csak egy-, legfeljebb kéthavi költségvetési provizórium megszavazására van szükség.

Gróf *Goluchowski* már szerdán megtartja expozéját a magyar delegációban s így mához egy hétre, vagy a rákövetkező hétfőn a delegációk befejezhetik tanácskozásait.

Tisza István üdvözlése.

A miskolci szabadelvűpárt nagyválasztmánya *Lichtenstein* József pártelnök elnöklete alatt ma este népes értekezletet tartott. Az elnök hosszabb beszéddel nyitotta meg az ülést. Vázolta az utolsó hónap politikai eseményeit és utalt arra, hogy *Tisza* István miniszterelnökké kinevezetvé, kabinetjét megalakította. Ajánlatára a párt *Tiszát* a következő felirattal üdvözölte:

A miskolci szabadelvűpárt örömmel üdvözlöi nagyméltóságodat azon alkalomból, hogy a hónapok óta tartó áldatlan politika; helyzetből már annyira óhatott kibontakozást végre sikerült létrehoznia, hogy bátor és határozott fellépésével az ország kárára dúló obstrukció megszüntetése sikerült. E kibontakozás inamár megszüntetése a parlament is visszanyeri alkotmányos rendeltetését és az ország sok nagy és halaszthatatlanul fontos feladata végre elintézésre talál. B. zalommal tölti el pártunkat az a tudat, hogy nagyméltóságod kíváó egyénisége megtalálta azon módot és utat, melyen továbbra is haladnunk kell, hogy mindnyáink közös ideálát, a politikailag és gazdaságilag erős, egységes Magyarországot megteremtessük. Eme bizalmunk és ragaszkodásunk kifejezése mellett erőt és kitartást kívánunk nagyméltóságodnak és a vezetés alatt kormányának ez épp oly fontos, mint nézős feladatához. — A javaslat lelkesedéssel elfogadva, az feliraton a miniszterelnökkel közölni fog.

Koerber az urakházában.

Koerber ur: bukott ur. Nemesak mi tartjuk annak, de saját szűkebb pátriája is. De ha már megbukott, a távozó hős szép emelnetet akar magának biztosítani. Szokása szerint kiosztotta tehát a szerepeket, hogy kik és hogyan játszzanak kezére az urakháza mai ülésében, mikor elzengheti hatyudalát, természetesen a hadsereg kérdésében és természetesen Magyarországot ellen.

A komplot hirt megjött Budapestre s itt azt a szerencsés szituációt találta, hogy miután a király a magyar képviselőház elnökségét csak kedden fogadja s így hétfőn még tarthatunk egy ülést: a magyar miniszterelnök elég nyugodtan várhatja be Koerber ur hatyu-támadását, mert ha kell, hétfőn meg is felelhet reá. S elmondhatjuk, hogy az egész magyar parlament is elég derűsen fogadta a komplot hírt. Mert amilyen kelemetlen lett volna, ha a magyar parlament szünete közben történik a támadás és ha ennek folytán egy héti válasz nélkül marad a kiróhanás: éppen olyan kellemes, hogy a véletlen megajándékozott még egy üléssel s így *Tisza* István hétfőn megadhatja a szükséges választ. Hogy ez a válasz erőlyes lesz, mint amilyen erőlyes volt először is, másodsor is: aziránt magyar politikai körökben véleményeltérés nincsen. Ebben a kérdésben az egész magyar közvélemény elfogadja *Tisza* Istvánt vezérének s szinte azt lehetne mondani, hogy hálásan veszi mindenki Koerber ur perfidiáját, mert hiszen alkalmat ad vele az egész magyar közvélemény összeforrására, *Tiszának* pedig egy újabb nagy diadalra.

Ha az urakházának ülése olyan időben lett volna, hogy Koerber beszédéről már a t. ház mai ülése során érkezhett volna tudósítás: a választ is megkapta volna rá Koerber ur még ma. Így a válasz hétfőre marad, de a magyar közvélemény nyugodtan nézhet elébe.

(Az interpelláció.)

Bécs, december 12.

Az urakháza mai ülésén *Windischgrätz* herceg elnök és az urakháza összes csoportjának főemberei interpellációt nyújtottak be az irányban, hogy

milyen állást foglal el a kormány a hadsereg vonatkozó kérdésekben. Az interpelláció így szól:

Az urakházának feltevése a közös hadsereg kérdéseiben ismételen, így azon ülésekben, amelyekben először a felemelt, majd pedig az 1903-ik évre szóló redukált unjonu:alék készséggel megszavaztatott, köztudomásúvá vált. Ezen, az urakháza tárgyalásán napnyére került előtérbe képest alulírottak meg vannak győződve, hogy a birodalom nagyhatalmi állásának megtartására feltétlenül szükségesek mutatkozik a közös hadseregünknek egységességéhez és közösségéhez való ragaszkodás, amelynek vezérlete, vezényléte és beiszervezete természetesen régtől fogva és alkotmányszerűen a koronának kizárólagos felség jogát alkotja. Alulírottak ezért komoly aggodalommal tölti el az a hír, melyet a hírlapok a magyar királyságban folyamatosan lévő és a hadseregre vonatkozó tárgyalásokat illetőleg hoztak és még ma dnem mundenap hoznak. Alulírottak semmiképpen sem akarnak a közösügyek, tehát a hadügyek tárgyalására nézve is kompetens és nehány nap múlva összejelő delegáció tanácskozásának elébe vágni mindannak dacára kötelességünknek tartjuk utalni arra, hogy ama törvényhozó-testület, amely oly beisőség és jóakarattal érdeklődött mindenkor a közös hadseregre vonatkozó ügyek iránt, tuuniljk az urakháza, hogy egyik része azon állami törvényes képviselőinek, mely oly nagy áldozatokhoz a közös véderő megtartásáért és erősítéséért, nem jogosulatlanul tartja arra igényt, hogy a háznak a magas kormány felvilágosítást adjon azon változásokra vonatkozólag, amelyek a hadseregre vonatkozólag vannak tervbe véve. Alulírottak azon kérdést intézik excecenciához, módjában áll-e és hajlandó-e az urakházának autentikus és megnyitató felvilágosítást adni a közös hadsereg vonatkozó re ormokra nézve, amelyeknek kifejtését a magyar királyi miniszterelnök tr a magyar országgyűlésben kiútasba helyezte. (Következik az urakháza összes csoportjai vezetőinek harminc aláírása.)

(Koerber válasza.)

Koerber miniszterelnök az interpellációra a következőket válaszolta:

T. ház! Engedje meg a t. ház, hogy a felolvasott interpellációra azonnal válaszoljak. Az urakháza a magas trónhoz való megrendíthetetlen szeretettel és tisztelettel elelve, dacára a politikai életben magától értehető ellentéteknek mindgy szívén hordván a birodalom javát és határozataiban csak magas szempontoktól vezetettén, a leghivatottabbak közé számít arra nézve, hogy a birodalom legfontosabb kérdéseiben ismételen latba vessen jelentőséggel teljes vótumát. A kormány, ismervén a t. ház elfogását abból is erőt merít határozott elenteléséhez, melyet a kiegyezési törvény egyoldalú módosására irányuló törekvések ellen kitélt és változtatlanul ragaszkodik a kezdettől fogva adott állásponhoz, mely szerint a kiegyezési törvények megváltoztatása csak a monárkia két jelének egyetértésével és csak alkotmányos uton létesíthető mert ezen törvények, ha alakítog önállóan is, de szerződéses viszonyt alkotnak, amelyen a delegáció, valamint a parlamentáris és közös kormány mint a közös ügyek végrehajtó közgei alapulnak, hogy a kiegyezési törvények alapvető célzata a monárkia egységességének fennntartása, arra nézve jellegzetes bizonyíték a delegációk tárgyalására vonatkozó ama határozatmány, amely szerint ha a határozataiban nem létesíthető megegyezés, közös leszavazásnak van helye. Ez a közös szavazás nézetem szerint haligatag de mégis sokatmondó bizonyítéka fefogásunk helyességének. (Helyeslés.) Átvérte a hadsereg kérdésére, ki kell jelentenem, hogy természetesen és tekintetben sem változott meg a kormány azon eredeti feltevése, hogy a hadsereg egységes vezénylete, vezérlete és beiszervezete kizárólag a felségje joga. A két állam alkotmányosságából folyik hogy a korona tényéért eme kompetenciájának körén be ül felelős a kormány és én nemesak hogy megengedem, hogy mindkét minisztériumnak joga van megfontolni ama konzekvenciákat, amelyekkel a legjobb hadurnak a monárkia intézményeit megváltoztató rendelkezési hatalma járna, hanem ezt a kormány legnevezetesebb kötelességei közé sorolom. Tudomásom volt mindazon intézkedésekről, amelyeket most oly erősen vitatnak anékkül, hogy a nyilvánosság azok tartalmáról pontos tudomással bírna. mert legnagyobb részben még nem végérvényesek. Értéküket, amíg teljesen készen nem állanak, meg nem beüthetem és csak azt jelentem ki, hogy a hadsereg külső és beisó egységessége alapjai és tradíciói nem fognak megzavarlatni. A hadsereg megmarad a régiesk, elterve a kötelesség amaz egyetlen érzésétől, hogy a trónt és a monárkiát utolsó csepp vérével is megoltalmazza. Minden, aminek történnie kell, olyan intézkedésekből fog állani, melyek semmiképpen sem mondanak ellent az adott közjogi viszonyoknak. Vissza kell utasítanom a hadsereg megosztásának minden gondolatát, sőt legyen szabad mindent a monárkia ellen való bűnök mondanom. A hadsereg megosztása nem történhetik meg és nem jog megtörténni addig, amíg a kiegyezési törvények ér-

vényben vannak. Semminemű nemzeti aspiráció sem vihet ilyen kalandra. Ezzel szemben fennáll ama jogunk, mely a monárkia joga is, hogy törhetetlen teljes erőben éljünk tovább. (Tetszés.)

Gróf *Thun* Ferenc indítványozza, hogy a miniszterelnök válasza felett kezdjék meg a vitát. Az indítványt elfogadják.

(Mit mondott *Windischgrätz*.)

Windischgrätz Afréd herceg, az urakháza elnöke szólatl föl ezután *Előrebocsátja*, hogy az urakházában az interpellálás semmiképpen sem tartozik a mindennapi jelenségek közé de igazolva interpellációjuk benyújtását azon ismételen egyhangu ag nyílvánított érdeklődés, amelyely az urakháza a közös hadsereg minden ügyét kíséri. Ezen érdeklődés Magyarországból érkezett hírek által oly mértékben fokozottat, hogy nem let volna helyénvaló a jelen pillanatban a t. háznak haligatagon maradnia. (Helyeslés) Már ez év nyarán, az országgyűlés elnapolása után a miniszterelnökhöz íntezeti levélben kifejtette azt a hangulatot melyben a ház több tagja és ő is volt. Erről a levélről kollegáinak van tudomásuk és nagy megnyugvására szolgál hogy e levél tartalma körökben sok beleevezésre talált. Engedelmet kér azután, hogy magával az interpellációval valamint okával fogalkozhassék. Az interpelláció megszerkesztésében ekegültük — úgy mond — a tervezett egyes reformokkal való pontosabb foglalkozást és pedig azért, mert a delegációk összegyűlése rövid idő alatt megtörténik és mert kifejezeten jelezni akaruk hogy a monárkia egész véderének vezényletét egységes vezetését és beisó szervezeteit kizárólag a legelsőbb főparancsnokságnak kívánuk fennntartani. Ez a legelsőbb főparancsnokság a korona korlátlan jogaitoz tartozik. (Élénk tetszés.) És e tekintetben a felségjogok forrását illetőleg minálunk nmos szükség külön fejtegetésre. (Élénk tetszés.) És én azt hiszem, hogy e tekintetben elegendő hangsúlyozni, hogy ha a másik államterülelen jónak látak erre vonatkozólag valamely konstatast, bennünk ez semmiképpen sem érintet és mi ragaszkodunk feltevéseinkhez, mely szerint a korona felségjogait, ugyszintán a főparancsnokság jogát is minden vonatkozásban fennntartás nélkül elismerjük. (Tetszés.) Kérem azonban, tisztelt uraim, ezért ne higyelek, hogy én talán elzarkozom amaz imponzás benyomás elől, amelyet egy oly régi és tiszteletreméltó alkotmánynak, mint amilyen a magyar királyság, minden emberre tenne kell és én azt hiszem, hogy a mi közös életünk és teljes ismerésünk illet azokat a Magyarországból jövő hangokat, amelyek az idők folyamán mindig újra meg újra a magyar alkotmány és az egész monárkia szükséglet és politikai viszonyai közötti összhang szükségességére utalnak és ez irányban fáradoznak. (Tetszés.) Szivesen ragadom meg ma az alkalmat annak kifejtésére, hogy én például azt a nyílt levelet amelyet a jelenlegi magyar királyi miniszterelnök ur ez év nyarán választóhoz íntezett, őszinte, sőt hazafias örömmel üdvözöltem. Ez alkalommal legyen szabad rámutatnom még egy másik nyílt atkozatra, mely pedig a legutóbbi időből amily bizonyára a tisztelet urak közül a legtöbbnek színtén nem kerülte el figyelmét és ez egy Barai Béa nevű ur cikksorozata, mely ez év október elején a *Pester Lloyd*-ban jelent meg és amelyben a szerző magyar hazafias szempontból a egyelőrsabban sikárszáll a birodalom egész véderéje egységes szervezeteinek fennntartása mellett.

Ha látnunk kellett, hogy a magyar királyi kormány programmszerű nyilatkozataiban fontos reormokat jelentettek be, amelyekről azt mondták hogy a ok a magyar nemzet régi háainak és régi törekvéseinek győzelmeit jelentik, ha a mag ar országgyűlésben az ellenzék vezére, aki szavának tartalmát igen jól meg tudta latomi, kijelentette hogy pártjának programja ezentul is, ugy, mint eddig, az önálló hadsereg felállításra, de az obstrukcióról arra utalva mond le, hogy oly eredményeket értek el, amelyekről néhány évvel ezelőtől még aig mertek volna álmodni akkor, tisztelt uraim, értnetök, hogy bennük a legkomolyabb aggodalmak töltötek el, és uraim, engedjék meg, hogy itt mindjárt egy reflexiót fűzzek ehhez, lehet-e csodálni, hogy ily körülmények közt a katonai programok mindenütt bombamódrá cöknek ki a öböl? Hogyan lehet azokkal a törekvésekkel, bármely oldalról jönnek is, amelyeknek az a célja, hogy nemzeti aspirációkat vigyenek be a közös hadseregbe, hathatósan szembezállni másképp, mint a ragaszkodás által ahhoz az elvtöz, hogy a közös hadsereg az egész monarohia összes nemzetiségének csak akkor adhatja meg a birodalom hatalmas oltalmát, ha az egység eszméje, ha az összhang és egység ama szelleme élteti és hatja át a hadsereget, ama szellem — ha szabad azok a szavakat idéznem, amelyeket a hadsereghez írték, de amelyek mindnyájunk szívében mélyen be evésődtek — ama szellem, mely minden nemzeti sa ásvágot tiszteletben tart és népden ellentét megold, amidőn minden egyes néptörzs különös kivóságait az egész javára használja fel. (Tetszés.) És ha a magyar országgyűlés ellenzékének vezére kijelentette, hogy az ellenzék öröködni fog a felett, hogy a reormokat jóvá is és következetesen hajtsák végre, ugy én az itteni törvényhozás kötelességének tartom, nyomatékosan hangsúlyozni hogy mi annak a végső célnak, vagyis az önálló mag ar hadsereg felállításának elérését nem akarjuk. (Tetszés.) Mert ha a kúlatásba helyezett reormok végrehajtása alkalmatlan lesz azokkal a közös hadsereg egyrészének egyoldalú nacionalizását előmozdítani, ugy ez és én nézetem szerint, a kalmat szolgálta az itteni törvényhozásnak, hogy komoly és nyomatékos megfontolás tárgyává tegye a monárkia közös kiadásához való hozzájárulás nyílván. (Élénk tetszés.) Mert különben, tisztelt uraim, s végre is annak

a veszedelmeknek volnának kivéve, hogy ennek az államterületnek amugy is igen súlyosan terhelt lakossága ebben az irányban beleáradna abba — a miniszterelnök ur ó excellenciája bocsássa meg, ha plagiáriumi merek — „a túrelmes bárány szerepébe”. (Tetszés.) Azután köszönetet mond a miniszterelnök, amiért az interpelláció hazafias érdeklődését a legelőzékenyebben méltányolta. A miniszterelnök fejtegetéseiből azt veszi ki, hogy a tervezett katonai intézkedések legnagyobb részét még nemszenek végleg megállapítva, ezért velük ez a közhírtők részletesen és végleges ítélettel szembe tekintetben tartózkodni kell. Azt hiszi azonban, tudomást kell vennie Koeber határozott kijelentéséről, hogy a tervezett és lényegében ismeretes reformok által a hadsereg külső és belső egysége, alapjai és hagyományai nem aláértéknek és hogy az itteni kormány, egész, nagy felelőssége tudatában, el van tökéltve határozottan ellenszegülni minden törekvésnek, mely a hadsereg régi és a kiegészítési törvények által is biztosított közösségének lazítására irányulna. Azt hiszi, kijelentni is, hogy a kormány ezen az uton nemcsak, hogy bizonyos lehet az egész urakháza támogatásáról, hanem meg lehet győződve arról is, hogy az egész osztrák népek a monarchia hatalmi állásának fenntartására irányuló érületét helyesen ismerte fel és képviseli. Hogy azonban az itteni lakosság érdekei érvényesíthetnek, első sorban ismét rendezett parlamenti munkára van szükség, mert csak akkor érvényesítheti befolyásának egész súlyát a koronának a birodalom közös ügyeiért felelős tanácsadóknál. Kívánja miniszterelnöknek, hogy sikerüljön neki a most már tuhosszu időn át megakadt gépezetet ismét mozgásba hozni, hogy el ne sorvadjon, hanem fejlődjék és gyarapodjék. (Élénk, hosszantartó tetszés és taps. A szót:okot minden oldalról üdvözlik.)

Mint hogy szólásra senki sem jelentkezett, Auersperg herceg a elnök a vitát berekeszti.

Dr. Koeber miniszterelnök: T. Ház, legfelsőbb meghagyásból a birodalomgyűlést einapolnak jelentem ki.

Auersperg herceg alelnök erre berekeszti az ülést.

Az ülés délután 3 órákor ért véget.

Bécs, december 12.

A magyar katonai engedmények miatt herceg Windischgrätz részéről megindított akcióit, mint politikai körökben beszélnek, valamennyi pártospart, de különösen az alkotmányhú nagybirtokosok pártja ellenezte. A három párt táborában azt hozták fel az indítvány ellen, hogy nem időzerű és csak arra alkalmas, hogy Magyarországon súlyosítsa a kormány helyzetét és a magyar törvényhozásban újabb rekriminációkra adjon módot. Az alkotmányhűek pártjának egy harmadrésze tényleg az interpelláció benyújtása ellen szavazott.

Képviselelő körökben csodálkozással emlegették, hogy a kormány semmit sem tett a végből, hogy a mozgalom kezdeményezőit rávegye terveik ecjítésre. Ezzel szemben beavatottak azt állítják, hogy Koeber igenis iparkodott rávenni az interpellálni kívánókat az akció abbahagyására, de az már akkor annyira előrehaladott stádiumban volt, hogy a miniszterelnök rábeszélésének nem lehetett eredménye.

Említesremelőt hogy az interpelláció eredeti szövege több oldalról hangzatosított aggodomnak következtében módosult és hogy a mai pártkonferenciákon, ugyszintén a plenáris ülésen Schumburg-Lippe hercegen kívül a hadsereg köteléképe tartozó tagok nem jelentek meg.

KÜLFÖLD

Az új bécsi nunciust. Már többször emlegettük, hogy a Kuria Granito Pignatelli di Belmonte brüsszeli nunciust akarja Bécsbe küldeni nunciustnak s ez irányban kérdést is intézett külügyi kormányunkhoz, mely azonban — a Vatikán nagy bosszúságára — még mindig halogatja a választ, hogy Belmontét szívesen látja-e vagy sem. E halogatásnak, a Temps szerint, az az oka, hogy Belmonte sem kedves Bécsben, mert föltétlenül híve és követője Rampollának, akinek gyors karrierjét köszönheti.

A macedóniai reformok. Konstantinápolyból alaptalannak mondják azt a hírt, hogy Miklós cár a reform elfogadása ügyében közvetlen táviratozott volna a szultánnak. Miklós cár megbizta Szinoviev nagykövetet, hogy fejezze ki azon való meglegedését, hogy a reformtervet elfogadja. Hir szerint a cár meg van győződve, hogy a szultán őszinteséget tettekkel fogja megerősíteni. A reformokat e szerint csak a törökök érdekében határozták el.

A nagyhatalmak konstantinápolyi nagykövetségei, amelyeknek Monaszirtban konzulátusai vannak, nem kaptak megerősítő hírt arra az újsághírre vonatkozólag, hogy egy ott lévő mecszetben tüntetés történt volna a reformkövetelések ellen.

A belgrádi főiskolai hallgatók holnap gyűlést tartanak, amelynek célja Szerbiának Bulgáriához való közeledése. Szardáfov Boris is jelen lesz a gyűlésen.

Konstantinápoly, december 12.

Báró Calice osztrák-magyar nagykövet nap Tevik pasu külügyminiszter által ó felsége I. Ferenc József meglegedését közölte a szultánnal, hogy a porta a reformpontokat elfogadta, amelyek a portának saját érdekében állanak, és azon reményének adott kifejezést, hogy a porta a reformpontokat végre is fogja hajtani.

Páris, december 12.

A pénzügyi bizottság mai ülésén Delcassé külügyminiszter tárcája biteleinek tárgyalásánál nagyjában jellemezte az ó politikáját, amelynek általában békés jellege van, és örömeinek adott kifejezést Franciaország és Anglia közeledése lelet. A miniszter azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy a porta őszintén fog törekedni arra, hogy az Ausztria-Magyarország és Oroszország által elébe tett reformpontokat végrehajtsa. Oroszország és Japán közötti tárgyalások tekintetében azt hiszi a miniszter, hogy sikerülni fog mindkét felet kielőgítő egyezsége jutni. Marokkóra vonatkozólag kijelenti a miniszter, hogy Franciaországnak ott kizárólag gazdasági és békés célokat kell szem előtt tartania. Beszédre végén megjegyzi a miniszter, hogy Franciaország érdekei Panamában teljesen biztosítva vannak.

A keletázsiai események. A Reuter-ügynökségnek a következő félhivatalos táviratot küldték Pétervárról: Itt nem hisznek annak a tokiói hírnök az alaposágában, hogy az orosz flottá, mely Csemulpóba érkezett, kész katonaságot a partra szállítani s Szóul ellen küldeni az esetre, ha a koreai kormány a yanganphoi kikötőt megnyitja a nemzetközi forgalomnak. Az orosz kormány efféle hírt nem kapott s egyike azoknak a szenzációs híreknek, melyeket a távoli Keletről egyremásra bocsátanak világgá. Alapítalan az a hír is, hogy a szóli orosz követ óva figyelmeztette a koreai kormányt az illető kikötő megnyitásának a következményeire. Pavlov ugyan megkérdezte a koreai kormányt, hogy mily föltételek mellett akarja megnyitni a kikötőt, de kiterő választ kapott. Szinte elképzelhetetlen, hogy Alecejev tengernagy a maga felelősségére rendelje el oly rendszabályt, mint a katonaság partraszállítása, a nélkül, hogy eziránt utasításokat ne kérne Pétervárról.

Oroszország máig sem felelt a legújabb japáni jegyzékre. A japáni kormány tegnap kétszer tanácskozott s elhatározta az alsóház fölösztatását. Az új választás nem mehet végbe három hónapnál előbb s a kormány addig nyugodtan folytathatja az Oroszországgal való tárgyalást. Pétervárott a keletázsiai bizottság december 20-án a cár elnöklésével ülést tart, amelyen el fogják határozni, hogy mit válaszoljanak a legújabb japáni jegyzékre.

A japán képviselőházat tegnap fölösztalták. Hivatalos körökben azt remélték, hogy a ház visszavonja azt a szemrehányást, melylyel a kormányt illette a trónbeszédre adott válaszában. Mivel pedig ez nem történt meg, a kormány a kamara fölösztatására határozta el magát. A fölösztatás a kormányt nem gyöngítette meg, sőt most van csak igazán szabad keze az Oroszországgal való differenciák elsimítására.

A legújabb hírek szerint Oroszország nemsokára Tokióba küldendő válaszában bele fog egyezni északi Korea semlegessé tételebe, a déli vidékekre nézve pedig en bloc elfogadja Japán igényeit.

London, december 12.

A Reuter-ügynökségnek jelentik ma Tokióból: Oroszország válasza ideérkezett, de tartalma még nem ismeretes. Az általános választások március elsején lesznek.

Tokio, december 12.

Itt azt remélik, hogy a parlament felösztatása diplomáciai helyzetre jelentéktelen befolyással lesz. A kormány nyugodt és bizalomteljes. Szemellátható, hogy a kormány el van határozva arra, hogy a tárgyalásokat az eredeti terv szerint folytatja.

Port-Arthur, december 12.

A Novi Kraj című lap erőlyesen szembeszáll külföldi lapoknak és ügynökségeknek azon hírellyel, amelyek a kínai államférfiak háborus hangulatáról szólnak, és azt mondja, hogy Khina harképtelensége ismeretes. Ma tábornok csapatai nagyon is jelentéktelen hatalom ahhoz képest, hogy Oroszországgal a harcot felvegye. Juansikainak szüksége van csapatokra, hogy számtalan irigyei közepette megtarthassa állását. Valószínűlen, hogy ez az okos ember elhatározná magát arra, hogy hatalmát kockára tegye. Mi haszna is volna Khinának abból, ha Oroszországhoz való viszonyát kiélesítené az orosz-japán konfliktus elintézése előtt.

HIREK

Budapest, december 12.

— BUDAPESTI NAPLO. December 15-ikén

új előzetes nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előzetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megújításról idejkorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— A Budapesti Napló legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg.

— Lónyay grófné utazása. A betegségéből lábadozó Lónyay Stefánia grófné hétfőn utókurára és téli tartózkodásra Beaulieabé utazik. A grófnéval utazik férje, gróf Lónyay Elemér és társalgóje, Gager Anna báróné is.

— Vilmos császár felgyógyulása. Berlinből táviratozzák, hogy Vilmos császár megbetegedése óta ma mutatkozott először a közönségnek. Délután 3 órákor érkezett a császári pár nyitott kocsin Potsdamból és a művészeti akadémiába hajtatott. A közönség lelkesen éltette a császárt. Este Vilmos császár és a császárné megjelent a királyi színház előadásán. Midőn a páholyba léptek, a közönség háromszoros hoch-kiáltásban törtek ki. A császár hétfőn Potsdamban fogadj a birodalomgyűlés elnökségét.

Egy párisi újság erre megkérdezte Poirier Pál hírneves orvosnár véleményét a német caászár betegségéről. Poirier kijelentette, hogy nincs oka kétségbevonni a német orvosok véleményét, hogy a császár betegsége nem aggodalmas, amint dr. Fräukl német orvosnár is kifejtette.

— A német orvosnár szerint nincsen kizárva, hogy a polip újra megnő, — mondotta az újságíró.

— Ez a föltevés a lehető legvalószínűbb.

— De hozzátesszi, hogy az újabb polipok éppen olyan ártatlan természetűek lesznek, mint aminő ez volt.

— Talán nincsen igaza ebben a tekintetben. A dolog különben nagyon kényes . . . Csak azt lehet kívánni, hogy a polip másodsor ki ne fejlődjék, mert őszintén mondhatom, én nem hiszek a torokpolipok örökösen ártatlan természetében.

— Báró Appel bucsuja. A bosnyák kormány nyugalomba vonult főnöke, báró Appel tábornagy már elbucszott a szerajevói helyőrség tisztjeitől és katonai hivatalnokaitól. A távozót a tisztelgő tisztikar nevében Varesanin altábornagy üdvözölte. Báró Appel hosszabban válaszolt s sajnálatának adott kifejezést afölött, hogy az okkupált tartományoktól, ahol huszonegy esztendő alatt második hazát talált, öreg kora miatt meg kell válnia.

— Sub auspiciis regis. A kolozsvári egyetemen e hó 14-én, hétfőn avatják sub auspiciis regis jogtudórrá Kiss Géza ügyvédjelöltet, dr. Kiss Mór egyetemi tanár fiát. Az avatáson a király személyét Szilmszky Mihály vallás- és közoktatásügyi miniszteri államtitkár fogja képviselni.

— Választások az Irgalmas-rendnél. A magyarországi Irgalmas-rend a napokban tartotta meg választógyűlését a rend római generális, Gasser Cassian elnöklésével. A gyűlésen a magyarországi Irgalmas-rend önkévé Thuróczy M. Kornél választották meg. A következő ülésen megválasztották a kormánytanácsosokat és a házönköket is. A választások eredménye a következő. Kormánytanácsosok lettek: Dubnitzky Béni, Lengyel József, Kremmer Ede és dr. Wimmer Julián, tisztelőit kormánytanácsos Pataky Lucidus. Házfőnökök lettek: Budapesten Thuróczy M. Kornél rendfőnök, Pozsonyban Ktinovszky Albert, Egerben Stessel Sándor. Szepesvára ján Tihanyi Lukács, Temesvárott Dubnitzky Béni, Pápan Mura Fülöp, Kismartonban Kremmer Ede, Nagyváradon dr. Wimmer Julián, Vácott Sühányi János, Pécsen dr. Schick Jácint, Szakolezán Szepesi Lajos. Zágrábban Lengyel József és Szatmárott Moscovics Boldizsár.

— A szultán beteg. Konstantinápolyból jelentik, hogy a szultán könnyű természetű száába esett. A tegnapi szelambikra kitűzött kihalगत és miatt el is maradt.

— A magyar nyelv hódítása. Sopronból táviratozzák: Gróf Széchenyi Miklós győri megyés püspök elrendelte, hogy a soproni székesegyházban ezentul karácsony, husvét és pünkösd első napján, valamint Szent-István napján az ünnepi nagyüzenet előtt magyar szentbeszédet tartanak. A nagybőjti pénteki prédikációk szintén magyar nyelven fognak megtartatni. Ez a rendelkezés a kátholikus isztentisleteknél méltó szerepet jutiat a magyar nyelvnek, mely eddig Sopron kátholikus templomaiban a magyarajku hívek nagy serege óhaja ellenére sem tudott érvényesülni.

— Estély a Vigadóban. A Veres Pálné szoborbizottság ma este a szobor javára táncal egybekötött kedélyes közcacsorát rendezett, amelyet Hercegy Ferencnek nagy tetszéssel fogadott humoros előadása előzött meg.

— **Hüttli Tivadar ünneplése.** Lelkes, szép ünneplés folyt le ma délután a Budapesti Kereskedelmi Testület dísztermében. A testület ugyanis, egy régebbi igazgatósági határozatból kifolyólag *Vasdagh* István műveléssel elkészítette *Hüttli Tivadar* elnök olajfestésű arcképét a díszterem számára s a sikerült képet ma leplezték le egy igazgatósági ülés keretében. Nemcsak a díszteremnek, hanem a testületnek is megjelent. Ott voltak: *Sándor Pál* országgyűlési képviselő, *Láncai Leó*, *Kohner Zsigmond* és *Falk Zsigmond* udvari tanácsosok, *Hatvani-Deutsch Sándor*, gárdonyi *Neumann Frigyes*, megyeri *Krausz Izidor*, *Schweiger Márton*, budai *Goldberger Berthold*, *Neuschloss Marcell*, dr. *Schreyer Jakab*, ruszti *Ruszt József*, *Ullmann Emil*, *Fritz Péter* kamarai titkár, *Gold Zsigmond*, *Línzer Imre*, dr. *Dálnoki Béla*, *Lukács József*, *Kunz Ferenc* és még sokan.

Az ünnepeletről küldöttség ment s amikor *Hüttli Tivadar* családjával a teremben megjelent, lelkes éljenzés tört ki. Az éljenzés csillapítául *lovag Falk Zsigmond* udvari tanácsos lendületes beszédében méltatta *Hüttli Tivadar* érdemeit, ünnepeivel benne a közönség, főleg pedig a magyar kereskedelem és ipar érdekeinek céltudatos harcosát. Az éljenzéssel több ízben megszakított beszéd során hullott le a lepel *Hüttli Tivadar* képmásáról, mire hosszantartó taps és éljenzés tört ki. Miután még dr. *Schreyer Jakab* melegen köszöntötte *Hüttli Tivadar* a kereskedelmi csarnok nevében, az ünnepeit szíve mélyéből fakadó háláját fejezte ki a kitüntetésért. Egész életét át — nyomond — nem akart más lenni, mint a magyar kereskedelem szerény munkása s mindenkor iparkodott tehetőségéhez képest a magyar kereskedelem fővilágosításán közreműködni. Különösen szívesen nőtt a kereskedelmi testület, melynek 40 évvel ezelőtt mint gyakorlónak, tagja lett. A legnagyobb kitüntetésnek tartja társainak szeretetét és becsületét s ha ezt sikerül továbbra is megtartania, alkalma lesz ezután fokozottabb mértékben munkálkodni a kereskedelem munkés és iparunk fellendítésében. A beszédre főlhangzott éljenzéssel véget ért az ünneplés.

— **Braun Sándor főelőváltása.** A *Kereskedelmi Iskolák Egyesülete* új helyiségében ma rendezte a szövegnyomtatás előváltás-estét. Az egyesület vezetőségének kívánságára ebből az alkalomból *Braun Sándor* a *Budapesti Napló* felelős szerkesztője, tartott szabad előadást. Merőben új színekkel változta az újságírás műhelyének intimitását, a közönség informálásának izgalmas előjátékát, ebben a kaleidoszkopszerűen változó tarka színek, derült epizódok, friss ötleteket és megkapó fordulatokat. Az est díszes közönsége szívesen hallgatta a főnök megfigyeléseket, amelyek valóságos akcióképpé költöttek le a figyelmet. A közönség az előadás befejeztével lelkes szeretettel tapsolt *Braun Sándornak*. A nagyszerű előadást a tőhő asztalához vonult a társaság, majd a vacsora után sikerült tanulmányt fejezte be az estét.

— **A doktori diplomák nyelve.** A doktori diplomákat jelenleg latinul állítják ki. Ezt a rendszert a kolozsvári *Ferenc József-tudományegyetem* meg akarta változtatni, és arra kérte a közoktatásügyi minisztert, rendelje el, hogy a diplomákat ezután magyar nyelven állítsák ki. A miniszter a budapesti egyetem tanácsától kért véleményt e kérdésben. A tanács a mai latin-nyelvű rendszer fenntartása mellett foglalt állást. Megokolja ezt azzal, hogy a latin nyelv használata az egyetem története és a tudományok nemzetközi szolidaritása is követeli.

— **Báró Rothschild Artur halála.** Párisból jelentik, hogy báró *Rothschild Artur* Monacóban meghalt. Az elhunyt 1851-ben született és fia volt a londoni báró *Rothschild Náthániel*nek, aki 1870-ben meghalt. Báró *Rothschild Artur* családát nem alapította, és ugyiszólván minden örömet híres levélbelyeggyűjteményében találta és ezen a téren iródművelő is működött. Vagyontól legidősebb unokáca barto *Rothschild Henri* öröki, aki 32 esztendőn, Párisban gyermekorvos s mint ilyen igazgatója azoknak a gyermekorvóháznak és tengeri gyógyintézeteknek, amelyek a *Rothschild-család* Párisban és a francia tengerparton alapított.

— **A modern lakás új iparművészeti kiállítását** tegnap délután *Augusta* főhercegnő tiszteletre meg legmagasabb látogatásával. A főhercegnő nagy érdeklődéssel szemlélte a kiállított tárgyak tarka sokaságát, azután nagyobb vásárlásaival tüntette ki a művészi vállalatot, további látogatását helyezte kiállításra.

— **Nihilista irások.** A berlini rendőrség, mint jelentik a közigazgatási királyi ügyészség megkeresésére nagy energiával keres nihilista irásokat, amelyeket állítólag Oroszországba akarnak csempészni. Így a szociálista *Buchholznál* Charlottenburgban négy rendőrt tartott házkutatást, anélkül, hogy valami gyanús dolgot találtak volna. A Stuttgartban lakó *Struwe Péternél* is házkutatást tartottak s lefogták azoknak az embereknek a címeit, akikkel *Struwe* levelezett. A *Vorwärts* értesítése szerint több ember ellen elrendelték a levélzárlatot s az ezek számára érkező leveleket az ő értesítésük nélkül egyenesen az államügyésznek adják át.

— **Új doktor-hölgy.** A budapesti központi egyetem dísztermében ma díszes és előkelő közönség jelenlétében orvos-tudorrrá avattak egy fiatal hölgyet, aki eddigi tanulmányai folyamán is már magárvonta nemcsak tanárainak, hanem orvosi szakkörök figyelmét is. Az új doktorkisasszony, *Récs Anna* urhölgy, aki vizsgáit mindvégig kitűnő eredménnyel állotta ki, s ma méltó jutalomként nyerte el a legfőbb tiszteletreméltó tudori címet és méltán fogadta azt a sok és meleg elismerést, melyben tanárai s az a sok szíves gratuláció, melyben tanulóitársai s az egybegyűlt díszes közönség részesítették.

— **A hálókoci-társaság palotája.** Mint bennünk értesítenek, a nemzetközi hálókoci-társaság Budapest nagyszabású palotát szándékozik építtetni, egy újabb „Palace-Hotel”-t, amelynek a hotel világot a világhírű fürdőhelyeken és a Nyugat és Kelet nagyvárosaiban, melyek nagyuri kényelemmel gondoskodnak az idegenek ellátásáról. A napokban Budapestén járt a Waggons Lits-társaság párisi igazgatója és a budapesti Palace-Hotel számára alkalmas telket keresett. Természetesen a Dunapart szépsége lepte meg leginkább és így valószínűleg ott is fog épülni a gazdag társulat magyar háza. A párisi igazgató a régi tőzsde-palota telkét akarja megvásárolni, miután értérsőre esett, hogy esztendőre ugyanis felépül az új tőzsde-palota. De a kiköltöző tőzsde helyett a *Pester Lloyd-társaság*, az épület régi tulajdonosa költözik be a Mária Valéria-utcai palotába s a Waggons Lits-társulat budapesti igazgatójának, gróf *Szapáry Pálnak* ezzel kell megkötnie az alkut.

— **Munkáskönyvtár.** Budapest emberbaráti intézményei között első hely illeti meg a *VIII. Kerületi Általános Közjótékonsági Egyesületet*, mely különféle szakosztályaival nemcsak a szegény nép testi szükségleteit igyekszik kielégíteni, hanem nagy gondot fordít lelkének és szellemének gondozására is. Különösen a egyesület *Munkás-Othona* buzgólkodik ebben az irányban és az eredmények, melyeket eddig elért, a legnagyobb elismerést érdemlik meg. A *Munkás-Othona* 1906. január elsején nyílt meg és azóta messzi utat járta azokat a kereteket, melyekben megalakulása idejében mozgott. *Boross-utcai* szerény helyiségét 1897-ben, az előjárású épületében kényelmes és tág termelkel cserélte fel és kicsiny könyvtára tekintélyes közkönyvtárrá növekedett, mely magában foglalja a magyar irodalom legkiválóbb termékeit és a legtekintélyesebb napi-, hetilapokat és folyóiratokat bocsátja látogatói rendelkezésére. Látogatója pedig mindenki lehet, aki elmulit 16 éves, úgy, hogy már most is nemcsak munkások, hanem a társadalom más rétegeihez tartozó ifjak is látogatják. sőt az idősebb inasok is szívesen keresik fel és ott töltik az esték szabad óráit. Hogy ez a maga nemében — nálunk — páratlan közkönyvtár milyen hiányt pótol és hogy néhány év alatt mennyire fellendült, azt meggyőzően bizonyítják a következő adatok. 1896-ban 7954 látogatója volt, 1902-ben pedig 60.663, 1896-ban 182 kötetet tartalmazott, ma pedig 8755-öt. Hogy a könyvtárt olyanok is használhassák, kiknek nem jut elegendő időjük az egyesület helyiségeinek hosszabb időre való látogatása, a könyveket bázisánálra is kölcsönadják. A könyvtárnak előtűnk fekvő címjegyzéke, melyet *Baka Imre* igazgató állított össze, azt bizonyítja, hogy a beszerzett munkákat a legnagyobb gondnal és az olvasóközönség igényeinek figyelembevételével válogatták össze.

— **Az állami tisztviselők fizetésének rendezése.** A *Magosi* állami tisztviselők december 6-án tartott értekezletükön a következő határozatot hozták:

Határozott kívánságunk, miszerint az állami tisztviselők javadalmazásáról szóló törvényjavaslat a törvényhatósági, illetve megyei és községi tisztviselők fizetésének rendezésétől elkülönítve és pedig a pénzügyi bizottság által elfogadott keretek változatlan fenntartásával tárgyalassék. Az 1902. évre az állami tisztviselők javadalmazásának emelésére a költségvetésről szóló törvénybe felvett 3 millió korona, ugyancsak az 1903. évi költségvetésbe ugyanezen órára felvett 17 millió korona az állami tisztviselők között a pénzügyi bizottság által már letárgyalt javaslat szerelmében még a tolvó 1903. évben ptiékként kiutalványoztassék. A fentebb említett törvényjavaslat az 1903. évi „indemnity” törvény után azonnal tárgyalás alá vétetvén, törvénygyűléssel. Az állami tisztviselők országos egyesületének elnöksége oly irányban szives intézkedéstételre felkérte, hogy ezen kérelemmel előterjesztése végett ő felsége a király elé haladéktalanul — az ország többi helyi bizottságai részéről is felkérendő tagokból álló — küldöttség megnevezessék.

— **Ingyenes előadások munkások számára.** Az ipari munkások és családtagjaik számára november hó 20-ától március hónapig minden vasárnap délután 2-4 óráig magyarul előadást tartanak a Nemzeti Múzeumban, az Iparművészeti Múzeumban és a Technológiai Iparmúzeumban. Az előadók az egyes tárgyakban teremről-teremre vezetik a halgatókat és szemléltető magyarázataik közben a hozzájuk intézett aérdekre fölvilágosításokat is adnak.

— **Véres kártyapárba.** *Szegedről* jelentik: Véres kártyapárba volt itt ma *Schröder Béla*, az *Arad és Vidéke* felelős szerkesztője és *Sukovits Ödön* szegedi ügyvéd-jelölt között. A párba oka még a D. K. E. keddi alakuló közgyűlését követő banketról datálódik. Az ott elhangzott felköszöntők során ugyanis dr. *Lendl* országgyűlési képviselő a Kossuth-párt két árnyalatának politikai magatartását kritizálta. *Sukovits* ügyvéd-jelölt ellentmondásokkal zavarta *Lendl* beszédét és mikor *Schröder Béla* a *Lendl* fejtegetéseivel azonosította magát, *Sukovits Schrödert* heves szavakkal támadta meg. *Schröder* erre átadta névjegyet *Sukovits*-nak és mivel az még azután is sértő megjegyzéseket tett, *Schröder* tettele bántalmazta. Az incidensnek tegnap kártyapárbaival intézték el, amelyet lovassági kártyadokkal vívtak. A harmadik összecsapásnál *Sukovits* orrán 4-5 centiméternyi hosszú sebet kapott. A vágás az orr porcogós részét is átvágta, úgy, hogy az a földre hullott. Másfél óráig tartott míg az orvosok a levágott részt visszavarrták. *Schröder* sértetlen maradt. A felek a párba után kibékültek.

— **Halálozás.** *Aschleiner Artur* cs. és kir. kapitány meghalt Budapestén, 48 éves korában. Halálát egy fiú- és egy leánygyermek gyászolja. A megboldogult a budapesti téraparancsnoksághoz volt mint irodafőnök beosztva s általában kedveltségnek örvendett, mert a nagyközönség szemben előzékeny udvariasságot tanusított. Alárendeljeit iránt pedig humanus gondolkodást. Temetése holnap — vasárnap — délután 2 órakor lesz a Hungária-körúton levő 16. sz. helyőrségi kórházban.

Torda-Aranyosvármegye közéletét egyszerűen kétfős csapás érte. A vármegye főorvosa, dr. *Vajda* Dániel meghalt s temetése egy részvét mellett ment végebe. — Tegnap temették el idős *Velits* Ödön nyugalmazott polgármestert is, ki több éven keresztül volt *Torda város* polgármestere és az idén ment nyugdíjba. Elhalálozása alkalmával a városi képviselő-testület rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen dr. *Verján* Endre országgyűlési képviselő lendületes szavakkal emlékezett meg *Velits* haláláról és elhatározták, hogy érdemeit jegyzőkönyvileg megörökítik, emlékére alapítványt tesznek, koporsójára koszorú helyeznek és a temetés alatt a város összes lámpáit gyászfátyollal vonják be. *Velits* Ödön igazgatója volt a torda-aranyosmegyei takarékpénztárnak, főgondnoka a tordai ág. evangélikus egyháznak, több humanus egyesületnek elnöke.

— **Életmentő orendörök.** *Liptó-Szent-Miklósról* írják: Két liptó-szent-miklósi csendőrt két emberéletet mentett meg a biztos haláltól. A város mellett előlőly Sebespatak partján játszott *Obrenstein* Henrikné két kis gyermeke, kik a felügyeletlen megbízott cseléd gondatlansága folytán a mély patakba estek, amely őket gyorsan sodorta lefelé. *Szathó* István és *Krajcsi* István csendőrk látva a fuldokló gyermekeket, jegyvereiket elhánvya a vízbe ugrottak és a gyermekeket megmentették.

— **Külföldi utazás, mint karácsonyi ajándék.** *Ha nincsen pénzem, iszom hiteltbe* éneklő *Bob* herceg. Azt azonban már ő sem mondhatja, hogy utazik hiteltbe. A vasut vagy a hajó nem hitelez. És így az utazás nemcsak szórakozásáig mindvégig a gazdag emberek kiváltsága maradt volna. ha az Idegenforgalmi Vállalat meg nem csinálja *Utazási sorsjáték* tervezését. Ez intézet, módot akarván nyújtani arra, hogy az utazás gyönyörűségében mindenki részesülhessen, százezer, egyenként 2 koronás sorsjegyet bocsátott jorgalomba. A sorsjegyre ingyen utazás a föld körül, amely mellett számos egyéb értékes nyeremények is vannak, mint hosszabb, teljes állással kapcsolatos külföldi utazások, előkelő fürdőkön való nyaralás teljes költségei és hasonlók. Az utazási sorsjegy különösen alkalmas olyan karácsonyi vagy újévi ajándéknak, amely az ajándékozónak igen kevésbe kerül, de a megajándékozottnak a huzás kedves izgalma mellett az előnyös tervezetnél fogva, nagy örömet és boldogságot hozhat.

— **A Jövendő.** *Bródy* Sándor kitűnő revüjének, a *Jövendőnek* e heti száma is előkelő színvonalon, változatos tartalommal jelent meg. Az új számban a következő cikkeket olvassuk:

Tisza eszelekedni kezd. *Diner-Dénes József*: A jövendő kormányja. *Csók* a Karszt. A tanítóknak coelibatusa. *Latin költők*: Szabó Endre fordításában. *Mader Raoul*: *Veeszy Ferenc* *Farkas Imre*: *Versek*. *Erdős Renée*: *Leány*. *Gergely István*: *Veronika*. *Roberto Bracco*: A lelki üdv. *Szász Zoltán*: *Versek*. *Salgó Ernő*: *Herbert Spencer*. *Tolstoj Leó*: *Habura és béke*. *Természettudomány*. A fogak romlásáról. A „kapok” és a „marea.” A forradalom. Az általános szavazati jogról való küzdelem és a szocializmus. *Beöthy Zsolt*. *Linek Lajos* torzképe. —ny: A kis *Veeszyról*. *M. L.*: A mongol vasút. *Írókról* — könyvekről.

— **Halálos gépkocsikázás.** *Párisból* táviratozzák, hogy *Ivry-Montesquieu* grófnő ma halálos baleset érte automobilon. A fiatal grófkisasszony, aki szenvedélyesen automobilozott, ma is, mint rendszeren, térfi sportöltönyben kiránult gépkocsikázní. Vágtatva robbogott az automobil, amikor egy kőben megütődött és felfordult. A grófnő kibuzant és eszméletlenül terült el. Mire a kórházba értek vele, már meghalt. A szerencsétlen véget ért grófkisasszony leánya a párisi szalonokban nagyon kedvelt *Montesquieu* lírai költőnek.

— **Maupassant édesanyja.** Guy de Maupassantnak, a világhírű francia írónak édesanyja, Nizzában, 70 éves korában meghalt. Valamint Maupassant művelés csak egyetlen tiszteletreméltó nő szerepelt (Jeanne, az *Une Vie* című regényben), úgy az életben is csak egyetlen egy asszonyról ismert el, hogy minden tekintetben a legnagyobb tiszteletet érdemli meg, és ez az asszony — anyja volt. Vele közölte minden tervét. Részesévé tette minden reményének, költői álmainak. É édesanyja is fiának tervei, korán jelentkező dicsőségében remélt kárpótlást találni ezért a boldogtalanságért, melybe szerencsétlenül házassága döntötte. Guyon kívül még egy *Hervé* nevű fiatalabb fia is volt, ki több évvel Guy de Maupassant előtt hirtelen meghalt. Egy gyönyörű, hatéves leánya, a bájos *Simonne* maradt utána, kit Guy örökösévé tett és kit kicsiny vitorlás hajóján gyakran meglátogatott abban a kikötővárosban hol az árva nagyszüleinek, Maupassant atyjának házában tartózkodott. Mert Maupassant szülei egymástól különváltak éltek. A nagy költő, ki egész életében az igazságot kereste, a nélkül, hogy meg tudta volna találni, aki a szerencsétlen alakok egész sokaságában ottlatta be a maga melancholiáját, azokban az órában, mikor nem irodalmi terveken törte fejét, folyton azon tépelődött, hogy miért kellett édesanyjának, ki az asszonyi tökéletesség mintaképe volt, egész életében szenvednie és a boldogtalanság kesztyűjét hordania? Férje, Maupassant Gusztáv, arisztokratikus alak, kedves, csöves volt, aki azonban a nyájás és szeretőreméltó külső mögött olyan makaosságot rejtgetett, mely feleségére nézve végképp lehetetlenné tette a házasságban való együttélést. Csak egy pontban találkozott ez az egymástól teljesen elütő házaspár — és ez Guy flunknak imádása volt. A hideg, józan emberből melepő hevességgel tört ki az érzés, mikor fia haláláról értesült. És a nagy író édesanyja? Nizzában, a Ravenelles villában, egy könyvtárat állakított szobáskában járt tíz év óta fel és alá és fiáról álmodozott. Teste megtört, de emlékei megmaradtak. És ez emlékek között egyik első helyet foglalta el Flaubert, a francia próza legnagyobb lírikusa, akivel együtt nőtt és együtt nevelkedett fel. Reszkező keze elsárgult papírlapok, fia levelei közötti kerességét. Az egyiknek dátuma 1891. július. Két évvel halála előtt írta. „Drága anyóskám, most új munkámon, az *Angeluson* kezdek dolgozni. Az orvosok azt állítják, hogy agyamban kevés a vér. Pedig csak fáradt vagyok. Még sohasem dolgoztam olyan könnyen, mint most. Irok, irok, anélkül, hogy megakadnék, anélkül, hogy javítanom kellene. Nem tudom, hogy remekmű lesz-e, de azt tudom, hogy legjobb munkám lesz”. És míg ezt a levelét írta, *Musotte*jának premiére-jét készítették elő. Ő is ott akart lenni az előadáson és azért félbeszakítja a munkát. Párisba siet, újra szép asszonyok után jár a Boulevardokon, újra régi álmait hajszolja, majd hirtelen kiszakítja magát a bűvös körből, viszszaér Cannesbe, hogy ott megírja Turgenjevéről szóló tanulmányát, melyhez anyja segítségét veszi igénybe. Ez még egyszer végigolvassa az orosz költő munkáit és tartalmukat husz-harminc soros ocdulákon küldi el fiának. Hogy fáradságot meghálálja, azt ígéri neki, hogy a karácsony estéjén együtt fogja vele tölteni a kis nizzai villában. Karácsony reggelén táviratot kap a boldogtalan asszony, mely nagyon lehangolja. Guy azt ad a tudtára, hogy nem jöhet, mert két hölgynek, kiket meg is nevezett, a Margit-szigeteken adott találkozót, de a újra okvetlenül ott lesz édesanyjánál. De a új napján, mikor anyját átölelte, könnyek pergették alá arcán, de nem akarta megmondani, hogy mi okozza bánatát. Egy kis igaztatlanságon kívül, az éles anyai szem sem tudott rajta más észrevenni. Csak több órával később, mikor egymással szembenültek és észrevette fiának égő tekintetét, hallotta zavaros, összefüggéstelen beszédét — kezdte a borzasztó valóságot sejtteni. Magánál akarta tartani, hogy apója, hogy vigyázzon rá, — hiába. Kitépte magát karjából, hogy visszasiessen Cannesbe, ahol mint mondta, sok, sok dolga van... A szerencsétlen, a reméltől félholt asszony egy szolgát küld utána, hogy egy pillanatra se hagyja gyermekét egyedül. Másnap éjjel táviratot kap, mely fiának nem sikerült öngyilkossági kísérletéről értesíti. Szelleme elhomályosulásának egy pillanatában követte el a szörnyű tettet, mondották az orvosok, pedig taán éppen ellenkezőleg egy világos pillanatában, midőn fellobogó szelleme megismerte a szörnyű örvényt, mely ernyedő erejét elnyelni készül. Az élő test még hónapokkal túlélt a holt szellemet. Am vele együtt meghalt annak a szegény, elhagyott asszonynak szíve is. Akit csak most helyeztek a sírba, mely után már olyan régen vágyódott.

— **Szegény gyermekek fölüházása.** Az óbudai izraelita hitközség jótékonykassági bizottsága a napokban 103 szegény gyermeket látott el téliruhával. A kiosztás előkelő közönség jelenlétében történt.

A *Kalvária asztaltársaság* pénteken este *Fekete Manó* kalvária-téri kávéházában 22 szegény iskolás-gyermekek látott el téli ruhával és cipővel. *Eichner János* elnök lendülettel beszédben köszöntö meg a szíves adományokat. *Rosenberg József* pékmester egy-egy zsák szemet ajánlott fel a felruházott gyermekek szülőinek.

— **A számvétség és pénztári tisztviselők mozgalma.** A volt vármegyei számvétség és pénztári tisztviselők tegnapi értekezletükön hozott megállapodásukhoz képest ma tisztelegtek *Hegedűs Sándor* képviselő vezetés alatt az országházában gróf *Tisza István* miniszterelnökénél és *Lukács László* pénzügy-miniszternél.

Hegedűs Sándor mindkét miniszternél előadta a küldöttség kérelmét. Meleg szavakkal kérvén a miniszterek pártfogását a küldöttség igaz és jogos ügyének elintézéséhez. Az országos értekezlet küldöttségét a miniszterek szívesen fogadták s a *Bacsóky Miklós* szepesvármegyei főszámvéző által rövid beszéd kíséretében átadott memorandumokat átvették.

Gróf *Tisza István* válaszában kijelentette, hogy bár 6 rövid kormányzatának ideje alatt egyéb elfoglaltság miatt ez általa is fontosnak élmert kérdéssel még nem foglalkozhatott, de biztosítja a küldöttséget, hogy a mozgalom nélkül is, mint a kormány feje s mint megbízott belügyminiszter is a kérdés magáévá tette volna. Megjelenésüket ösztönözésnek fogja tekinteni arra nézve, hogy az ügyet tanulmány tárgyává tesse, a törvényjavaslat indokolásával kapcsolatosan tett ama kijelentéseknek, hogy a személyi kérdések nemcsak igazságosan, de méltányosan is megoldja, érvényt szerezzen.

Lukács László pénzügyminiszter a küldöttségnek ezt válaszolta: Azt hiszem, hogy már a törvényjavaslat készítése alkalmával tapasztalhatták, hogy mindent, amit az állam magasabb érdekeinek sérelme nélkül az öök érdekében föl lehetett venni a törvényjavaslatba a kormányhoz hozzájárulásával föl is vettem. Am midőn a végleges beosztásról van szó, megvalloim nem vagyok abban a helyzetben, hogy részletesen nyilatkozzam az átvételi módokat tekintve, mert számos teendőm között még nem jutottam ahhoz, hogy az erre vonatkozó tervezetet megszerezhessem és részletesen átmozdítssam. Ezt meg fogom mindenesetre tenni és legyenek meggyőződve arról, hogy igyekeznék fogok nemcsak igazságosan, de lehetőleg méltányosan is eljárni, mert nagyon természetes, hogy azt abszolút zsinórmértékül kimondani, hogy csak a fizetés méve legyen mérvadó az alkalmazásnál már azért sem lehet, mert mint én magam jobban méltóztatok tudni, hogy mi minden különféle fizetés volt a vármegyék-nél, mily nagy rendezetlenség, mily nagy — hogy úgy fejezzem ki magam — rendszertelenség uralkodott e tekintetben, ami természetesen feljött ki a vármegyék autonómiájának következtében. Ha egy gazdag vármegye sokkal jobban tudta döntani az ő tisztviselőit, ebből még nem lehet mondani, hogy azon vármegye tisztviselői nagyobb képességekkel és okvetlen nagyobb kvalifikációval bírnának mint a másik vármegyének tisztviselői, akik ugyanazt a munkát végezték talán jobban is, de szegényebb lévén a vármegye, kisebb fizetés élveztek. Ebből a példából méltóztatnak látni, mily különbözők a nevezett tisztviselők fizetései. Azt hiszem, hogy meg fogom önöknek nyugtatni, ha megígérem, hogy az átvételnél és a beosztásnál igyekeznék fogok nemcsak igazságosan, hanem méltányosan is eljárni. (Ejenzés.)

Ezután a küldöttség a pénzügyminiszteri palotába ment, hogy *Gränzenstein Béla* és *Popovits Sándor* államtitkárok és *Baróti Ede* miniszteri osztálytanácsosnál tisztelegjen. Ezek közül azonban csak *Gränzenstein Béla* államtitkár találta, akinek ugyancsak *Bacsóky Miklós* rövid beszéd kíséretében ányújtotta a memorandumot. Gränzenstein azt válaszolta, hogy már értesült a mozgalomról s megütözéssel hallgatta ama valóban híresztelést, mintha az államosítandó tisztviselők átvételre ezekre nézve jogszűkelemmel járna. Ezzel szemben leghatározottabban kijelentte, hogy e hírek teljesen alaptalanok, mert a kormány, bár különös helyzetbe jutott azáltal, hogy a költségvetése még nincs. de az 1903. VI. t. c. mégis elrendeli a rendelkezési állapotba helyezett tisztviselőknek 1903. év végéig leendő átvételét, mégis megtalálja a kérdés megoldásának módját azáltal, hogy az átvendő tisztviselők számához képest, azok részére szükséges 610 állást minisztertanácsi határozattal rendszeresítette s ezen határozattal jóváhagyás végett ő felségéhez fölterjesztette, ahonnan az már a közel napokban jóváhagyva le is fog érkezni. Ily módon tehát a tisztviselők még ez év folyamán a megfelelő állásokba a méltányosság és jogosságának megfelelően át lesznek véve. Végül a küldöttség jogos kívánságára utalva, leghatározottabban kijelentette, hogy a valóban közsa hírekkel szemben nem áll az, mintha az átvétel sérelmes lenne, mert igenis az átvendő tisztviselők csak fizetésük töredékét fogják személyi pótlékként kapni, mert mindenki a fizetéséhez legközelebbi állami fizetéssel fog átvétetni, úgy, hogy ha most egyeseknek lesz is személyi pótléka, az a fizetésrendezés során el fog enyhélni, minek következtében kijelentheti, hogy a vármegye tisztviselői közül aránylagos számban főnökök és számtanácsosok is lesznek kinevezve.

— **Elopott szobrok.** Az éjszaka betörők jártak *Róna Józsefnek*, a kitűnő szobrásznak, Szabó József-utca 12. szám alatt lévő ércöntőjében, ahonnan ellopottak egy bronz Anonymus-szobrot, amelynek 360 korona az értéke, továbbá *Róbert Károly* király bronz szobrának két kezét, két lábát és a pajzsát, amelynek az értéke 1200 korona. Az ellopott szobrok sulya 250 kilogramm. Valószínű, hogy a betörést többen követik el.

— **Családi dráma.** Egy *békés-gyulai* tudósítás alapján sőtét családi drámának a részleteit tárja fel a *M—G*. Az eset lényege az, hogy dr. *Nyisztor* Adorján békés-gyulai járásbíró a felesége feltűnést keltő körülmények között megcsalta és az élete ellen is tört, amihez több cinkostársat is bérelt fel. Sokat sutogtak minderről *Békés-Gyulán* és Csabán, de a dolog csak most került a nyilvánosság elé, amikor már a bírósági eljárás utjára került. Az előzményekről és a rémregénybe illő fejleményekről ezeket mondja el az idézett forrás.

Dr. *Nyisztor* Adorján csabai aljárásbíró sok évvel ezelőtt feleségül vette *Csaba* város híres szépségét *Mudrony Annát*. Maga az aljárásbíró is daifás írói volt, s mindenki gyönyörködött az egymáshoz illő párban. Nyisztorék Gyulára kerülve, lényeg háztartást vittek, ami tellett a módjuktól, sokan jártak hozzájuk, s teljesnek látszott a boldogságuk, amikor kis gyermekük is született. És mégis néhány év múlva mind hangosabban emlegették azt az érthetetlen fordulatot, hogy Nyisztor né hűtlen az urához. Gyulán Nyisztorékhoz közel lakott az asszony nővére, aki *Lukács Andor* központi főszolgabírónak volt a felesége. A főszolgabírók udvarán lakott *Kubik Gyula* szolgabírósági írnok s egyszerre csak ezt az embert emlegették együtt Nyisztoréval. Hogy Nyisztor né nem is a nővére, de *Kubik Gyula* kedvéért jár olyan gyakran a házhoz, aki alacsony, ferdevállu, igénytelen külsejű volt. Két év előtt aztán nyílt botrány tört ki. Férje kiküldetéséből vértalanul hazaérkezett s a házából véres fejjel, tépelt ruhában menekült ki *Kubik Gyula*. Ettől kezdve visszavonultan éltek, és csak néha-néha látták őket együtt az utcán. Az asszony azonban Csabára járt, még pedig *Kubik Gyula* kedvéért, akit a gyulai botrány után áthelyeztek Csabára. Négy héttel ezelőtt dr. Nyisztor beteg lett, ez időtől fogva állandóan górosók kintoztak, a leje fájt, émelegyete a gyomra. A dalás terméti ember összeesett, arca napról-napra sápadtabb, teste egyre soványabb lett. Orvosai, akikől baja eredetét tudakolta, a tünetekből *mérgezésre* következtettek, de sehogysm tudták megmagyarázni, honnan került Nyisztor szervezetébe a pusztító mérge. Egy napon aztán fölkereste dr. *Márkus Mihály* gyulai ügyvéd és azt közölte vele, hogy az irodájában egy gyulai oláh legény önként azt vallotta, hogy *Nyisztor* száz forintot adott neki s egy pisztolyt azzal, hogyha férjét meg pusztítja el a mérge, amivel ő próbálkozott meg férje élete ellen, akkor éjszakánként idején lopózik be a házukba, egy meghitt nőcseléd majd bevezeti a bűvös házhoz a bűvös vagy löjje agyon, vagy pedig ha ezt nem akarja, verje agyon az urát. Nyisztor erre a felfedezésére ájultan esett össze s felocsudván ájulásából, hazarohant, mert attól félt, hogy a felesége kis gyermekük életére is tör. Nyisztor né férje dult ábrázatából megdulta, hogy minden tud. Hiányos öltözetben kocsiá tít s *Békés-Csabára* hajtatót egyenesen *Kubik Gyulához*. Ez azonban megijedt tőle, bűnössége tudatában nem mert menedéket adni neki, úgy, hogy éjszakánként idején volt kénytelen édes anyjának Csaba mellett pusztijára menekülni. Most már a gyulai és csabai rendőrség vette a kezébe a dolgot, megindult a nyomozás, melynek során lefoglalták a vizsgálóbíróknak szánt ételmaradékokat, amelyben a szakértők kétségtelenül megtalálták a lassan oldó mérget. A rendőrség felkutatva Nyisztor né szekrényeit s a rejtett fiókokban is találtak mérgegel telt üvegekkel.

A nyomozat során kihallgatták *Kubik Gyulát*, az oláh legényt, Nyisztor né meghitt cselédjét, egy öreg asszonyt, aki bejáratos volt Nyisztorék házához, a felbérelt oláh legény szeretőjét s ezeknek vallomásából az ügyesség és a bűnöslekmények egész láncolatát állította össze s indítványozta a bűnszületés összes tagjainak letartóztatását. A központi vizsgálóbíró helyettese azonban megtagadta a ügyesség indítványát, amely most a vádatlanok előtt van. Megveszerte nagy részvét nyilvánul Nyisztor iránt, aki maga kérte *Novák Kamillt* a gyulai törvényszék cinkét, hogy áthelyeztetesse iránt intézkedjék. Az elnök azonban megnyugtatta, hogy csak maradjon meg hivatalában.

— **Elopott vízmérők.** A székes-lővárosi vízművek igazgatósága a következő figyelemztetést adta ki:

Tudomásunkra jutott, hogy különösen a budai kültereken több vízmérő azon ürügy alatt, hogy a vízmérők kicserélését hivatalosan eszközlik, egyszerűen leszerelik és ellopják és így a felelősek tetemes kárt okoztak. Figyelemztetjük a t. közönséget, hogy embereink mindegyike igazolvánnyal van ellátva és ők azt minden egyes esetben felmutatni kötelesek, ha tehát bárki igazolványunk nélkül jelentkeznék, az csalónak tekintendő.

— **Uj megállóléhy.** A magyar királyi államvasutak igazgatóságának értesítése szerint a kereskedelmiügyi miniszter rendelkezéséről a kőrös—belovár—verőce—barosi helyfőredekli vasúton *Spisér—Bukovica és Verőce—Virovitica* állomások között létesített *Antunovac* megálló-rakodóhelyt ez évi november 8-án a személy-, pódyász- és kocsirakományi és teheráru-forgalomra megnyitották.

Ekkor lehetett csak látni, hogy milyen irítozatos pusztulás történt az állomáson. A váltó, amely után az összehúzózás történt, körülbelül harminc méternyire van az állomás épületétől. Az állomáson lévő vasuti alkalmazottak maguk is kétségbeesve rohantak a szerencsétlenség színhelyére és nagy buzgósággal siettek segítségére szerencsétlenül járt embertársaiknak.

A két összehúzózott vonat borzasztó pusztítást vitt végbe egymásban. A tehervonatnak a lokomotívja, a szerkocsija és több kocsija erősen megrongálódott, míg a gyorsvonatnak a szerkocsija, a kalauzkocsija és buffetkocsija ment tönkre. Ezekben a kocsikban voltak az áldozatok.

Amint az első ijedség elmúlt, az állomás személynézet az épségben maradt utasokkal együtt hozzájárult a mentéshez. A gyorsvonat buffetkocsijából öt sebesültet hoztak elő. Ezek a következők: Jahn Árpád szakács, Weber Reszó szakács, Tarnay István mozdonyvezető, akik nagyon súlyosan és Tóth József pincér meg Marjai Mihály főpincér, akik könnyebben sérültek meg. De ezeken kívül még sok sebesültje van a katasztrófiának az utasok közül is, ezeknek a sérülése azonban annyira jelentéktelen, hogy alig egy-kettő szorult közülük kisebb orvosi segítségre.

Halottja csak egy van a katasztrófiának s ez Kalapács János, a tehervonatnak a fűtője. A szerencsétlen emberre, aki öt gyermek apja, a szerkocsiról ráomlott a mintegy 60–80 métermagasú szénrakás és maga alá temette. Holtteste még most éjszaka is ott fekszik a hatalmas szénrakás alatt, amely alól csupán a két lába látszik ki. Az elpusztult fűtő családját itt él Budapesten s Kalapács feleségét ma délután kiméletesen értesítették a férjét ért borzasztó katasztrófáról.

A gyorsvonat utasai közül családostól alig sebesült meg valaki. A sebesültek a buffetkocsik alkalmazottjaiból és a vonat személyzetéből kerültek ki. A buffetkocsiban az összehúzózás pillanatában mindössze egy utas volt, egy tűzérőhadnagy, aki azonban — mert a kocsi közepén ült — alig sérült meg. A pincérek és szakácsok azonban, akik a szűk konyhában tartózkodtak, mindannyian súlyosan megsebesültek.

Az állomás személyzete nyújtotta az első segítséget a sebesülteknek, akiket az állomás épületében mindjárt ápolás alá vettek. Az állomásfőnök értesítette a katasztrófáról a dombóvári állomást, ahonnan külön vonaton mentek ki orvosok Hidvégy-Gyöngyösi s ott beköszönték a sebesülteket. Az orvosok tanácsára az állomásfőnök táviratozott Budapestre a mentőknek, hogy az összes sebesülteket felküldik a fővárosba, hogy itt kellő gyógykezelésben részesülhessenek. A sebesültek közül öt, Jahn Árpád szakács, Weber Reszó szakács és Tarnay István mozdonyvezető, akik súlyosan sérültek meg, továbbá Tóth József pincér és Marjai Mihály főpincér az este 7 óra után érkező személyvonattal jöttek meg Budapestre. Itt a keleti pályaudvaron várták már őket a mi derék mentőnk s az első hármat Récey tanár klinikájára, Tóthot és Marjait pedig — akik csak könnyebben sérültek meg, lakásaikra szállították.

Az erősen megrongálódott gyorsvonat természetesen nem folytatta útját. Zágrábról küldtek az utasokért új vonatot s ez vitte el Fiume felé őket.

A katasztrófia — mint a vizsgálat kiderítette — a váltóór hibájából történt, aki a jelzőkészüléket jól állította be, a váltót azonban elfeledte megigazítani s a gyorsvonat így ment neki az állomáson vesztegő tehervonatnak.

A rendőri sajtóiroda a katasztrófáról az éjszaka a következő jelentést adta ki: Ma délelőtt a hidegkutgyónki vasuti állomáson történt balesetből kitolyogó Budapestre hozták: Jahn Árpád szakácsot, Weber Reszó szakácsot és Tarnay István mozdonyvezetőt, akik súlyos állapotban a II. számú sebészeti klinikára, Tóth József pincéért (Nagy János-utca 17/b.) és Marjai Mihály főpincéért (Berzsenyi-utca 18.), akik könnyebb sérüléseikkel lakásaikra szállították.

FŐVÁROS

(*) Az új Duna-híd. A Hungária-körtút és Ó-Buda közt tervezett új híd tárgyában ma este 6 órakor értekezlet volt a VI. kerületi Demokratia Kör helyiségében. Ott voltak Vészi József, Sándor Pál és Vázsonyi Vilmos országgyűlési képviselők, továbbá: Benedek Sándor, Hirschfeld Antal, Franekel Sándor, Komlós Ágost, Schön Ignác, Weisz Jakab, Takáts Gyula, Weisz Leó, budai Goldberger Sámuel, Stern József, Leitner Adolf, Sümei Vilmos, Hájós Zsigmond, Bamberger Béla, Schreyer Jakab, Székács Antal, Gál Károly, Lichtenberg Kornél, maróti Fürst László, Perl Soma, Darvai Fülöp, Wilhelm Adolf, Schubert Sándor, Polla-csek Sándor, Botzenhardt József, Biró Henrik, Glöcksthal Samu, Reisz Mór, Zboray Gyula, Ad-

ler Mór, Lung György, Gelléri Mór, Feleki Béla, Rózsavölgyi Manó stb.

Az értekezlet Vázsonyi Vilmos országgyűlési képviselő nyitotta meg. Vázolta az új híd építésére vonatkozó mozgalom oltját s az ajánlatára egyhangulag Benedek Sándor közgazdasági bíró választották meg elnöké, jegyzővé pedig dr. Hirschfeld Antalt.

Majd Vészi József országgyűlési képviselő szöveget fűl, jelleve, hogy a III. kerületbeli polgárság már készített emlékiratot, amelyben kiemelte a Hungária-körtút és Ó-Buda közt építendő híd nagy jelentőségét. A kereskedelemügyi miniszter a tervet rokonzenvenesen fogadta. Fejtegette Vészi, hogy milyen nagy szükség van erre az új hidra, amelyet, az utabban készült lényűzésbeli hidakkal szemben, kenyérhidnak nevezett. Ez az új híd — ugymond, nagy derűséget kelte — bizonyára csak azért nem épült még meg, mert nem menne hegynek.

Dr. Stern József minden tekintetben csatlakozik a Vészi részéről mondottakhoz s utána Vázsonyi Vilmos országgyűlési képviselő adta elő, hogy ennek a hídnak az építése nem kerületi érdek és nem is csak a III., V. és VI. kerületek közös érdeke, hanem általános fővárosi szükséglet, mert elő fogja mozdítani a külvárosok megakadt fejlődését és nagy hatása lesz a főváros kereskedelmének és iparának az előmozdítására. Ennek megnyitla után, kétségtelen, hogy a város belsejében is nagyot lendül az építkezés, mert a munkások ezrei telepednek majd meg a híd környékére. A híd nélkül a Hungária-körtút beépítése és fejlődése évtizedekre elmarad. Javasolja, küldjenek-ki emlékiratszerkesztő-bizottságot s az Ohajtásokat magában foglaló iratot már a jövő hét folyamán adják át küldöttségileg a miniszterelnöknek és a kereskedelemügyi miniszternek. Javasolja végül, hogy a küldöttséghez való csatlakozásra hívják föl a főváros összes országgyűlési képviselőit. (Általános helyeslés.)

Sümei Vilmos a híd nagy fontosságát a VI. kerület külterületeinek az érdeke szempontjából hangsúlyozza. Ezek után elfogadták Vázsonyi indítványát s az emlékirat megszerkesztésére kiküldötték Vészi József, Sándor Pál és Vázsonyi Vilmos képviselőket, valamint Benedek Sándort és Hirschfeld Antalt.

(*) Állóhelyek a villamoson. Láng Lajos volt kereskedelmi miniszternek az állóhelyek megszüntetése tárgyában kiadott rendelete megszabja az új kocsik alakját is és a perronokon az állóhelyek számát. Ez ellen az utóbbi ellen a társaságok lelterjesztéssel éltek, bizonyítva, hogy a perronokon több a hely, mint amennyire a miniszter számított. Hieronymi Károly, az új kereskedelmi miniszter a felterjesztés értelmében utasította a vasuti és hajózási főfelügyelőt, hogy a kérelmet vizsgálja meg s az eredményről tegyen javaslatot.

(*) A népénekesek kérelme. A kávéházi és vendéglőbeli népénekesek azt kérték a tanácsától, hogy engedélyt el nekik a főváros részéről szedték s a szegényalapot illető díjakat. A tanács, az ügyesség s a számvérvőség meghallgatása után, a kérelmet elutasította.

SZÍNHÁZ, ZENE

** Hangverseny. Kocián Jaroslav, a fiatal eseh hegedű-virtuóz, akinek földi diadalairól hoz-zánk is eljuttott a hír, ma este tartotta meg nálunk első hangversenyét a Royal-teremben. Az ideai koncert-szezon ugyszólván a hegedű jegyében folyt le és így érthető, hogy különben is kimerült közönségünk nem tanusított valami különös érdeklődést Kubelík riválisa iránt. Pedig Kocián valóban kiváló művész, ha nem is való éppen közvetlenül Kubelík rangjába. Eleinte, úgy látszott, mintha fásult kedvelenség-gel játszanék. Hideg virtuozitással puffantotta el Paganini d-dur koncertjének rakétáit, amelyeknek sorában pompásan érvényesült Sauret kadenciája, továbbá Kocián saját külön kadenciája. Nemes stilszerűséggel tolmácsolta ezután Bach Cia-connéját, amely után oly erővel tört ki a taps, hogy Kociánnak ráadásra kellett magát elszánnia: a Lucia-jantáziát játszotta, amelyet legutóbb Sauret játszott Budapesten. A virtuóz meleg, erőteljes tónusa és sok lírai erővel rendelkező kantilénája Diemel bájos Fóná-dalban, majd Godard és Spies szerzeményeiben érvényesült, — végül pedig mesterének. Sewcinek eseh ábrándját játszotta olragadó ritmikával. A virtuóz fo-kozatosan hódította meg a közönséget, úgy hogy a tapsokért kijáró ráadásokból egészen úgy letkezett. Pierné szerenádja, Sarasate cig. dalai, Ries: Perpetuum mobileja, d'Ambrosio canzonettája mindegyre növekvő elismerést váltott ki a közönségtől. — Diemel Oszkár, a jeles fiatal zongoravirtuóz és komponista jóleső diszkreációval kísérte zongorán Kocián Jaroslavot, majd pedig egy önálló számmal,

Szeghő pompás magyar ábrándjával tett tanuságot mű-vészi hivatottságáról.

** Művészeti és Lipótvárosi Kaszinóban. A Lipótvárosi Kaszinó mai művésztársulatának az adott külö-nös érdekességet, hogy Dohnányi Ernő is a közre-működők közt volt, ez a nagy tudású, brilliáns kész-ségű zongoraművész, aki hatalmas játékkal Európá minden hallgatóságát meghódította. A kaszinó tényes és intim közönségének Dohnányi ezuttal — a Bach-téma nagyszerű variációin kívül — egy keringő parafrázisával szolgált; de ez a keringő a Delibes bájos lelkéből fakadt, ez a keringő a Naia-keringő volt és Dohnányi a szédítő virtuozitásnak olyan keretében foglalta ezt a gyöngyöt, hogy a közönség valóságilag tombolt a lelkesedéstől, amikor ez a tüneményes szám véget ért. A viharos tapsokra ráadásul adott: Schumannnak egyik romancát, mely és megkapó interpretációval. Osz vendége is volt a mai estnek: Gandoifi Ettore, aki dalokat énekel olasz és francia szerzőktől és ráadásul a toreador-áriát adta elő. Bass-bariton hangja épp olyan erős és terjedelmes, mint magas, robusztus termete. Azt hiszem, hogy a kosztüm jobban áll rajta, mint a frakk, és a színpadon van otthon, nem a hangversenyterem dobogóján. Fűredi Sándor, ez a temperamentumos, képzett fiatal hegedűművész, Svendsen és Wieniawsky néhány darabjával nyerte meg a hallgatók tetszését és Szamosi Elza kisasszony pompás mezzosopránját ragyogtatta Godard chan-sonjában és a Cenerentola nagy áriájában, olyan ha-tással, hogy a zajos, hosszas tapsokra még a Carmen Habaneráját is elénekelte.

** Frizzo. Ma este tartotta Frizzo első fel-léptét az Urániában. A zenemestert ábrázoló első rövid száma után A kameleon című tragikomikus je-lenetet adta elő, amelyben egymaga öt szerepet já-szott. Ebben a darabban hatvankét jelenete van, azaz ennyi változás kell ehhez, hogy Frizzo által szemé-lyesített öt szereplő mindig idejében legyen a szín-padon. A második darab A gyors pincér volt. Ebben már hetvennyolc jelenet játszódik le előtünk tünemé-nyes egymásutánban, hogy hét személyt, egytől-egyig kacagató szerepekben ábrázolhasson. Mai estélyét Frizzo a Paris-Concerttel, egy a színházi élelből vett mulatság jelenettel fejezte be. Az Urániában a hé-ten minden este fellép Frizzo.

** A Budai dalárda hangversenye. Fennállásá-nak a félszázados jubileumához közeledik a Budai dalárda, az ország első dalos egyesülete, mely hosszú fennállása alatt magas színvonalról egy pillanatra sem hanyatlott alá. A jubileum bevezetéséül ma alapító-estjét tartotta meg a Corvin-téri Vigadó nagytermében, fényes közönség előtt. A Budai dalárda most Stojanovits Jenő vezetése alatt áll, aki erős művészi fegyvellemel tartja össze ezt a kitünő gárdát. Pompásan ki volt dolgozva min-den, amit ma előadtak. Különösen tetszett Belovits és Pogátsnigg Guidó egy-egy karéneke. Pogáts-nigg Török-imája szép és hangulatos mű. Rend-kívüli sikerrel működött közre a mai esten Kiss Klára, Abrányiné asszony kitünő tanítványa Su-sanne nagy áriájával és a Hubay-féle madár-dallal. A Mozart-féle áriát nemes bájjal, klasz-szikus finomsággal énekelte, a Madárdalt bravuros kolaratúrával, ezüst csengésű hangon. A ráadásul adott magyar dalokban pedig magyar lelkével és pakjos gráciájával ragadta el a percekig tapsoló közönséget. Az énekszámkat ifjabb Ábrányi Emil kísérte zongorán, finom diszkreációval Volt a hangversenynek még egy közreműködője, Lecomte Józsefné asszony, aki Liszt Polonaiseát zongorázta kiváló technikával és za-jos sikerrel.

** Novelli négy vendégjátéka. Ermete Novelli a világhírű olasz művész vasárnap este 8 órakor ér-kezik Budapestre, hol budapesti tisztelői küldöttségi-leg fogják fogadni. Az első próbát a Népszínházban hétfőn délelőtt tartják s a darabok végleges sorrendje a következő: hétfőn a Velencei kalmár, melyben Shylockot játszza, melyben eddigelő utóheretelen a művész alakította, kedden Lear királyban a címszere-pet játszza, szerdán Szolokles tragédiájában Edipuo királyban szintén a címszerepet, csütörtökön pedig a három klasszikus után egy szenzációs modern drámá-ban a Dramma nuovóban lép föl Yorik szerepében, mely Novellinek egyik legötökletesebb alakítása. E drámát náunk Novelli fogja bemutatni. Ebben a sze-repében Novelli Párisat valósággal bűmálatba ejtette s a várisi Figaro meg is írta, hogy Novelli legemléke-z. sebb triumfusát e szerepben aratta.

** Vigaszínház. A Vigaszínház a jövő héten mu-tatja be Tristan Bernard bohózatát, a Kutya mosót. Ez az újdonság, amely a mult télen La famille du brosseur címen Párisban óriási hatással került szíre, katonás darab, mint az Ornyay ur. A darab bemutatója pén-teken, el 10–15-an lesz. Addig pedig minden este az Aranyhát ismétlik, amely épp úgy megörzött nagy vonzerejét, mint a Csodagyermek, amely hétfőn kerül szíre 32-edszer. Holnap, vasárnap két előadás lesz. Délután mérsékelt helyarákkal a Fűri nagyságot

adják, este pedig az Aranyhídat. A jövő hét vasárnapján lesz az Aranyhíd első délutáni előadása, este pedig a Kutymosodi adják.

Az eszt papus. Múltán Novelli vendégjátéka alatt a Népszínház személyzete négy napon át nem játszik, egész idejét szentelheti most az *Eszt papus* próbáinak, mivel a Bonaparte már teljesen betanulva várja pénteki bemutatását s mivel az új operettet közvetlenül a karácsonyi szünet után szándékozik színrehozni a Népszínház igazgatója. Az *Eszt papus* 160 szereplőt foglalkoztat a színpadon, akik számára 450 új jelmez készült a Népszínház műhelyeiben. A legfantasztikusabb kosztümökre fog alkalmat nyújtani a nagy látványosság operettnék az a felvonása, amely a Venus csillagban játszik és amelynek a darab szerint csak női lakói vannak. E felvonás gazdagításához kellemes színpadi külsővel bíró nők még mindig szerződést kaphatnak a Népszínháznál. Káry Klára Stellát játssza, azt a Vénus-lakót, aki lejjeli ezüst papusát a csillagból a földre s akit ezórt a Vénusból a földre számítnek. A nagy művésznő lényeg tehetőségének a darab kiváló feladatát kínálja. Kosztümjeinek gazdagsága is nagy feltűnést fog kelteni. A többi szerepben Komlósy Emmán kívül, aki a másik nő főszerepét játssza, a színház legjobb erői foglalkozkodnak.

Fidelio új betanulással. Az Operaházban kedden, f. hó 15-én, Beethoven születésének évfordulóján Fidelio új betanulással és új szceniorizálással. A szereposztás is részben új, amennyiben Marcellinát Szeyer I., Fernandot Takács, Jaquinont Gábor az alkalommal először énekl. Vasquez (Leonora), Broulik (Florestan), Ney D. (Pozzaro), Szendrői (Rocao) megartották régi szerepeiket. A III. Leonora nyitányt és alkalommal a dalm előt fogják játszani s annak tartama alatt a nézőtérre vezető ajtókat zárva maradnak. A dalmóvet Márkus Dezső karmester vezényli.

A Makrancos hölgyek bemutatója. A Király-Színház szerdai operettjének bemutatása, Linke *Lysistrata*-játékának magyar címe: *Makrancos hölgyek*. Szereposztása a következők:

Themisztoleusz, athéni hadvezér — Ferenczy Károly, Lysistrata, a felesége — Fedák Sári, Leonidész, spártai huszárfőhadnagy — Thury Elemér, Vulposzi, a szolgálója — Papp Miksa, Bacchosz — Szamosi Elza, Cypriusz — Bánó Irén, Paulina — Csatai Janka, Chlós — Hidvéghy Margit, Plantiasz — Thorma Zsiga, Nikiasz — Oláh Gyula, Poliox — Margo Zelma, Amor szobra — Szentgyörgyi György.

Az operett szerdától kezdve a hét egész repertoárját betölti.

Hétfőn és kedden az *Aranyvirág* kerül színre. Fedák Sári a hét összes esti előadásában résztvesz. Vasárnap délután a *Ghetto*, Heijermans drámája kerül színre Vágó Bélával a főszerepben. — A Király-színház igazgatója a *Makrancos hölgyek* kedden d. e. 11 órákor tartandó nyilvános főpróbájának jóvedelmét a József főherceg szanatórium-egyesületnek ajánlotta ízl. A jegyeket holnap vasárnap és holnapután hétfőn a régi országház Sándor-utcai épületében lévő vásáron fogják árulni a játékosny hölgyek. Kaphatók azoknál a jegyek a színház pénztáránál is. A hírlapok tudósítói számára a földszint első három sorát tartják fén.

Magyar Színház. Szombaton, december 19-én lesz Gerő György új operettjének, a *Doktorhíszasszonyok*nak a bemutató előadása. Pompás szerepvezető a darabban: Sziklai Kornél, Ráthonyi Akos, B. Szabó József, Fenyéri, Tollagi Adolf, Szentgyörgyi Lenke, Kelti Juliska, Tomcsányi Rusi, Kornai Berta és Sziklainé. A bemutató jegyek válthatók a pénztáránál és a Bárd-cég jegyirodáiban. — Mérei Adolf ifjúsági színműve, a *Toldi*, csütörtökön, december 17-én délután újra színre kerül. — Hétfőn huszonötöször játszzák a *A kis kofát*, Sztójánovics Jenő és Falk Rikárd operettjét. Sztójánovics Jenő az alkalommal maga dirigálja jubileári operettjét. *A kis kofa* színhazhathozó előadása vasárnap, december 20-án délután lesz.

Bonaparte. Dr. Béli Izor történelmi színművének bemutatója pénteken, e hó 18-án fog megtartani. A *Bonaparte* kiválóan érdekesnek ígérkezik nemcsak tartalmánál és egymásután következő nagyhatalmú és látványos jelenéseivel fogva, hanem legfőképpen azért, mert új irányt próbál meghonosítani a színműv terén: a komoly történelmi színműv alkotásait vegyíti a vaudeville elemeivel és még egyrészt az egyik főszereplő *Sántó Ilonka*, a Népszínház új tagja énekszámáival és táncával az operette stílusát képviseli, addig a címszerepben *Szirmai Imre* Napoleon életének tarka, változatos mozzanataival és tragikus halálával a dráma minden skáláján végigmegy. Érdekes lesz továbbá P. Lukács Juliska Napoleon két feleségének szerepében.

Schumann — Heink 2-ik dalestélye. A *Harmonia* hangverseny igazgatója megállapodásra jutott Schumann — Heink 2-ik dalestélyét illetően. A hírneves művésznő, kinek legutóbbi dalestélye nálunk is oly nagy sikere volt, hétfőn, január 4-én tartja dalestélyét a Royal-színház termében. Jegyek már kedden kaphatók lesznek a *Harmonia* zenemű- és zongorakereskedésben, Váci-utca 20.

Jótékonykedő gyermekelőadás. A VIII.—IX. kerületi iraslati négyzet január hó 10-én délután a Fővárosi Orfeum helyiségben gyermekelőadást ren-

dez a napközi otthon javára. Színre kerül a *Babautóndó*, amelyre *Mazzantini*, az Operaház balletmestere tanítja az egyesülési tagok gyermekeit.

Messias. A *Nemzeti Színház* legközelebbi újdonsága *Fényes Samu Messias* című 8 felvonásos drámája lesz. A darab az emberi megváltás nagy problémájával foglalkozik s 181-ben Krisztus után, Hadrián császár idejében Judaeában játszik. A halkokló pogány, a megerősödő keresztény és utolsó hősi harcot vívó zsidó világnézetet állítja egymással szembe. A bemutató-előadást szombatra, e hó 19-ére tűzte ki az igazgató.

Kubellik Jan, a világhírű hegedűművész, aki múlt Németországban van hangversenykörúton, legutóbb Slutgartban aratót óriási diadalokat. A hangverseny megjelent a württembergi királyi pár is és elragadtatásuknak oly módon adtak kifejezést, hogy a nagy művészt az udvari estélyre is meghívták. A művész — németországi hangversenykörútját félbezakítva — január 5-ikén Budapesten rendez hangversenyt, amelyre a jegyek a *Harmonia* zeneműkereskedésben már megváltatók.

Hangversenyek. D'Albert Jenő tegnapelőtt adta Bécsben első estélyét a szüneti Bösendorfer-teremben, ahol oszaki Beethoven és Schubert műveit játszotta. Budapesten d'Albert jövő csütörtökön játszik a Royalban.

Az Országos Magyar Királyi Zeneakadémia igazgatója december hó 15-én, kedden, esti 7/8 órákor az intézet hangversenytermében tartja meg második nyilvános hangversenyt. A műsor a következők: Beethoven. Versenymű (g-dur) (I. tétel) Senn Irén. (Második zongorán kísérő tanára: Szendy Árpád.) — a) Stradella. Pregoiera b) Franz. „Szszel” Vendéghegyi Mária. (Tanára: Abrányi Emilné.) — Volkman. Versenymű (a-moll) Kerpely Jenő. (Tanára: Popper Dávid.) — Chopin. Ballada (f-moll) Strooke Henrik. (Tanára: Chován Kálmán.) — a) Jensen. b) Mihalovich. Dalok Sándor Erzsébet. (Tanára: Maleczky Vilmosné.) — Vieuxtemps. Versenymű (d-moll) Arányi Adrienne. (Tanára: Hubay Jenő.) — a) Schubert. b) Loewe. Dalok Eder Gusztáv. (Tanára: Sik József.) — Liszt. Magyar rapszódia (a-moll) Térei Emma. (Tanára: Chován Kálmán.)

Gandolfi Ettore ma a Lipótvárosi Kaszinó estélyén egyenesen lába ejtette a közönséget inomás énekével. Gandolfi első dalestélye iránt, amely a jövő pénteken lesz a Royalban, nagy az érdeklődés.

Sabatini és Durigo fiatal magyar művészek karácsonyi hangversenye már is nagy érdeklődést keltett a budapesti közönség sorában. *Sabatini* Rezsőnek fiatal éve dacára már is hangversenymesteri állást ajánlanak *Genybl*, holott *Durigónak* a minap fogadott el egy fényes ajánlatot, amely szerint, január elején egy 30 estélyre terjedő hangverseny-körútra indul *Hollandiába*.

Rosenthal Mór, világhírű zongoraművész, akit három év óta nélkülözünk, Budapesten, január 8-ikán rendezi a Royalban egyetlen estélyét.

A *Grünfeld-Berkovics-Sopronyi-Bürger-társulat* vononégyszérsűlats holnap vasárnap rendezi a *Budapesti Könyvtáregyesület* javára a harmadik kamara-hangversenyt a Corvin-téri Vigadóban. A koncerten, melynek előkelő és változatos a műsora, *Steiner Irén* zongoraművésznő és *Sanders Nelly* énekesnő is közreműködik.

Türk-Rohn Olga hangverseny-énekesnő és *Méry* Jolán zongoraművésznő kedden, 15-ikén, a Royal-színház nagyszínházban tartandó jótékonykedő hangversenyének műsora a következők: 1. *Méry* Jolán: a) Chopin: Ballada; b) Paderewski: Capriccio; c) Tschaiokowsky: Polonaise. 2. *Türk-Rohn Olga*: Dalok, Schumann, Schubert, Brahms és Nemes. 3. *Méry* Jolán: a) Wagner R.: Feuerzauber; b) Liszt: Les eaux de la villa d'Este; c) Liszt: 6. Rhapsodia. 4. *Türk-Rohn Olga*: Dalok, Nemes. Jegyek válthatók Rózsavölgyi és Társa udvari zeneműkereskedésben (Krisztf-ter).

A gyermekszínházban vasárnap a *Höfchérke* és a *hét törpe* című regé kerül újból színre, mely hosszú időn át kasszadarabja volt a színháznak. Az előadásra már most is sokan jegyeztek elő. — Csütörtökön a mesevilág népszerű hősnéke, *Robinson Crusoe*nek regéje kerül bemutatásra. *Komor Gyula* e szép darabját teljesen új kiállítással adják. Jegyek már délelőtt kaphatók s az előadás 1/2 óra kezdődik.

A Zenélő Magyarország zenemű-folyóirat 1903. évi X. évfolyamának az évi 24-ik utolsó füzetét most jelent meg nagyon érdekes tartalommal. Tartalmazza a füzet 1. *Gerber* Jenő: *Megint ősz van*; 2. *Gerber* Jenő: *Éjtel után hajnalba magyar darabokat*; 3. *Uhl* Márton: *Légy áldott, mert egykor szeretől műadt*; 4. *Sousa* Fülöp: *A gyapjúkirály King-Cotton marsot*. Megrendelhető kizárólag a *Zenélő Magyarország* (Klökner Ede) zenemű-kiadóhivatalában Budapesten VIII. József-körút 22—24. szám.

Legújabb zeneművek kaphatók *Szilgyi Béla* könyv- és zeneműkereskedésében, Budapest, Károly-körút 26. Teljes operák és operettek szövegeivel, énekhangra, zongorakísérettel; Bizet, Carmen 10.40 K. Wagner, Walkür 14.40 K. Tannhäuser 14.40 K. Lohengrin 10.80 K. Gounod, Faust 14.40 K. *Poldini*, *Osavargó* és a *királyleány* 5.40 K. Zongorára két kézzel, Wagner összes operái. Parasztszövegűlet 6 K. Verdi, Requiem 4.60 K. Offenbach, Hoffmann meséi 9.60 K. Orpheus 4.40 K. *Újdonások*. Strauss, *A tavasz* 6 K. *Eysler*, *A vándorleány* 4.80 K. Lehar: *A drótosít* 6 K. Operettek magyar szöveggel két füzetben. Aranyvirág 6 K. Vándorleány 6 K., Tavasz 6 K. Legkedveltebb keringő 2.40 K. Drótosít / keringő 2.40 K. Luna keringő 2.40 K. Cake-Walk 1.80 K. *Wer kein Geld hat der bleib z'haus* legnépszerűbb bécsi Gassen-

hauer 1.44 K. Fütty, kuplé a Tavaszról 1.80 K. Wan's Herz a Fensterl hátt 1.80 K. Drunter und Drüber 1.80 K. Aletter: Légyott intermezzo 1.80 K. Lincke: Glühwürmchen 2.16 K. Es war einmal 2.16 K., mindkettő kapható magas, közép és mély hangra. Legújabb 101 magyar népdal cigányos modorban 8 K. Teljes operákat, operetteket és klasszikus zenét általában veszek a legmagasabb ártért. Könyv- és zeneműjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

MŰVÉSZET

Munkácsy-képek Budapesten. A Nemzeti Szalon téli kiállításának, amely a jövő vasárnap nyílik meg, ismét meglesz a maga nagy szenzációja. Az igazgatóság a nagy mesterek, *Munkácsy Mihály*nak tizenkét nagy vásznát szerezte meg a kiállításra, amelyek nemcsak hogy teljesen ismeretlenek a magyar közönség előtt, hanem azokról *Munkácsyt* művészetének egy (újabb oldaláról ismerjük meg, mint generációját. A tizenkét kép közül kiválnak: a *Faluosi iskola Luxenburgban*, *Bébi látogatása ebéd után*, *Rendezu az ablaknál*, *A modell elavult*, *Ket hölgy a kolpachi parkban* és végül *Kocsizás a pusztán*, amelynek tárgya tisztán magyar jellegű. A mester a képeket életének utolsó éveiben festette s ezért nem láthatta még azokat helybeli kiállításra a magyar közönség. A *Munkácsy*-kollektió mellett igen gazdag anyagot küldtek be a lántra legjelesebb művészeink, amelyeket hétfőn fog megírni a zsűri.

Ferenczy Károly kollektív kiállítása holnap este zárul be a Nemzeti Szalon termeiben s a siker anyagilag, de különösen erkölcsileg igen kielégítő. A kiállításról a bécsi *Neue Freie Presse* is rendkívül nagy elragadtatással emlékezik meg, *Ferenczy* Károly nagy művészi egyéniségének hatalmas benyomását emeli ki, aki nem járja az országutat, hanem csak azért jár a saját útján, mert belső szükség kényszeríti őt erre. Aroképeiben minden külsőség csak a jellemzés szolgálatában áll s sokáig egy látványt, hogy *Ferenczy* színei csak külsőleg vonzanak; ez azonban csak átmenet volt. A művész újabb képeiben a szín többé nem öncél, hanem csak egy darab, bár inkább képzelt, mint látott természet elővárszolására szolgál. Például a „Keresztlevél” című képében a szín minden vakító fényhatása mellett alá van rendezve az ábrázolt jelenet lelki tartalmának. A kifejezés itt oly mélységet és hatalmat ér el, amilyen csak a világszámító tragédia legkiválóbb megörökítéseiben található.

Képvásárlók. A *Hazai Művészlőrök Egyesülete* december 24-én délelőtt tartja ezidei sorsolását, miután *Mánnich Aurél* ezidőszent a delegációk ülésén van elolgotva. A hiányzó 16 nyermény beszerzéséről *Bruk* Miksa festőművész, egyesületi igazgató gondoskodik. Az eddig vásárolt képek közül mintegy ötven kerül kiorsósolásra. Közülük: *Fényes O. gyay*, *Ferenczy*, *Roskovics*, *Grünwald*, *Neogrady*, *Ujváry*, *Mihalik*, *Vaszary*, *Vajda*, *Gergely*, *Keményfi*, *Telepy* stb. Iestényei a még vásárolandó nyerményekkel együtt. Felhívjuk ezuttal a nagyközönség figyelmét ezen szép missziót teljesítő művészeire, mely a magyar művészet népszerűsítését és magyar festők műveinek terjesztését tűzte ki céljául. Ebben a törekvésben hi segítőársak maguk a művészek, minthogy műveiket igen jutányosan engedik át, a tagok pedig illőképpen kedvező feltételek mellett jutnak kiváló műbecsű képekhez. Évente 2 ciklus van, az első havonta törlesztendő évi 240, a másik 450 korona, amely a Belvárosi Takarékpénztárnál postai megbízás után teljesíthető. A befolyt összeget teljesen a képvásárlásra fordítják és minden tag megkapja befizetett díj-összegének ellenértékét.

TUDOMÁNY, IRODALOM

A Királyi Magyar Természettudományi Társulat növénytanai szakosztályának december havi ülésén *Gabny* Ferenc: *Természet kőszin hullat vadgesztenyefaj* címen arról szözlött, hogy a budakeszi uton hét olyan fát figyel két esztendőn keresztül, melyek 6—8 héttel később hullatják termésüket a rendes fákénál. — *Györgyi István*: *A közép növényi gyógyászati című dolgozat* *Thaisz* Lajos ismertette. A dolgozat több növénynek gyógyítási célokra való népies használatát foglalta össze Erdélyből. — *Jávorka Sándor*: *Adatok a Pils-hegység növényzetének ismeretéhez* címen tartott előadásában olyan növényfajokat ismertelt, melyek ott előfordulnak, de amelyek az irodalomban nem ismertettek. — *Lengyel Béla* bemutatta és felolvasta *Kitábel* Pál neves magyar botanikusnak e század elején *Dalszeg*-hez írott levélét, mely eddig nem volt ismeretes. — *Schülerszky* Károly rendellenes (carpolomanikus) máktokokat mutatott be.

A Magyar Pedagógiai Társág ma délután *Heinrich* Gusztáv elnökelte által ülést tartott, amelyen *Békési* Remig egyetemi tanár tartotta székfoglalóját a *középségi tanárképzésről*. Elsőbben a szakképzésről, után a pedagógiai képzésről szözl. Fejlegtelőse szerint a tudomány-egyetem feladata a tudomány művelése önmagáért a tudományért. A tudomány-egyetem bölcsesszettudományi kara, midőn egyetemi tudományos feladatát megoldja, a közép-

iskolai tanárok szakbeli tudományos kiművelését is elvégzi. Eppen ezért a középiskolai tanárképzőintézet munkáját a szakszemináriumokba kellene áthelyezni. A báró Eötvös József-kollégiumot rendezzék be 80-100 tanárjelöltre, Kolozsvárt meg állítsunk föl ilyen kollégiumot 20-30 tanárjelölt részére. Azonkívül az egyetem bölcsészeti karán Budapesten is, Kolozsvárt is állítsunk tanszéket a gyakorlati pedagógia részére. A tetszéssel fogadott előadás után Pályi Sándor igazgató ismertette az Erzsébet népakadémia keletkezését és azokat az okokat, amelyek az új egyesület tervezőit a népakadémia megalakítására indították.

Üstökös. A lüktető politikai élethullámzásainak, egy hét eseményei fonákjának kacagató tükre mindenkör az *Üstökös*, ez a régi és minden ízében magyar élclap. Annak a kis írő gárdának, amely Szabó Endre szerkesztő vezetésével hétről-hétre csipánja, nincs egyéb ambíciója, mint hogy mulattató és kellemes olvasmányt nyújtson hétről-hétre a magyar közönségnek. A pártpolitika tusától távol áll és a tulzó dekadens izlés ermesztő hatásától meg tudja óvni a maga szellemi frissességét. Mostani száma is érdekes, ületes és változatos. Van benne tömértelen élcl, csipő malícia, krónikás adoma, esprítől duzzadó karcolat és mindez pompás karrikatúrákkal illusztrálva. Akik nem barátai a napi politikának, azok is megtalálják a maguk olvasmányát a régi jó rovatokban. A kiveszében levő magyar humornak valami sajátos, páratlanul meleg csillogása az, amely az *Üstökös*-ben végigvonul s mi igaz szeretettel ajánljuk a magyar olvasóközönség szeretetébe az *Üstökös*t, mely ezentul is negyedévi 4 koronáért rendelhető meg a kiadóhivatalban (Kálmán-utca 2.).

Az Izraelita Magyar Irodalmi Társaság e hó 15-ikén, kedden este 6 órakor a zsidó hitközség sip-utcai dísztermében felolvasó-üést tart, melynek tárgysorozata a következő: Dr. Schwarz Mór: Régi képes kéz ratok. Peisner Ignác: A zsidók néplaji jellege.

Budapest in Wort und Bild. *Krücken* Oskár e című vállalatából megjelent a 19. füzet (az II. kötet első füze) 24 oldalon, s ámos képpel díszítve. E füzet első része a budai királyi várpalota leírását tartalmazza Hauszmann Alajos műegyetemi rektor tollából, aki tudvalevőleg a pa'otát építette is. Hauszmann a budai vár történetét az ősidóktól, még a népvándorlás korától írja meg, nem annyira a vár politikai, mint építészeti történelmére, átalakításaira, viszontagságaira stb. helyezvén a Jsulyt. A szöveget számos szép fülvétel díszíti a régi várról s a mostani alakjában kiépült palota külsejéről és belsejéből. A másik részben Falk Miksa ad egy kitűnő cikket királyunkról, mint uralkodói s emberi erényekben egyaránt páratlan férfinór. Falk jeles cikke a következő füzetben is folytatódni fog.

A Magyar Tanügy legújabb száma gazdag tartalommal jelent meg. Dr. László Béla e heti lapja felöleli a hét kulturális eseményeit, rövid, szabatos és megbízható képet adva mindenről, ami a közoktatás terén a hét folyamán történt. Első cikke a főváros iskoláépítései ismerteti, informálva a legközelebb jövő teendőiről. Dr. Petri Mór tanfelügyelő befejezi tartalmas cikksorozatát Wesselényi kulturpolitikájáról. Informatív része nemcsak igen változatos, de egyszerűsággal kivétel nélkül rendelkezik, közvetlen forrásból merítet. Előfizetési ára 8 korona, mely összeg a kiadóhivatalba (Kerepesi-ut 54.) küldendő.

Mikor a méceses már csak pislog. Ilyen címmel Mikszáth Kálmán újabb novellakötetet bocsátott a könyvpiacra. A kötet négy hosszabb novellából és két rajzból áll, mindegyik tele a Mikszáth ragyogó humorával és kifogyhatatlan kelemességével. Egy-egy odaeveit mondatban vagy záróes közbeszúrásban pompás megfigyeléseket helyez el. Realisztikus keretben elragadóan romantikus históriákat mesél el Mikszáth e legújabb kötetében, mely a Légrády-testvérek cégnél jelent meg. Ára 4 korona.

A Kisfaludy-Társaság december 16-ikán, szerdán délután tartja meg az évi utolsó felolvasó-ülését az Akadémia dísztermében.

Előadás a Nemzeti Múzeumban. A Magyar Nemzeti Múzeumban ma délután folytatták az ismeretterjesztő előadások sorozatát. Ma dr. Kümmerte Béla tartott előadást, *Együttélés és élőkódás a növényországban* címmel 50 vetített képpel. Az előadó érdekes és szemléltető előadásban ismertette a növények e természetűsét s jellemző példákat mutat be a növényvilág élőkódásáról.

Imakönyv az ifjúság számára. Hock János imakönyvet írt a serdülő ifjak és leányok számára. A katolicizmusnak szebbnél szebb imáit oly magyarázatokkal kíséri és maga is olyan imákkal gazdagítja az egyházi irodalmat, melyek Istennek és embernek rajongó szeretetével töltik el az ifju lelket. Imái, melyek a vallási és profán élet egyetlen megfelelő alkalmát sem hagyják figyelmen kívül a szent áhitatnak, a tiszta hitnek egyszerű, de azért ihletett hangján emelik a fiatal lelkeket az ég felé, hogy megtisztuljanak minden földi salaktól és könnyű szárnyu pillangóként fürödjenek meg a mennyi derűben. A szebbnél szebb alkalmi imák mindenre kiterjedő figyelemmel a szív legnemesebb érzései, a hála, a kegyelet, a barátság, a bazaszeretett érzéseit erősítik és fejlesztik. Hogy az imák nyelve kifogástalanul magyaros, szinte felesleges megemlítenünk. A

köteleskét, mely a magyar ifjúsági irodalomban régen érzett hiányt pótol, az Athenaeum adta ki. Ára a kötések dísz szerint váltakozó, 2 koronától 15 koronáig.

Uj Divat címen pompás divatlap indult meg az Athenaeum kiadásában, a legújabb francia és angol modellekkel. Az *Uj Divat* kitűnő izléssel szerkesztett, dus tartalommal bír szép kiállítású nagy lap s amellet *venekivül olcsó*. Az *Uj Divat* megjelenik havonként kétszer, képes borítékban, szabással, dívatké és regénymeléklelet. Ára negyedévre csak 1 korona 80 fillér. Kapható számonként is minden könyvkereskedésben és tőzsdékben. Egy szám ára csak 30 fillér.

A Kis Lap e heti száma egész tárháza a szebbnél-szebb olvasnivalóknak. A mai szám érdekes tartalmából kiemeljük *Szigeti Ernő* pompás történeti elbeszélését, a Simon lantost. *Benedek Elek Szegény* madárkak című versét, *Robos* Andor költeményét, melyekhez mind gyönyörű szép képek és rajzok illeszkednek. Előfizetési ára negyedévre 2 korona, mely összeg a kiadóhivatalba (VII. Kerepesi-ut 54. Athenaeum) címzendő.

Széky mesék. Egy csinos meséskönyv jelent meg e címen *Péterfy Tamástól*. Husz mesét tartalmaz és ötvennél több kép díszíti a meséskönyvet. Gyermekeknek kedves karácsonyi ajándék. Posta-költéssel együtt 1 koronáért küldi a szerző (Budapest, Köztelek).

Nyilttér.

Nátha ellen az új náthaather, a Forman használandó. Orvosok által többszörösen eszményi náthaellenes szernek előismerve. A Forman a Mentholnak chlormethylatherje. Könnyű náthánál a Forman-gyapot használandó, adagja 40 fillér. Erős náthánál orvosi rendelre, a Forman-pasztillák egy szájgöngyöcséből való felszívás után. **Hatás meglepő** és kezdődő hajnál gyorsulván elmaradhatatlan. Kapható minden gyógyszerárban.

VÉRGYÓGYÍTÁS HEMOPATIA.

Ezen új, eredeti gyógmód rendkívüli jó sikerrel lesz alkalmazva **köszvény, asztma, szív-, vese-, gyomor-, hó- és hólyagbántalmak, súlyos ideg-, vér- és bőrbajokban** Biztos védelem szélhűtés és emezavar ellen. 15 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógmód megalapítójának és egyedüli képviselőjének, **Dr. Kovács J.** egyet. orvosának (Hemopatia rendelőintézete van **Budapest, V. Váci-körút 18. szám a.** Rendelés naponta 9-1-ig és 3-6-ig. Díjazott levélre válaszol. - Betegeket intézetben kívül is kezel. Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógmód.

THE MUTUAL
new-yorki életbiztosító-társaság.

A világ legnagyobb és leggazdagabb biztosító-társasága **Tisztán a kölcsönösség elvén alapszik. Utánfizetési kötelezettség nélkül. Részvényesei nincsenek.**

Összes vagyon 1902. december 31-én **1,981,516,483.42 frank.**
Biztosítási állomány 1902. december 31-én **6,958,093,587.09 frank.**
Magyarországi vezérigazgatóság: Budapest, IV., Károly-körút 26.

Dr. Brasch Arnold
ügyvédi irodáját
VI., Teréz-körút 7. alatt megnyitotta.

Első biztosító-intézet katonai *
* * * **szolgálat esetére** * * *
6 cs. és kir. fonsége József főherceg véd-nöksége alatt mint szövetséget
Budapest, Váci-utca 34.
Fingermekok ellátása a védőkötelenység, illetve a nagykorúság idejére. Aggkori, özvegyjuttaték és nyugdíjbiztosítás.
- **Olcsó díjtételek, szabadulvi feltételek.**
Jelentékeny nyereségreszesedés, képviselő, utazók és fő-ügynökök előnyösen alkalmazhatnak.
Biztosítási állomány **45 millió korona.**
Biztosítási alapok **12 millió korona.**

Karácsonyi vásár
December hó 24-ig tart, midőn eladásra kerülnek **elsőrendű gyapjú és mosókélmém mélyen leszállított áron.**
Tisztelt vidéki vevőim saját érdeklükben kéretnek, mintarendelésük mielőbbi eszközésére.
Brammer Ödön
Bécsi-utca 4. szám.

Dr. SZEGŐ KÁLMÁN
szanatórium és vizgyógyítóintézet
e nőttek és gyermekek számára. **Abbaziában,** közvetlen a tengerparton, saját szabadfürdővel. Csaldóknak, a tanuló ifjúságnak és gyermekeknek legalkalmasabb nyári üdülőhely. Gyermekek 6 éven felül kísértet nélkül is felvételnek.
Legkellemesebb kirándulás
télien a **Strábhgyre** nyílik, hol Szerényi Béla ismert vendéglőjében kitűnő ebéd, oszonna mindig kapható. Tej, vaj saját tehénészetéből. Nagyobb társaság előre bejelentendő. Telefon 40-66. Indulás a déli vasutól társaskocsival. Ugyan-onnan kitűnő gyalogut, mely havas időben tisztítottik.

Wolf Lajos ez uton értesítit igen tiszt. vevőit, hogy fia **WOLF SÁNDOR** ur **férfiszabó üzletébe** társul belépett. Tisztelt jóakaróinak eddigi kitüntető bizalmáért szives köszönetét fejezvéen ki, kéri további kegyes pártfogásukat.
A cég egyidejűleg **WOLF LAJOS** és **FIA** cégre váltózott.

ANGOL NÉMET
kir. szabadalom. kir. szabadalom.
M. KIR. SZAB.
PICK TESTVÉREK
elsőrangú férfiszabó-műterem.
Budapest, V. kerület, Dorottya-utca 12. szám.
ANGOL RUHABÉRLETRENDSZER
Angol és Francia Szövetkülönlegességek.
Városi bundák valódi szőrmékkel dus választékban szállítatnak:
Különosztály A) osztály
havi 30 kor. 1 negyedévre 95 kor.
1 nyári sacco öltöny 1 nyári sacco öltöny
1 tavaszi sacco öltöny 1 tavaszi sacco öltöny
1 6-ai vagy Jaquet öltöny 1 tavaszi 1 tavaszi
1 Ferenc József öltöny 1 6-ai vagy Jaquet öltöny
1 fele. 10, vagy 1 Fer. József öltöny vagy
1 nister 1 frakk öltöny
1 télikabát 1 fele. 6 vagy 1 ulster
1 télikabát 1 télikabát
1 naster 1 naster

Gyógyintézet testegyenészet
szeti sebészet számára.
Dr. A. WITTEK, Graz, Merangasse 26.
Telefon 594.
Gyógykezel **hátterinek és végtagok görbülését, szigorodott és ludaipat,** valamint az **izületi lobok** minden fajtáját stb. Saját műterem **Hessing-léle corsettek** és készülékek számára. Prospektus ingyen.

Téli fürdőkúra a Szt.-Lukácsfürdőben.
Természetes forró-melek kénos források. Iszapfürdők. Iszapborogatások, mindennemű thermális fürdők, hidrotherapia, masszázs. Olcsó és gazdaságos ellátás. Csusz, köszvény, ideg-, bőrbajaok és a téli fürdőkúra felől kimerítő prospectus küldt ingyen a Szt.-Lukácsfürdő igazgatóságára Budán

DELBECK & Co.
Reimsi pezsgőbor-Brázay Kálmán-nál,
gyár főlerakata. fűszer- és csemogekerek.
Budapest, Muzeum-körút 23.

TELJESÉN PÓTOLJÁK
a francia cognacot
gróf **KEGLEVICH ISTVAN** utódai
hirneves promontori cognac-gyár
(alapítva 1862).
mindenütt kapható gyártmányai.
Központi iroda és gyártelep: Budafok.
(Az e rovat alatt közöltettek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

EGYESÜLETEK

(A kivándorlás új vonala.) A Magyar Mérnök-és Építész-Egyletben ma este Egan Éde főmérnök a kivándorlás új vonala—new-yorki vonal jelentőségének kérdéséről előadást tartott.

Az előadó számos táblázat, tervrajz és minta bemutatásával, tapasztalatai és tanulmányai alapján Bréma, Hamburg, Antwerpen, Rotterdam, Havre, Liverpool és Genua kikötőkből kiinduló nagyobb hajózási társaságok kivándorlási üzemet vizsgálta. Aztán megemlékezett a Cunard-társaság által a múlt hónapban megindított középtenger-new-yorki vonalról, amely Fiumét is érinti. Kimitatta, hogy az új vonal jelenlegi terveiében nem elégtételi ki ama kívánalmakat, melyeket Magyarország egy fiúme—new-yorki vonal létesítésétől vár. Ezen oknál fogva, nemkülönben azért is, hogy hazai kereskedelmi tengerészetünk fejlesztése, hazai élelmi és ipari cikkeknek újabb piacot teremtsünk, honfitársainkat és ne idegeneket juttassunk kenyérrehozásukhoz, amerikai kivitelüket fokozhassuk, és végül, hogy Fiume kikötői forgalmát emelhesük, az előadó egy önálló magyar fiúme—new-yorki vonal létesítése érdekében szólott föl. Véleményének támogatásául a vállalkozás szervezetét és jövőde mezejét is tárgyalta és kimitatta, hogy az új vonal a tervbevitel szervezését mellett Fiumén át a magyarországi kivándorlók Newyorkba, az eddigi rendszerig igénybe vett brémai, hamburgi és génuai postagőzös járatokkal szemben, valamivel olcsóbban, jobban ellátva és a legnagyobb biztonságot nyújtó modern hajókkal ugyanazon idő alatt utazhatnának Amerikába, a nélkül, hogy kelő állami teügyelet és nyelvismeret hiányában ügynököknek lennének kiszolgáltatva.

(A Testvér című asztaltársaság) folyó hó 9-én a váci-kőrüi Kuffler tele vendéglőben tartotta meg alakuló közgyűlést, amely alkalommal részelnökök: Gal Károly id. városi bizottsági tagot, elnöknek: dr. Pollacek Sándort, ügyvezető elnöknek: Schön Józsefet, tiszelnököknek: Grünwald Bernátot báznayoknak: dr. Tauber Leót és Leszlauer Gyuit, jegyzőknék: Friedmann Edét és Pressburger Márkot, ügyészeknek: dr. Nagy Gyulát, pénztárosnak: Gal Ignácot és Grünfeld Mót, elnököknek pedig Horovitz Vilmost és Dreier Dávidot választotta meg. Az asztaltársaság célja a jó-tékonyaság gyakorlása, nevezetesen szegény gyermekek felnevelése. E nemes cél elérésére a gyűlés már megindult a szép összegű a'aptóse áll már az asztaltársaság rendelkezésére. Az alakulási formalitások után a társaság barátságos lakomára gyűlt össze, miközben Gal Károly, dr. Pollacek, dr. Tauber, it. dr. Nagy Gyula, Weisz Jónás és még számosan lelkes felkőszöntőket mondtak. A társaság a késő éjeit órákig maradt együtt.

(A magyar imperializmus) A magyar imperializmusról közgazdasági szempontból tartott előadást ma este Székely Ferenc a Pénzügyügyi Tisztviselők Országos Egyesületében. A felolvasáson megjelentek: Ballai Lajos miniszteri tanácsos, Sándor Pál országgyűlési képviselő, megyeri Krausz Lajos, maróthi Fürst Beralan, Beimel Sándor tőzsdetanácsos, Baross postatakarékpénztári titkár, Schack Béla főigazgató, Bär, Stein, Havas, Schwartz, Erney, Ruster igazgatók.

Az előadást terem zsúlóság megtelt az egyesület érdeklődő tagjaival és az előadást feszült figyelemmel és nagy érdeklődéssel hallgatták és az előadás végével az előadót igen lelkesen éléngették. Az előadó tárgya ismeretével kezdé visszavezetvén az imperializmus fogalmát Bilkenfeldre és Chamberlainre. A magyar imperializmus — ugymond — politikai jelző, amely eredetét Nagy Lajosra és Mátyás királyra viszi vissza és ifjabb ősei közé számítja Andrássyt és Kálmányt. Ma természetesen, egy aktív magyar imperialista politikáról nem lehet szó, és ha azt akarjuk, hogy ez a fogalom ne legyen május a, mely szerep fel van szüntetve. de győköre nincsen, akkor az imperializmus nálunk csak gazdasági téren érvényesülhet. Erre nézve előadó a következő tereteket jelölte meg. Szükséges, hogy Budapest legyen — mint amire természetesen lekvésénél fogva hivatalos — közvétel Kelet és Nyugat között, raktárhelye Kelet nyerstermekeinek, nagyiparos és bankárja a Keletnek. Ezzel ellentétben áll az agrárius irány, amely tévesen hiszi, hogy veszedelmesebb rá nézve a szerb és román buza konkurrenciája itt Budapesten mint Roterdamban vagy Maumbenban. Az előadó konkluziójában a gazdasági konjunkturák méltatását bangyulozta a felolvasó.

(Magyar Nők Közművelődési Köre.) A Magyar Nők Közművelődési Köre holnap, vasárnap délelőtti tizenegy órákor tartja alakuló közgyűlést az Otthon Irók és Hírlapírók Körében (VII. Dóány-utca 76. sz.). A közgyűlés napirendje: 1. Megnyitó, tartja özevy Zempléni P. Gyuláné. 2. Az alakuló kör ismeretése, előterjeszti Tutsekné Bexheft Lilly. 3. A pászabályok fölolvása. 4. Elnök-választás. 5. Választások. 6. Elnöki zárószó.

(A Nagypénteki Reform-és Társaság) választása Hégedüs Sándorné védőasszony és dr. Kis Áron elnök elnöklete alatt gyűlést tartott. Az elnök jelentése szerint a társaság nemes hivatalát szépen teljesíti, erkölcsi meg mindig szélesebb körben hat, anyagi viszonyai is elég jól állanak, bár a közönség és hatóságok további támogatására még mindig erősen rászorul. Három hó d. időt vettek gazdasági előkora, még mindig maradt alapítványokban és folyó pénztári kéns: letben 42.000 korona, ami főképp Takách László gondnok táradozásának és helyes gazdálkodásának eredménye; 26 fű- és 20 leányára nő árva-intézetben, többeket már kibocsátottak iparos, cselédi stb. pályára. Jövő vasárnapon december 20-án, kar-

csomyfa-ünnepélyt tartanak a budaörsi Erzsébet-házban, melyre minden érdeklődőt szivesen látnak délután 3 órákor. A budaörsi állomáson kocsik várják az érkező tagokat és vendégeket. Dr. Kis Áron elnöknek győngye egészsége hely-reállítására egy évi szabadságot szavazott meg a választmány.

SPORT

Disztorna. A Nemzeti Tornaegylet ma tartotta meg ezidei disztornáját. A fényesen kivilágított s feldiszitett tornaacsarnokban nagyszámú, előkelő közönség gyönyörködött a szabatos tornász-mutató-ványokban. A közönség soraiban ott voltak: dr. Berzeviczy Albert miniszter, Zsilusky Mihály államtitkár, Bernáth Béla, Hertelendy László országgyűlési képviselő, Keresztes Ákos tábornok, Bolla Mihály miniszteri tanácsos.

Az est az egyesületi zászló alatt történt felvonulással kezdődött. A katonazene hangjai mellett vonultak fel a tornászok. A szabad gyakorlatok, melyekben 80 tornász vett részt, Maurer János művezető vezénylete alatt legjobban sikerültek. A vívási gyakorlatok Horváth Sándor vívómester vezetése mellett folytak le. Az evangélikus gimnázium növendékeinek szép és szabatos tornamutatói általános tetszést kellettek. Legérdekesebb pontja az estnek a tornatanítói tanfolyamot hallgató nők tornamutatói voltak. Kun Gyula fővárosi tanácsos az egylet alelnöke a díjakat le kes beszéd kérésében osztotta ki. Ezután a tornászok és vendégek társasvacsorához ültek.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ Az újpesti koronák. Újpesten az utóbbi időben nagyon elszaporodtak a hamis koronák. Kiderült, hogy az ügyes pénzhamisító Hrometz György hajógyári kovács, akit éppen munkaközben letek meg a rendőrség emberei. Pénzhamisítás vétségével vádolva, került ma Hrometz a vádlottak padjára. A tárgyaláson azzal védekezett, hogy ő tulajdonképpen óralancot akart ólom- és c nkeverékből készíteni, de nem boldogult vele. Ezután próbálkozott meg koronagyártással, amely igen jól sikerült. A törvényszék pénzhamisítás vétségéért 2 havi fogházra ítélte Hrometz Györgyöt.

§§ A prágai klerikális bank bukása. Prágából táviratozzák: A Szent-Vencel-előleppénztár volt tisztviselői elleni főtárgyalás ma véget ért. A bíróság Drod atyát és Kohout Vencelt egyenkint hétévi, negyedévenként egy bójtnappal súlyosított súlyos börtönre, Herzik kétévi súlyos börtönre, negyedévenként egy bójtnappal Pekelder 18 havi súlyos börtönre, havonként egy bójtnappal ítélte. Továbbá elítélték őket azokban az esetekben, amelyekben bűnöknek mondták ki, a kárértékre. A fogva volt Bily revizort az esküdtek verditke alapján nyomban szabadlábra helyezték, ellenben a szabadlábon levő Herzik és Pekelder volt hivatalnokokat, akiket elítélték, az állampüész indítványára nyomban fogságba helyezték.

§§ Az elégett üzlet. Mannheim Sámuel szentesi kereskedő ez év tavaszán boljában kiszolgálásközben lerántott egy drótekercset, és feldöntötte az égő lámpást melytől meggyulladt az egész áruárakár és porig legett. A kereskedő tüvész okozás vétsége miatt állt ma törvényt. A két alsóbíróság hatnapi fogházra ítélte el. A héten foglalkozott semmisségi panaszával a kir. kuria, meghallgatva dr. Katona Béla koronabüvész-helyettes vad- és dr. Csobor Ernő védőbeszédét és mindkét alsóbírósági ítélet megsemmisítésével, a vádlottat felmentette.

TÁVIRATOK

Kopenhága, december 12. A Ritzau ügynökség értesülése szerint a dán király december 16-án Gmundenbe szándékozik utazni a cumberlandi hercegi pár ezüstmen: egzőjére és utközben megáll Berlinben. A királyt Osholm udvarnagya, Kaufmann kapitány hadsegéd és Lemaine udvari orvos kísérik.

Einburgh, december 12. Rosebery ma délután a szabadkereskedelem híveinek látogatott gyűlésén beszédet mondott, melyben élesen kritizálta a kormányt és azt mondta, hogy a mostani helyzet páratlanul áll az angol történelemben.

Az olasz borok behozatala.

Róma, december 12. (Kamara.) Gualteri kérdésére, hogy miképpen fog elbánni az osztrák, illetőleg a magyar kormány az olasz eredetű borokkal, amelyek a triestzi és fumei kikötőbe 1903. december 31-én éjféltől érkeznek, de az áruk torlódása vagy tormalítások vagy más okok következtében, amelyekért a feladók nem felelősek vámkezelés alá nem vonhatóak, Fusitano külügyi államtitkár kijelentette,

hogy a kormány foglalkozott ezzel a kérdéssel és a bécsi kormánynál lépéseket tett, hogy tudomásra hozza azt a meggyőződését, hogy az igazságosság okából és az általánosan érvényes vám-szabályok alapján az Olaszország és Ausztria-Magyarország között fennálló kereskedelmi szerződésben biztosított legtöbb kedvezmény azokra a borokra nézve is biztosítandó, amelyek december 31-ke előtt osztrák-magyar kikötőkbe, vagy osztrák-magyar vámhivatalokba érkeztek, de ez idő előtt vámhivatali elintézésben nem részesültek, még pedig oly okokból, amelyek a feladók akaratától függetlenek. Az osztrák-magyar kormány válassza meg nem érkezett meg, de a kormány reméli, hogy az figyelembe fogja venni az olasz kormány álláspontját.

A hatalmak tüntetése Belgrádban.

Berlin, december 12. Illetékes részről megerősítik az a Belgrádból jövő hirt, hogy Németország, Ausztria-Magyarország és Törökország követői az orosz követ példájára Belgrádból elutaznak s bizonytalan időre távol maradnak a szerb fővárosból. A diplomáciai képviselőknék az az együttes eljárása Vilmos császár és Ferenc József király utasítására történt és az célja, hogy a követek a közlegő ünnepek alkalmával ne jussanak abba a helyzetbe, hogy el kelljen fogadniok udvari és egyéb ünnepekre szóló meghívást, amikor aztán olyanokkal kénytelen érintkezni, akiknek a király vére tapad a kezükön. Szerbiával szemben a diplomácia csakis a szigoruan vett hivatalos és szükségszerű érintkezésre kíván szorítkozni.

Belgrád, december 12. Az egyre tartó tárgyalások dacára a pénzügyi tárca még nem döntötték be. Előszörben áll Protics belügyminiszter jelöltsége. Ha ez elfogadja a pénzügyi tárca, akkor Milosavljevic lenne belügyminiszter. Míg félhivatalosan kijelentik, hogy a pénzügyi tárca betöltése semmiképpen sem érinti a Gruics-kormány állását, politikai körökben e tárca betöltésének nehézségeiben, valamint a radikális pártban uralkodó elégtelenségben annak jelét látják, hogy a kabinet helyzete megrendül. A „Beogradsko Novine“ már egy leendő koalíciós kormányról beszél, élén Novakovicssal; e kormányban helyet foglalnak Gruics tábornok, Avakumovic és Pasics.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, december 12. (A Budapesti Napló telefon-jelentése.) Eladott: buza: 80 kg. 7.50 K. Szentcsés és Szarvasról, 3400 mm. 78-9 kg. 8.30 K. Bécsből: Rozs: 6.75 K. Nagyszombatból pestmegyei 6.75 K. Bécsből, árpa 6.15 K. Pozsonyból zab 5.55—6.20, válogatott 6.65 K. Tengeri: 5.30—5.50 K. Lisztben a fergalom agyon kedvezőlen; korpá gyengén tartott.

Bécs, december 12. (A Budapesti Napló tudósítójának telefon-jelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 688.—, Magyar hitelrészvény 776 50. Angol-Osztrák bank 285 — Bécsi bank-egyesület 520.— Union bank 544.— Ländorbank 442 50 Osztrák-magyar államvasút részvény 682 50. Déli vasút 90.— Elbavölgyi vasút 624.— Északnyugati vasút részvény — Dohányrészvény 357.— Rimamurányi vasút 504 50. Alpes bányarészvény 410 50. Május: járadék 100 80. Magyar korona járadék 99 20. Török sorsjegyek 139.— Német birodalmi márs 117.20—117.25. Napoleon'or —.

Berlin, december 12. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Leti forgalom: 4/10-osa magyar aranyjáradék 99 50. Magyar koronajáradék —. Osztrák hitelrészvény 217.50. Osztrák-magyar államvasút 146.90. Déli vasút 17.90. Északnyugati vasút —. Elbavölgyi vasút —. Orosz bankjegy közpénz 216.15. Busentelradri —. Orosz bankjegy —. (Utolsó.) Lombard —.

New-York, december 12. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) Gyapot: New-Yorkban helyben 12.45 (12.40). Dec.-re 12.03 (11.07). Márciusra 12.37 (12.42). New-Orleansban helyben 12.1/2 (11.—). — Petroleum: Stand white New-Yorkban 9.60 (9.50). Stand white Philadelphianban 9.45 (9.45). Refined in Cases 12.20 (12.20). Credit Balances at Oil City 1.87 (1.90). — Zsír: Western steam 6.90 (6.90). Rohe és Brothers 7.15 (7.15). — Tengeri iránzata állandó. — December-re 52.— (52.—). — Márc-ra —. — (—). — Májusra 49.1/4 (49.1/4). — Buza iránzata állandó. — Piros ősz helyben 91.— (91.1/4). — Dec.-re 90.— (90.1/2). — Márc-ra —. — (—). — Májusra 85.1/4 (85.1/4). — Juliusra —. — (—). — Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.1/4 (1.1/4). — Kávész: Iair Rio T. sz. 6.15. 19 (7.—). — Dec.-re 6.30 (6.45). Márciusra 6.70 (6.80). — Liszt: Spring Wheat keres 3.65 (3.65). Cukor 3.1/2—0.— (3.1/2—0.—). Óra: 26.— 26.25 (26.—26.25). Béz: 12.37—12.50 (12.37—12.50). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, december 12. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) Buza iránzata állandó. Dec.-re 78.1/4 (79.1/4). Márc-ra —. — (—). — Tengeri iránzata állandó. — Decem-berre 41.1/4 (42.1/4). — Zsír: Januárra 6.50 (6.47). Májusra 6.65 (6.62). — Szalonna short clear 6.18 (6.18). — Sertészsír: Májusra 11.80 (11.67). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

A főváros elsőrangú cégeinek karácsonyi vására.

A főváros elsőrangú cégeinek karácsonyi vására jelentékeny előnyöket nyújt a vevőközönségnek. A legszolidabb üzleti elveken alapulnak ezek az előnyök, amelyeknek a figyelembevétele mindenkire nézve haszonnal jár.

Ezek a fővárosi cégek, valamenyny elítje Budapest üzletvilágának, a közönséggel való érintkezésüket állandósítani kívánják. Olyan üzleti elv ez, amelynek eredményes sikere érdekében nyilvánvaló előfeltételeit teremtik meg a közönség állandó bizalmának. Ez előfeltételek sorában első, hogy ezeknek az üzleteknek az áru: minőségben utólérhetetlen finomak s mindég a legdivatosabbak. E mellett az áruraktáraik a legváltozatosabbak, mindenfajta igényeknek megfelelőek. Az izlésben való disztíngválság érvényesül a cikkek első forrásból való beszerzésénél s így a lehető legjobb alkalmat nyújtják arra nézve, hogy a közönség bevásárlása során az esztetika és a praktikusság követeléseit összeegyeztethesse. A kiszolgálás ez üzletekben természetesen megfelelő annak a nivónak, a melyet e cégek szolid munkájukkal elértek: előzékeny és mentes minden vásári fogástól. Az áruk, -- köztük a temérdek újdonság s művészi különlegesség, -- maguk beszélnek ez üzletekben, úgy hogy e karácsonyi vásár nemcsak a szükségletek beszerzésének első és elite-forrása, de maga a megszemlélése is művészi gyönyörűség.

AZ ELŐKELŐ CÉGEK KARÁCSONYA

Gottlieb Gábor
nőidivat és vászonárú üzlete
Budapest, Kossuth Lajos-utca 17.
Nagy karácsonyi occassió
nőiruha kelmékben.
Lawn-Tennis 12^{1/2} kor. 120 méter széles Zybeline 70 krtól feljebb.

Minden családnak kedves karácsonyi és újévi meglepetés ajánljuk kitűnő Edison fonografjainkat és elismert művészeink felvett hengereinket. Ár és hengerjegyzéket díjmentesen küldünk.
Echo, Fonográf-Társaság
Budapest, Kossuth La os-utca 8.

E HÉTEN
a karácsonyi alkalmi szövetárúházbán
Budapest, Andrássy-ut 3.
cladásra kerülnek:
Ktűnő minőségű flanellek mtrje 12^{1/2} kr. Színes francia á jour Batist mtrje 24 kr. Merinó Delain mtrje ... 31^{1/2} r. Jó minőségű duplazéles szövet 39 kr. Zibellinek 120 cm. széles a legújabb minák méterje ... 65 kr. Nagy raktár francia és angolgyapjú szövetekből és mosókelmékből kivételos olcsó TÖMEG-árakban. Angol plató (szagjatkendő) 2 méter hosszú, 180 cm. széles, világos vagy sötét kockás kivitelben, ezelőtt ára 8 frt 50 kr., most frt 3,90. A vidékre minták fenti cikkekéből a nagy kelendőség folytán csak SZOMBATIG küldhetők.
Hölgyeim!
Hiszenek a tüneményes olcsóság árunkkal megakott kárakatok megtekintésére!

Bárd Ferenc és testvére
zeneműkereskedése és színházgyjrodája
Kossuth Lajos-utca 4. sz.
Mindenféle zeneművek legnagyobb raktára, színházjegyek a magy. kir. Opera, Nemzeti, Magyar és Király színházba a rendes árban kaphatók.

Lóv Sándor
órás és ékszerész
Budapest, VIII. József-körút 81. sz.
Dus választék mindenemű, kizárólag csak legjobb szerkezetű zsebes faliórák, ékszerék, arany és ezüsttéműekben
Telefon 62-68.

A legoáziszerűbb karácsonyi ajándék az
Olcsó butor.
25⁰ engedménnyel adom el 10 üszes raktáron levő szilárd gyártmányú asztalos és kárpitos butor-készletemet.
Nagy választék háló-, ebéd-, s-alon-, uriszoba, valamint minden a'akberendezéshez szükséges tárgyakkban, a legegyszerűbbtől a legdisze-ebb kivitelig.
Dósa Kálmán
asztalos és kárpitos
Budapest, Kerepesi-ut 28. sz.
főlemez.
Arjgyeztek ingyen és bérmentve.

Karácsony és újév alkalmával meglepő olcsóság levélpapírok, emlékkönyvek, levelezőlapok, albumokban
Róna Antal
papírkereskedésében
VI. Nagymező-utca 52. szám.

Kend és tisztaság a könyvtárban
csakis GLOBE-WERNICKE amerikai könyvsekrényesivel érhető. el. -- Magyarországon egyedül kapható
Kanitz C. és Fianál
Budapest, Dorottya-utca 12.
Ismeretős árjegyzéket szívesen küldünk.

LEON és OLÁH
női divatkelme-árúházbán
Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 4. Standard- (volt Dreher-) palota.
Szíves figyelembe ajánlják az igen tisztelt hölgyközönségnek, hogy utólérhetetlen magas olcsó árak mellett a karácsonyi vásár kezdetét vette.
Vidőkre mintákat szívesen küldünk.

Női felöltők
Hölzer
cs. és kir. udv. szállítónál
BUDAPEST,
IV. Kossuth Lajos-utca 9.

A legjobb bel- és külföldi Zongorák és Harmoniumok legjntányosabban vásárolhatók
Eder Antal Gyula
legregibb budapesti zongoratermésben
IV. Váczi-utca 28. sz. Városháznál.

Petschauer Miksa
cipésmester
Király-utca 13. Gozdu-ház.
Saját készítményű cipő nagy raktára
Gyermekcipők ... 1 frtől 3 frtig
Női cipő ... 3 " 6 "
Uri cipő ... 3 " 8 "
Szolid kiszolgálás.

Figyelem! Cégünk új kedvesményt nyújt akként, hogy minden vendék, ki 12 forintot meghaladó rendeléményt tesz, a saját arcképe vagy bármely tetszés szerinti kis fénykép után egy életnagyságú fényképet teJosen ingyen készít hű kivitelben, 60 cm. magas-ságban, csupán a díszes keretért (passe parout) amelyben az életnagyságú fénykép foglalattik, az önköltségtől, 1 frt 50 krt számítunk.
Az iparcsoadaja! 12 forint 1 darab öszecsockuható vasagy acélszőnyegbetéttel, 3-réti matracracl és terítővel.
12 frt 50 kr egy árú selyempaplan fedőráll és zsebbel: minden szímben, 125 cm. szélesség, 180 cm. hossza.
Megrendelhető csakis **GICHNER TESTVÉREK** Budapest, Múzeum-körút 27. sz. Paplan-és matracgyár, szőnyeg- és vasútorraktár. Arjgyezték bérmentve és ingyen küldünk.

Olcsó arany- és ékszerárú, nagy választéku brilliánsárú, divatos fagón menyasszonyi ajándékek minden árban kaphatók a már 33 év óta a legjobb hírnevnek örvendő fővárosi ékszerésznél
Spitzer Miksa
Budapest, Károly-körút 22. sz. (Rüser-bazár.)

A 22 év óta Méréleg-utca 4. szám alatt volt
bor főárudánkat
november hó 1-én
Dorottya-utca 7. sz. alá helyeztük át.
Radó és Társa
Magyar borpince.
TELEFON 34-175.

Legnagyobb férfi- és gyermekruha áruház
Kohn Heilmann és Fiai
cs. és kir. udv. szállítók
az „Angol szabó“-hoz
Budapest, IV., Károly-körút 12.
Szabott árak! Telefon 17-19.

Halifax fagybalzsam a leg-hatalmasabb szer megfagyott testrészek gyógyítására! ... Ára 1 kor.
„Fortuna crème“ 3 nap alatt szép finom arcból skezeket varázsol. Ára 1 kor.
Kapható kizárólag:
Schubert Arnold
„Fortuna“-gyógyszerárúházbán
Budapest, VII. Csengery és Dob-r. sarkán

Calderoni és Társa
IV. Váci-n. l. Budapest, IV., Kis híd-u. 8.
Szájházi látesívek, tábori és verseny-látesívek, Zeiss-, Busch-és Góczy-féle prizmatív-csövek, Szemüvegek és orvosiptók, Jorgnetek, Anoreid légszűr-mérők, hőmérők, Stereoscopiareképek, látóruha, magórák.
Fényképezéttelkészítők. Arjgyezték ingyen

Kunstädter Vilmos
papírkereskedése, nyomda-és könyvkötésze
Budapest, József-körút 7. sz. (Damjanich-utca 32. és Csömöri-ut 53.)
Ajánlja dusan felszerelt raktárát, festő-minták, festőszerek, különlegességek levél-papírokkban, Gyári írógépek, Reiter, Klieber és Klincz rajzeszközökben.
Nyomatványok műntéretben csinos és izletes készítését.

Figyelem! Cégünk új kedvesményt nyújt akként, hogy minden vendék, ki 12 forintot meghaladó rendeléményt tesz, a saját arcképe vagy bármely tetszés szerinti kis fénykép után egy életnagyságú fényképet teJosen ingyen készít hű kivitelben, 60 cm. magas-ságban, csupán a díszes keretért (passe parout) amelyben az életnagyságú fénykép foglalattik, az önköltségtől, 1 frt 50 krt számítunk.
Az iparcsoadaja! 12 forint 1 darab öszecsockuható vasagy acélszőnyegbetéttel, 3-réti matracracl és terítővel.
12 frt 50 kr egy árú selympaplan fedőráll és zsebbel: minden szímben, 125 cm. szélesség, 180 cm. hossza.
Megrendelhető csakis **GICHNER TESTVÉREK** Budapest, Múzeum-körút 27. sz. Paplan-és matracgyár, szőnyeg- és vasútorraktár. Arjgyezték bérmentve és ingyen küldünk.

Figyelem! Cégünk új kedvesményt nyújt akként, hogy minden vendék, ki 12 forintot meghaladó rendeléményt tesz, a saját arcképe vagy bármely tetszés szerinti kis fénykép után egy életnagyságú fényképet teJosen ingyen készít hű kivitelben, 60 cm. magas-ságban, csupán a díszes keretért (passe parout) amelyben az életnagyságú fénykép foglalattik, az önköltségtől, 1 frt 50 krt számítunk.
Az iparcsoadaja! 12 forint 1 darab öszecsockuható vasagy acélszőnyegbetéttel, 3-réti matracracl és terítővel.
12 frt 50 kr egy árú selympaplan fedőráll és zsebbel: minden szímben, 125 cm. szélesség, 180 cm. hossza.
Megrendelhető csakis **GICHNER TESTVÉREK** Budapest, Múzeum-körút 27. sz. Paplan-és matracgyár, szőnyeg- és vasútorraktár. Arjgyezték bérmentve és ingyen küldünk.

Színházak, szórakozó helyek.

NÉPSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1903. december hó 13-án.
Delután 2 1/2 órakeréselt helyárakkal:
Blaha Luiza esszony vendégfellépével.

Menyességek.

Három egyfelvonásos népszínmű. Irtá Verő György.

I. A bíróné.

A bírő	Kiss M.	A kisbíró	Ujvári
A bíróné	Blaha	Bencze	Horráth
1. Esküdő	Nyárai	Egy legény	Szirmai
2. Esküdő	Kovács	Egy leány	Nagy M.

II. Mária elmén.

Józsa Mátvás	Szabó	Rátöl	Blaha
Orzso	Siposné	Matyóka	Dezsőfi
Ferkó	Szirmai	Márton bácsi	Szilágyi
Mariska	Batizfalvy	Plebános	Horráth

III. A menyország.

Tibor András	Kiss M.	Bözsike	Batizfalvy
Agnes	Balázs	Zausza	Blaha
Gyuri	Szirmai	Juli	Szentmiklósy
Bandi	Pintér	Tógyi	Kovács M.

Este: Casanova.

Regényes nagy operette 3 felvonásban, előjátékkal
Irtá Faragó Jenő. Zenéjét szerző Barna László.

Személyek:

Casanova	Nyárai	A sátn felesége	} Küry
A sátn	Marion	Pompadour	
Petruccio	Szirmai	Lia	} Holló E.
XV. Lajos	Marina	Heloise	
Mózes	Raskó	Barbarine	} Harmath I.
Pietro	Delli	Stella	
Náthán	Kovács M.	Nagy	} Kápolnail.
Napoleon	Nagy	Utcai táncosnő	
Bakter	Szilágyi		
Nero	Kézvete	7 1/2 óraker.	

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1903. december hó 13-án.
Delután 3 órakeréselt helyárakkal:

Tavas.

Nagy operett 3 felvonásban. Duvall és James után
irta Lindau és Wilhelm. Fordította Mérei Adolf.
Zenéjét szerette Strauss József.

Személyek:

Csapó Gusztáv	Heltai	Szalóki báró	Gömöri
Margit	Révész	A bíróné	Baltai
Hollós	Tollagi	Gál Feri	Ráthonyi
Cecília	Fenyvessi	Anna	Szentgyörgyi
László	Farkas	Mayer	Girétn
Berta	Szabó E.	Náci, pincér	Sziklai

Este: A kis kofa.

Nagy operett 3 felvonásban. Irtá Falk Richárd.
Zenéjét szerette Sztójánovits Jenő.

Személyek:

Erne	Keleti	Ibész	Kornai
Hipperidesz	Ráthonyi	Terpisz	Sziklai
Praksztiteusz	Rubos	7 1/2 óraker.	Fenyéri

KRIEGLER D.

arany- és ezüst-
ékszerárú-gyára

IV. ker., Károly-körút 24. II. em.
Fiktúzet: Koronaherceg-utca 11. sz.

Karácsonyi bevásárlás előtt tekintünk meg a karácsonykiállítást Kertész Tódor meg-nagyobbított műpárdról raktárában Budapesten a Kristóféren. — Ezerféle csillogó karácsonyfadisz.

1. Teljes összeállítás 2,50 és 5 frt. Uj! Játék-karácsonyfa-díszek. Alumínium gyertyák. Gyermekek, sport- és társasjátékok különleges-ségek. Ping pong. Asztali tenniszjáték. Sport társasjátékok. Uj társasjátékok könyve 25 kr. Foot-hall 1,50 Tombola-játékok és nyere-ménytárgy összeállítások. Tanulságos, oktató, gondolat-fejlesztő és mulattató tréfás-játékok. — Várak. Katonák. Ágyúk. Kocsik. Automobil. Hintaló. Bicikli. Kodak fényképezők. — Faragó, faigelő, lombfűrész-szerszámok. Nyomdák. Richter kő-és hidépítő. Vasutak. Gözgépek. — Bűvészet. Laterna magika. Járó, alvó, beszélő babák.

2. Öltözött francia babák 85 krtól 25 frtig.
3. Gépezes játékok. Göz-és villamgépek. Uj! Automobil 1,80, 2,80, 3,50. Oktató, szórakoztató, Fröhel foglalkoztató játékok. Sport- és tornaszerek.
4. Whiteley izomerősítő 4,50, 5,50, 6,50, 7,50. Amerikai Clark szobatorna készletek 1,50, 10,50 Lawn-tennis. Polo. Szának. Szán-csengők. Korcsolyák. Ski.

5. Halifax párja 1,50. — Vadászfegyverek, vadász-kellékek. Valódi dán borkabátok. Bőrpákák. — Uj irányú bronz- és bér-árú ajándékok. Art nouveau.

6. Uj! Kristálygömb pontos óra 6,50. — Pénz-, szivar-és dohánytárcák. Kézitáskák.
7. Dohányzó készlet, csiszolt üveg, nikelfoglalatban 4 frt. Divatos képeretek. Solingeni és sheefieldi acéláru ajándék-tárgyak. Manicure.

8. „Star” amerikai biztonsági horotválógép 5 frt Praktikus háztartási gazdasági ajándék-tárgyak. Konyha-és ebédlő-berendezések. — Gyorsfőzők. Husvágó, aprító, hurkátöltő, vajköpülő, habverő, daráló, reszelő, főzelékvágó, tézslaktisztító, hámozó, fagylalt-és szódavíz-készítő gépek.

8. Kedélyderítő, tréfás meglepetési tárdak. Érdekes ujdonságok.
9. Villamos zseblámpa 1,50. Tartalékelem 50 kr. Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld Kertész Tódor Budapest, Kristóféren, Karácsonyi kiállítás.

A legjobb bizonyítéka.

Meg nem felelőért a pénz visszaadatik
Fiu-havelok 10.— K.
Iskola-öltöny 10.— K.
Fiu-felöltő 13.— K.
Tengerész-kabát 11.— K.
Mindent tiszta gyapju, Rothberger Jakab, cs. és kir. udv. szállítónál, Budapest, IV., váci-utca 6.
Szombat este az üzlet 9 óráig nyitva.

RAUCH EDE

„HELIOS” fényképezési műterme, fényképek életnagyságban
Budapest, Nagymező-utca bejárat Király-utca 52. sz. a
1 drb. életnagyságú Eromidplatin fénykép passaportot kerettel. — 3.— kor.
6 mignon fénykép — — — — — 1.— ”
6 viasz — — — — — 2.— ”
8 kabinét — — — — — 4.— ”
6 makart — — — — — 5.— ”
mind a legfinomabb szavatolt kivitelben. Vasár- és ünnepnap egész nap nyitva. Felvételek esős időben is eszközöltetnek este 8 óráig villanyfény mellett. Megrendelések minden lénykép után is eszközöltetnek.
Ügynökök mindenütt keresztelnek.

Veszünk zálogházi cédulákat.

A ki akár használt, akár új arany, ezüst és ékszereseműket, ezüst evőeszközöket, (complet) hűtő és tűzkezelő készülékeket (caesálában) arany és ezüst-órákat, láncot, gyűrűt, ezüstbort, egy szővel minden a szakmába vágó cikket oltogán és jól akar vásárolni, ne mulassza el alatti céget saját érdekében felkeresni

Alkalmi ajándékok karácsonyra. Helyben esetleg részletezésre is. Képes árjegyzék ingyen.
Grünberger Armin Béla örökösai, IV., Váci-u. 50. (Harisbazar.)

Penzió a zöld Tengerparton.

Téli és nyári üdülőhely Zelenikában, Cattaro mellett Dél-Dalmáciában. Vasuton Sarajevón, hajón Fiumén át érhető el.

Az éghajlat télen enyhébb mint Nizzában és Canneban. Januárban virágzanak a rózsák. Februárban érnek a narancsok és citromok. A fürdés októberben még javában folyik s igen kellemes, mert a víz sekély s a part homokos. Miután a telepet óriási erdőszel veszi körül a levegő nyáron is üde és kellemes.

Teljes ellátás (penzió) egy napra 5 korona.

Fürdő ingyen.

Szabad vadászat és halászat.

Kifogástalan konyha és kiszolgálás.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál a tulajdonos Magyar Antal.

GRAMMOPHONOK, PHONOGRAPHOK

Elsőrendű gyártmányok részletfizetésre is. Árjegyzéket tessék kérni.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED
ÉANGSZEROSZTÁLY.
BUDAPEST, VI. EÖTVÖS-UTCA 37.
Alkalmi képviselők felvétetnek

Ziegler József táncintézet
Andrássy-ut 25.

Táncintézési jelentés!
A december havában kezdődő új kezdő felnőtt csoportra a beiratások megkezdődtek.

Kérem az igen tisztelt érdeklődőket, hogy lehetőleg minél előbb iratkozzanak be, nehogy a későbbi jelentkezés a tanítást akadályozza.
Ziegler József táncintéző.

Pontos és legjobb ÓRÁK

5 évi jótállás mellett.

Egyházi szent edények, keresztelő kannák, ékszeresek, evőeszközök részletfizetésre is.

Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok — Árjegyzék 2000 rajzmal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN
márcás
Budapest, Erzsébet-körút 29. szám.

MAGYAR Fém- és Lámpaáru-Gyár

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Dus választék mindennemű Légszesz-, villamos- és petroleumvilágító-testekben

a legegyszerűbb kivitteltől a legpazarabbig.

KIRÁLYOLAJ
biztonsági petroleum.

Fémdezműtárgyak.

Raktárak Budapesten:
II. Szilágyi Dezső-tér 3.
V. Gizella-tér 1.
VI. Teréz-körút 1 a.
VIII. Üllői-ut 2. (a Kálvin-tér sarkán).
X. Jászberényi-ut.

Vidéken:
Debreczen: Simonffy-utca.
Kecskemét: Mátyás király-tér 20.
Pozsony: Lőrincapu-utca 1.

1000 és 1000 ember!!

fatal és öreg, köszöni visszanyert erejét és egészségét dr. Müller főorvosos világhírű jókai elismert regenerációs készítményének. Kiváltók jókai bizonyítják ezen szerke az időszerűt, ifjúkori bűnök és kisapponások következtében előállt ideggyengeség, magányosság, a kezek és lábak ideges remegése, gerincvelő-bajok, a kezek és lábak ideges remegése, kedélyhiányosság, idegesség, migrén, kiváltóképpen pedig férfi-gyengeség (impotencia) és minden ebből folyó gyengeségi állapotban. A gyógyítás már rövid idő alatt hozta a dr. Müller főorvos-féle regenerációs készítményének következtetését. Ára kimerítő orvosi használati utasítással együtt kor. 6.20, postán 70 fillérel több, portó nélkül. Azonkívül ajánljuk a dr. Müller minden kifolyását (kankó) férfiaknak, mint nőknél (fehérfolyás) pár nap alatt gyógyítja. Ára kimerítő orvosi utasítással Nr. L. u. bajokra kor. 3.20, Nr. II. régi folyásra kor. 6.—, postán 70 fillérel több, portó nélkül. Csak valódi, a bécsi Szt.-György-gyógyzertárból való készítmények kéréndők.

Főraktár BUDAPESTEN

Török József gyógyszerárában

Király-utca 12. sz. és Andrássy-ut 26. szám.

Leitersdorfer D. és fia

csász. és kir. udvari szállítók, férfszabók.

Budapest, Koronaherceg-utca 6. sz.

Kész férfiruhák Elegáns kivitel Jutányos árak.

Alapított 1864-ben.

Külön osztály méret utáni rendeléseknek, angol és sk-öt szöv-különleges ségek.

Elismert művészies szabás

Nagy szövet raktár, Méterenkinti eladás.

A világhírű Schöberl-ágy.

Magyar szabadságom 3011. szám.

Éjjeli ágy.

Nappali szék.

Minden háztartásban elegáns kis kanapé gyanánt szolgál és egy kézműveltséggel a legközelebbi ruganyos matracoságyra változtatható át a legnehezebb és legnagyobb személyek számára is, ennél fogva minden jobb családnak kedvelt, sőt nélkülözhetetlen. 26 év óta sok ezer ember használatban, mert a jó kivétel a tudó szabad lélekészeti előmozdítja. A Schöberl-ágy ára a kivétel szerint 26, 36 fűt és feljebb. Széküldés a világ minden részébe Schöberl Róbert udvari szállító, cs. és kir. szab. gyára által Budapestben, Haris-bazár. Árjegyzék kívánatra. Övünk a t. c. közönséget Schöberl-ágyunk értékelten utánoztól.

Titkos betegségek szakorvosa

gyanánt, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást ohajto szenvedőknek, 30 éves kórhiát és magán-gyakorlati tapasztalatával fogva legjobban ajánlható

Dr. CZINCZAR J.

egyetem. orvos doktor gyógyít férfiaknál és nőknél foglalkoztat zavar nélkül mindennemű bármily régi kórhiát

Nemi betegségek

ugymint húgyveszély, hólyag- és vizeletési bajokat, bjakörök sebeket, syphilis, gonorrhoeából eredő idegbajokat, a legkisebb borbetegeket és szépséghibákat, továbbá

Nemi gyengeségi állapotok (impotencia)

meglehető biztos eredménnyel gyorsan a legújabb módon.

Rendelő-Imézet Epest, VII. Károly-körút 5.

(Dob-utca sarkán).

I. em., bejárat a lépcsőházból

Rendel: Naponta délelőtti 10-4 és este 6-8 óráig

Külön vártermek. Méréseket tisztelettel. Levelekre kimerítően válaszol. Kívánatai gyógy-szerrel is gondoskodik.

DÓCZI M. BUDAPEST. Kerepesi-ut 10. sz. bámulatos olcsó árak mellett kapható saját készítményű elegáns, csinos, tartós cipő és csizma.

Női cipő

Sárga fűző v. cingos 2.90, bagariabőrű 3.20, gombos 3.40. Fekete zerge v. borjúbőr, fűző v. cingos 3.—, gombos 3.30. Különlegesség, amerikai box fűző v. cingos 3.50, gomb. 3.60. Tartós orosz v. szalonkai fűző v. cingos 3.50, gombos 3.60. Finom francia szöv fűző v. cingos 4.20, gombos 4.50. Zerge v. lak kiviagott 1.50, keresztoszlak 2.—, rogatta 2.60. Poztógombos, bőrről borítva 3.20, oroszakkal 3.—, 3.60. 10,000 gyermekcipő posztóból vagy bőrből 20-25 számig 1.—

Férfi cipő

Sárga fűz. v. cingos 3.—, bagariabőrű 3.50, gombos 3.80. Legújabb orosz v. szalonkai, fűző v. cingos 4.20, gombos 4.50. Ujdonasz, Derby-laknes, box-, szalon v. oroszakkal — 4.80. Elegáns amerikai box-, fűző v. cingos 4.—, gombos — 4.50. Felülű eleg. francia szöv fűző v. cingos 4.50, gombos 5.—. Borjúbőr sima 3.—, bőrtés 3.20, fűző 3.30, laknes 3.50. Posztócipő, bőrről borítva 3.30, oroszakkal 4.—, hoz. szár. 4.50

Csizma

Vízmentes bagariabőrű 7.50, borjúbőrű 8.50, víkzeab. 10.—. Halacsizma, alacsony bőrtés 3.—, magas bőrtés 7.—. Vadászcsizma laknesből 9.—, vízmentes vadászcipő 9.—. Piacsizma, lak. v. bőrtés, 11-10 szig 2.20, 11-10 szig 2.50. Felülű eleg. francia szöv fűző v. cingos 4.50, gombos 5.—. 20,000 pár női házi, nemz vagy bőrből 65 kr-től följebb.

Videki rendeléseket utánvértel pontosan eszözlök Nem megfelelő kiserlek. 10 forintot felül bérmentve Uj árjegyzék és csomagoltos ingyen!

SÓLYOM GYULA

Cipőfeszőgyár Baróth, Háromszékm. Árjegyzék és faszög-mintákat ingyen és bérmentve.

A „Szönyeg Otthon“ Kerepesi-ut 10. Nagy karácsonyi vásári APRÓ HIRDETÉSEI!

Levelezés 20 forintom aluli rendelések... Brüsszell átszövött szalon szönyegek... Üres szalmazsák, jó minőség 1.25

Aki 30 frtra küld rendelést annak a Mv. összes állomásra bérmentve szálltunk.

Szönyegek 1 méter edző spárta futó 60 szőles 25 kr. 90 szőles 42 kr.

Matting futó kiváló árak és tartás 65 szőles 35 kr. 90 szőles 80 kr. minden színben kapható.

Kokuszdió szönyeg, lópókra, folyosókra, szővel nagyforgalmu helyekre igen alkalmas, 70 szőles 75 fr. 100 szőles 1.25 112 szőles 1.45, vörös oldalcsikkal 10 kr. drágább.

Ebedli asztal alá 190/270 nagys. spárta szönyeg 2 frt 05.

Matting ebedli nagy szönyeg, szóp, nehéz és vastag rojtjal 300/300 nagys. dívtársak! 4.75

Hungaria szönyeg, egy remek kivitelű modern szővelésű mintázat, két oldalon használható 200/300 cm. nagyságu, ára frt 7.50.

39 krajcár! egy rojtjával 40/90 nagyság.

Smyrna utánzatu Ágyelű 50/115 nagys. rojtjal 86 kr.

Ennél nagyobb Ágyelű 135/160 rojtjal 1 frt 15 kr.

Smyrna utánzatok leírása: Szinesesűk a legközelebbi felület kielégítő olyképpen, hogy ezek színpompáján csak a drága porcszőnyegre vetekednek. Fő-elegység, hogy mindkét oldalon egyenlően használható és hogy tartós és olcsó.

Ablakvédő! (Dőghatvan ellen) Kis- és nagy méretű forgalomban 150/115 nagyságu frt 1.65.

Díszes ablakvédő erős és vastag, gyönyörű perzsa mintával 2 frt 75.

Finom posztóra gyönyörű mintával himzett ablakvédő, vastag pokróc béléssel bordó és olivöld 5.75, rozeda, frés színben 6.75

Faliszőnyeg Ágy fölé, kitűnő tartós besza-szönyeg, mindegyik oldal más szővel 90/190 nagys. rojtjosa frt 1.85

Smyrna utánz. Falliszőnyeg kődelű, kiváló szóp perzsa mintákkal vagy állatokkal, jó vastag 200/190 nagys. frt 2.75

Pamlag elé való Smyrna utánz. 145/300 nagys. 4.25 rojtjal ellátva 4.75

Szalon szönyegek Smyrna utánz. következők nagyságban és árban kaphatók: 170/250 frt 5.75 190/280 frt 6.75 200/300 frt 7.75 250/350 frt 12.— 300/400 frt 16.50

Pamlag átvető 150/255 nagys. Smyrna utánz. 1 drb jól töltött szalmazsák 2.50

Angol axminster szővelésű szönyegek csak legjobb minőség, szomból-szomb, mintákkal minden színben ca. 200/300 nagys. 19.50 225/330 " 30.— 300/400 " 40.— 340/440 " 53 frt

Egy készlet Ágy- és asztalterítő, tiszta gyap, bordó alap, remek bordúrrel 4.60

Nászajándéknak 1 készlet asztal- és gyertyatartó, gyönyörű mintával, dupla zsenília szővel 8.50

Legfinomabb szővelésű posztó Ágy- és asztalterítő készlet, kiváló minőség, t-odó, olivöld, frés, rozeda és kék színben, tiszta gyap, 100/150 nagys. 13.50, 150/200 nagys. 18.50, 200/250 nagys. 23.50, 250/300 nagys. 28.50, 300/350 nagys. 33.50, 350/400 nagys. 38.50, 400/450 nagys. 43.50, 450/500 nagys. 48.50, 500/550 nagys. 53.50, 550/600 nagys. 58.50, 600/650 nagys. 63.50, 650/700 nagys. 68.50, 700/750 nagys. 73.50, 750/800 nagys. 78.50, 800/850 nagys. 83.50, 850/900 nagys. 88.50, 900/950 nagys. 93.50, 950/1000 nagys. 98.50

Ebedli asztal alá 190/270 nagys. spárta szönyeg 2 frt 05.

Matting ebedli nagy szönyeg, szóp, nehéz és vastag rojtjal 300/300 nagys. dívtársak! 4.75

Hungaria szönyeg, egy remek kivitelű modern szővelésű mintázat, két oldalon használható 200/300 cm. nagyságu, ára frt 7.50.

39 krajcár! egy rojtjával 40/90 nagyság.

Smyrna utánzatu Ágyelű 50/115 nagys. rojtjal 86 kr.

Ennél nagyobb Ágyelű 135/160 rojtjal 1 frt 15 kr.

Smyrna utánzatok leírása: Szinesesűk a legközelebbi felület kielégítő olyképpen, hogy ezek színpompáján csak a drága porcszőnyegre vetekednek. Fő-elegység, hogy mindkét oldalon egyenlően használható és hogy tartós és olcsó.

Ablakvédő! (Dőghatvan ellen) Kis- és nagy méretű forgalomban 150/115 nagyságu frt 1.65.

Díszes ablakvédő erős és vastag, gyönyörű perzsa mintával 2 frt 75.

Finom posztóra gyönyörű mintával himzett ablakvédő, vastag pokróc béléssel bordó és olivöld 5.75, rozeda, frés színben 6.75

Faliszőnyeg Ágy fölé, kitűnő tartós besza-szönyeg, mindegyik oldal más szővel 90/190 nagys. rojtjosa frt 1.85

Smyrna utánz. Falliszőnyeg kődelű, kiváló szóp perzsa mintákkal vagy állatokkal, jó vastag 200/190 nagys. frt 2.75

Pamlag elé való Smyrna utánz. 145/300 nagys. 4.25 rojtjal ellátva 4.75

Szalon szönyegek Smyrna utánz. következők nagyságban és árban kaphatók: 170/250 frt 5.75 190/280 frt 6.75 200/300 frt 7.75 250/350 frt 12.— 300/400 frt 16.50

Pamlag átvető 150/255 nagys. Smyrna utánz. 1 drb jól töltött szalmazsák 2.50

Üres szalmazsák, jó minőség 1.25

1 háromrétű matrac 80/180 nagys. 3.85 95/190 " 4.85

Hasított pálmalevél (afrik) matrac 80/180 nagys. 4.75 95/190 " 6.25

Kitűnő szőrmatrac 180/90 nagys. 13 kiló súlyu. 10.75 190/95 nagys. 15 kiló súlyu. 12.50

Cselődnök. való jó paplan piros behuzattal ca. 110/165 nagys. 2.25 120/175 " 2.75

Selyemfűnyű kelti paplan, bordó vagy kék színben 125/175 nagys. 4 frt. Egész finom kivitelben finom béléssel 6.25

Kiváló szép és finom szővelésű paplan, minden színben 110/165 6.50 125/175 nagys. 8.50

Toll párna szállóak, vendégoszobák és eselődés szimulá. 1.95 erre illő vászonhuzat 60 kr.

Összehajtható vaságy kivitelű matracal 8.75

Acélsodrony ágybetét, szabadalmazott keresztirányú fateretűl 4.50 vastagított, kiváló minőségű, rendelésnél kérétek az ágy pontos belvillagát megmérni.

Különfélék. Fehér Angora szővelésű, gyönyörű dísz, gondór szőrtés 80/60 nagys. 3 frt. 80/120 6 frt. 80/170 nagys. 9 frt. Iróasztal, zongora, ágy alá és gyermek koscsokhoz alkalmas kedvelt dolog.

Gyermekszék egyezsáminál kecsi 5.75 kizottal 6.40

Fiókos gyermek ágy, fűző, kék harna és róza színben, matracal 21 frt. Fiók nélküli 13.75

Szeccsios fodros szalon párna két oldalt remek várgimintával 1.25

Utazókán rendkívül meleg dupla plüss takaró 5 frt 75

Jäger takaró teveszőr 130/190 nagys. finom minőség 4.75

Drapériák finom posztóból bélelte és rojtjal kiegészítve 2 frt 75 gyönyörű műhímzéssel frt 3.90

Függönyrud (Karnis) tartó és gyűrűkkel 1.50

Egy méter viaszos parket bór, 86 szőles 1 frt

Lábtörők befűzős, 30/90 85 kr. 35/90 1.40, 40/70 1.50, 45/90, lynka-osz 8/50 75 kr., 35/60 1 frt 10 kr., 40/70 1 frt 35 kr.

Figyelemztetés! Kérjük tisztelt megrendelőinket, a hirdetés elején közzétett szerződés feltételeket ügyelmebe venni.

Teljes tiszteltetl a „Szönyeg Otthon“ eltelvezetőség.

Stollwerck Testvérek Csokoládé és Cacao

Elismert legkifináltabb honi gyártmány. Mindenütt kapható.

Gyárak: Köln, Pozsony, Berlin, London, New-York.

MESE

Elluska álma.

A minap este Ella és Ágota azon tanakodtak, hogy vajjon mit is hoz majd a Kriszkindli. A mama azt mondta, hogy aki jó lesz, az sok szép játékot kap, aki pedig rossz lesz, az nem kap semmit. Ella és Ágota elég jó kislányok voltak, de erősen fogadkoztak, hogy ezental még jobbakk lesznek. Megtanulták leckéjüket, imádkoztak és lefeküdtek. Ella sokáig nem tudott elaludni, azon törte kis fejét, hogy milyen ajándék jut majd neki. Végre mégis csak elaludt és álmodott. Azt álmodta, hogy szárnyai nőttek, röpi, röpi, röpi, egyszer aztán oly magasan volt, hogy elérte a menyország kapuját. A kapu kitarult előtte és ő belépett a menyországba. Összescepta kicsiny kezeit és hangosan fölkiáltott:

— Istenem, de szép itt minden!

Csupa virág, ahova lépett, ahova nézett, minden, minden virág volt. A rózsabokorban aranyzárnyu madárkák énekeltek, a távolból zene és búbas ének hallatszott.

— Vajjon honnan jöhetnek ezek a hangok? — tűnődött a kis Ella.

Ugyanekkor ott termett mellette egy nagy, aranyzárnyu, szőke angyal és így szólt hozzá:

— Gyere Ella, én majd elvezetlek téged oda, ahol az angyalok énekelnek. Csupa kis angyal, édes, pici, aranyzárnyakkal ültek a virágok között. Énekeltek és Elláska azt sem tudta, hogy melyiket nézze, mind olyan édes volt! Egyszerre csak fölkiáltott:

— Ni, ott van a kis Mariska!

— Hát ösmerted őt? — kérde szeliden az angyal.

— Oh igen, nagyon sokat játszottam vele, olyan jó kisleány volt.

— Látod, édesem, azért lett belőle angyalka.

Aztán másfelé vezette Elluskát az angyal, hogy megmutassa, ki mit kap karácsonyi ajándéknak. Nagyon megörült ennek Elluska. Mikor odaértek a sok játékhoz, Elluska nem tudott hova lenni az ámulattól:

— Jaj csak Agica is itt lenne, hogy ő is láthatná ezt a sok szép mindent!

Egy nagy babán egy kis cédulát látott ezzel a fölirással: Ilonkái; másokon meg: Lacikái, Mancikái, Margitkái és így tovább.

— No édes kis Ellám — szólt az angyal — válaszd magadnak, amit akarsz, majd amit kiválasztottál, azt fogom neked elküldeni a Kriszkindlivel.

Sokáig jártatta tekintetét Elluska egyik tárgyról a másikra, végre így szólt:

— Kérem azt a nagy babát.

— És? — kérde az angyal.

— Ott azt a kosár edényt.

— És?
— Nekem ez elég, most kérek a kis testvéremnek is valamit.

— Válassz neki is valamit.

— Agicának van nagy babája, neki kérek egy doboz butort és porcellánedényt.

Itt elhallgatott Elluska és sokáig gondolkodott, végre szepegeve tört ki:

— Kérek szépen anyuskámnak egy cserép fehér szegfűt, mert ő azt szereti legjobban.

Jól esett az angyalnak Elluska szerénysége, föl is tette magában, hogy sokkal többet küld neki, mint amennyit kiválasztott magának. Elluska még sokáig nézegette a sok szép játékot és olvasztta a rajtok levő cédulán, hogy ki mit kap. Rózsul esett kis szívének, hogy az ő szerény iskolatársnőinek nevét nem látja seholsem. Szólni nem mert, félt, hogy megharagszik a jó angyal, ha olyan sokat kér; de az angyal észrevette, hogy szeretne még valamit mondani:

— No gondolkozzál, Elluska, nincs-e még valakid, akinek a számára kérné szeretnél valamit?

Elluska sirva ölelte meg az angyalt:

— De igen, édes jó angyal, kérek az én szegény iskolatársnőimnek is egy kis játékot és főleg meleg ruhát, úgy fáznak szegények, mikor az iskolába jönnek.

— Légy nyugodt édes Elluskám — szólt az angyal — a te szegény iskolatársnőid kapnak meleg ruhát is, de azzal a földön lakó angyalok látják el őket, mert tudd meg édes Elluskám, hogy nemcsak a menyországban, hanem a földön is laknak angyalok s ha a te szíved megmarad mindig ilyen jónak, akkor te is ilyen földön lakó angyal leszel.

Ezzel az angyal eltűnt, Ella pedig visszazárt a földre.

Réggel boldogan mesélte el, hogy ő a menyországban járt, de hogy mit látott, azt nem mondta meg senkinek, nem akarta előre elárulni, hogy kinek mit hoz a Kriszkindli.

Vilma néni.

KÜLÖNFÉLÉK

Csalódás.

Bolond voltam, amikor azt hívéim,

Hogy más száva nem gyújt úgy, mint enyém;

Hogy néked más nem szóhat pálam szében,

Hogy minden hangom ott él a szívedben.

Bolond voltam, amikor azt hívéim,

Hogy virág néked nincs szebb, mint enyém;

Hogy bárkitől jön, — szebbet szebbre fűzhetsz —

Nincs méltóbb annál, mit kebledre tűzhetsz.

Te megbalगतod bárkitől a szókat,

Elfogadod a hervatag bimbókat,

— Engem nem mulattat, hát nem is töröm magam utána.

— És az ura?

— Nem tenniszezem — felelte rá a százados — hiszen tudja, nem is ösmérem a játékot, de nagyon szívesen elnézem, különösen ha kecses nők játszzák.

Stark asszony összeszorította ajkait és dühös pillantást röpített a százados felé. A „kecses asszonyok“ nem vonatkozt-e vajjon rá? De az se volt baj, mert igazán mulatságos volt, hogyan iparkodott az öreg hölgy ifjunak feltűnni. Még agg napjai-ban is megkínzott egy svadrongebét, hogy nyargalni tanuljon, aminthogy ez divat volt a többi hölgnél is.

— Valószínűleg lesz szerencsénk a civilekhez is, — szötte tovább a beszélgetést az ezredes. — Majd köröztek egy ivet.

Mindnyájan hihetetlenül bámultak egymásra, mert a civilekkel az ezredes ur már egy némely dolgot elpuskázott s ezért elkerülték, amennyire lehetett.

— En is önnökkel játszom, — vetette közbe Konradi államtanácsos, — feltéve, ha nem lesz nagy forráság. A jövő héten azonban még nincs időm, mert borsót kell ültetnem. Félek, hogy elkésem.

— Mindenesetre, — szólott közbe König, — különben nem sikerül.

— Hogyan? A borsó nem sikerül? A borsó mindig sikerül, ha csak a legelején nem vették el — ellenkezett izgatottan az ezredesné.

— De ezt nem lehet határozottan állítani, nagyságos asszonyom, hiszen a dolognak sok csinja-binja van.

— Nem, a leghatározottabban, százados ur. Van egy mód, melylyel a borsónak okvetlenül sikerülnie kell.

— No erre igazán kíváncsi vagyok, mert tavaly az én borsótermem teljesen elromlott.

— Mikor a hold süt, akkor kell a borsót elültetni, ezenközben senkinek sem szabad egyetlen szót sem szólni. A siker így biztos, hiszen

Tán örülsz is a szebbeknek elvételre —

S együtt dobod ki mindet a szemétre . . .

Balla Miklós,

A divatról.

Az idény haladásával a prémekek divatja is rohamosan fejlődik. Legutóbb a ragadozó, vérszomjas fenevadak bőre kerüti forgalomba és párduebórnél, tigris- és jaguárbundánál ma divatosabb szőrme alig létezik. A nagy orosz utazóköpenyek — amelyek egyszersmind az automobilisták kabátjaul is ki vannak szemelve — mind ilyen gallérokkel készülnek.

És mi tőrés-tagadás, ezek karmanyuk és csuklyák készülnek e szépszegetű és még szebben csikozott prémekekből. Oly finommá lesznek kikészítve, sőtét pettyeik oly selymesen fenylenek, hogy méltó diszei a legszebb nőnek is. Puháságuknál togya lágyan simulnak viselőjük alakjához és így válhatik csak olyan igazán bájosá az, ha a motorkoosi női hivei oly kecsesen burkolóznak egy szélesen csikozott tigrisbőrbe.

A prém iránti nagy e'öszereket különben már annyira megy, hogy talán nincs a női felsőruhának az az alkotórésze, amelyre ne alkalmaznák. Legujabban a kalapokat is sűrűn készítik hermelinből, vakondpréműből és tollpréműből. A drága anyagok olcsó, de sikerült utánaizai kitűnően beválnak a vasalt bárszonyok alakjában amelyeknek fehérségét fekete pettyek tarkítják.

A bái nyakbavetők és belépők csaknem kivétel nélkül csipéktől áttörött hermelinből készülnek és így a két ellentét remekül kiegészíti egymást. A prém nehézsége hozzásimul a lenge szemekhez és együtt a legszebb diszét adják minden bái ruhának.

Igy karácsony táján ezrével teremnek az öletes toilette-újdonságok. Mindaz, ami a nők ötözékét csinosossá és bájosá teszi, most garmadákban hever szerte és azt a pillanatot várja, amikor a szeretet ünnepe valakinek örömet szerezhet. Különösen övek dolgában látunk óras választékokat és még több igényűzést. Ékszernek tekintik ma a toiletteteket ezt az alkotórészt. Művészi csatokkal csukódnak a modern övek, amelyeknek legtöbbje színezérből készül, a tulajdonképpen öv pedig puha keztüébőrből. Fehér, fekete és piros a színük, belevéselt arany mintával. Nagyon divatosak a szé es gummiövek is, amelyeket sűrűn levarnak az aedgyöngyök tömegével. A vörös bőrvövek iránti, hirtelen fellobbant nagy e'öszereket ellenben nagyon megcsappant és helyébe a szolid színek pártolása lépett.

A legyező is nagy szerepet játszik a karácsonyi a ándéktárgyak terén. Ezt a csinos, kedves jószágot minden nő örömmel fogadja, mert mindig és minden alkalommal kecses foglalkozást nyújt a szórakozás közben tétlenül unatkozó, fehér kezeknek. Nagyon kedveltek legujabban a csipkelegyezők. Pointe-lace,

a magam természetéről látom. Nem mintha babonás volnék, urcím, de így áll a dolog.

Már pedig, ha ezredesné ő nagysága valamit állított, azzal ellenkezett nagy merészség, illetőleg bátorság volt. Es mégis Bleibtreu hadnagy így merészelt szólni:

— Ha pedig napsütéskor szalonnát vetnek közéje, úgy mindjárt kinő a szalonna borsóval.

— Csak gunyolódjék, hadnagy ur, mégis így van! — választotta dühösen az ezredesné. — De különben a jövő héten nekem sincs még időm, mert libamájpástétomommal még nem készültem el.

— Maga csinálja? — kérdezte érdeklődően az államtanácsos.

— Bizonyára . . . Mindig hat fazékkal főzök be . . . Hiszen a férjem úgy szereti . . .

— De honnan szerzi hozzá a szarvasgombát? Éppen én is keresek egy jó forrást.

— Mit? Szarvasgombát? Szarvasgomba nélkül éppen olyan jó . . . Az csak képzelődés . . .

— De kérem, nagyságos asszonyom, hiszen körülbelül ez a földol az egész pástétomnál.

— Isten ments! . . . Sohse használok szarvasgombát . . .

— Libamáját holdfogyatkozáskor kell sütni, nagyságos asszonyom, akkor szép barna lesz! — jegyezte meg gunyosan Pommer hadnagy.

— Ah csak gunyolódjék. Én tudom, hogy van, és így van!

De ezredesné ő nagyságának beszéde folyamát föl kellett tartóztatnia, mert mindnyájan fölállottak, hogy az éppen belépő Leimann tőhadnagynélt üdvözöljék. Üden, rózsásan, varázslatos mosolyal ajkán lépett az étkezőbe.

— Ne nehezeltjen, König asszonyság, — néhány fontos levelet kellett még írnom . . . De kérem, miattam ne tessék zavartatni magukat.

— De hiszen azt hittük, hogy fejfájása van, — hangzott minden oldalról.

— Fejfájásom? . . . Hát persze! De már ez oly gyakori dolog, hogy teljesen megelégedtem róla.

REGÉNY

Egy kis garnizonból

— Katonal korpép —

Irta: BILSE hadnagy

(2)

— Bocssáson meg, nagyságos asszonyom, — fordult Leimann König asszonyhoz — hogy feleségem nem jöhetett velem. Ujra elövette régi baja, hiszen tudja, a migrén. — S ehhez a kijelentéshez olyan arcot vágott, mintha maga sem hinné el. Természetesen eljött, mihelyt jobban lesz.

— Nagyon sajnálom, — válaszolta Klára asszony szeretetreméltóan — remélhetőleg csakhamar elmúlik. Nagyon örülök, hogy nemsokára üdvözölhetem kedves feleségét.

Amikor pedig a kis Bleibtreu hadnagy, a ház különös barátja, egyetlen tiszt a kapitány svadronjánál, is megérkezett, rögtön jelentette a szolgáló, hogy tálalva van. Erre az uraságok az ebédidőbe vonultak át s a nagy figyelmességgel megterített asztalhoz ültek.

Eleinte esend uralkodott s csak mikor mindenki jól megrakta tányérját, indult meg lassacskán a mulatság.

— Az idő az utóbbi napokban oly szép, hogy nemsokára megkezdhetjük a tenniszezést, — jegyezte meg Kronau ezredesné.

— Világos! — folytatta teli szájjal az ezredes. — Nemsokára összehívom a klubtagokat s aztán mehet!

— Ah pompás! — kiáltotta lelkesülten Stark asszony, — szenvedélyesen szeretem ezt a játékot. Ugye urak, önök mind velünk játszanak? Hisz ön, kedves kis Kahle asszonykám, már azelőtt is egyike volt a legbuzgóbbaknak? És ön, Königné?

guipure és valenciennes-csipkék adják az anyagot, mely gyöngyház-alapra huva, oly stilszerűen egészíti ki a lange estélyrubákat. Olykor teljesíróják őket ezüst- és aranypillékkel és ekkor a báliruhák hü kísérői.

A muszlin-boáknak nagy tömegéből csak egyes — a sablonon felül álló — példányok emelkednek ki. Oly nélkülözhetetlen díszei lettek ezek az estélyrubának, hogy boa nélkül ma nem is tőkélletes a toillette. Bársnyóból, prémből és muszlinból vannak tömördek bodorba fűzve, hol apróba, hol meg nagyobbba. És jelentkeznek ismét a struceboák is. Laposak és dusak, mint egy pihelődő, simulnak viselőjük nyakához, hogy a szép fejek annál hatásosabban emelkedjenek ki ebből a kedves keretből. Marabu-gallérokat is látni, egyes krizanthémumokkal vagy ibolyacsokrokkal összefogva.

A színházi lókötőkben is nagy választékot teremtett már az idény divatja. Pókhálóvökonny seymgaze-szövetjük, finom csipkéktől sűrűn áttörve, míg kapocsul többnyire egy-egy állatfaj szolgál. Az egyszerű lejkendők még számosabban vannak. Apró plisszébe törve és selyemátöréssel díszítve, minden képezetet telitülmutnak könnyed báj és poézis tekintetében. A fekete csipkesálíknak nehé a himzése, a fehérnek viszont fekete, még pedig mindenkor nagy, kifejezőteljes mintákban tartva.

A színházi táskáknak is megvan a maguk külön divatja. Míg utcán többnyire piros kis táskákat visznek kezükben szépeink, a színházi tarsoly kizárólag selyemből és csipkéből készül. Tarka gyöngyhímzés, festés és tüfésés adja díszüket, amely fölé hullámoosan borulnak a könnyű csipkefodrok.

Nyakkendőkben leginkább a csipkés csokrokat viselik, bár az egyszerű posztóbluzoknak hü kísérője a keskeny selyemnyakkendő marad. Széles crépe de China csikokt bogoznak ideális könnyedséggel a nyak köré és kötnek elől csinos eszokora.

A bálí divat nagy és könnyen érthető eldzerelttel pártolja a virágokat. Hajukba és keblükre ezt fogják tűzni a farsang szépséges tündérei és ismét színes szirmoktól lesz ékes a bátermek asszonynepe. Művészi izléssel ibolyát kötnek a kameliák keretébe és minden szirmon a harmateppek szivárványa tündésköl. Oly tőkélletesek ezek az utánzatok, hogy kezünk szinte utána kap; öntudatlan le akarjuk szaksztani a természet ezen illatos gyermekeit. A szegfűcsokrokra iekete bársnyószalagot kötnek, a gesztenyevirágot egyes szemekben tüzelik az egész ruhára, nelelejs-csokrokkal hintik tele a bálí öltözöket, míg hosszas rojtjaikból picit szászorszörpek integetnek. És, mint mindig, itt is a rózsza uralodik mint iltöltlen hatalmu királyné. Kicsi és nagy rózsaszirmok közöntenek majd bennünket a báterem illatos levegőjében és az üde arcokat még üdőbbé varázsolják.

Az idősebb hölgyekről és gardémokról sem

feledkezett meg a divat. Ők izléses szalagosokrokat tűzhetnek a hajukba és csinos tolldíszeket. Aranytűből csokrokat kötnek, közbük rózsát és csillogó pilléket tűznek és telehintik őket jet- vagy aranypillékkel. Nagy a fényűzés a picit oldalfésükben is, amelyeket jásipiskóvekkal és strasszpettyekkel raknak ki.

a. b.

— Az arany is elpárolog. Kevesen tudják, hogy az olvasztással tuhevitett fémek egy része, akár a vizgőz, pára alakjában elszáll. A berlini pénzverő-intézet üzemigazgatója fedezte fel, hogy az olvasztott aranynak egy része pára alakjában a füsttel együtt elszáll. Észleletének alapjául az szolgált, hogy a kémény kátrányos lerakódása között aranyzemeceket talált. Hosszabb kísérletezés után sikerült egy igen egyszerű berendezés létesítenie. mely az aranyárakat felfog a és lecsapódásra bírja. A berendezés közönséges tűzálló téglából áll, melyeket vegyileg preparálnak és bizonyos alakban a kéménybe beépítenek, úgy, hogy a füstnek csekély mértékben állják csak ut át. Érdekes, hogy a lecsapódott aranyárak egy központ felé törekvő parányokká alakulnak és idővel nagyobb darabba tömörülnek, akár csak a föld alatt. A tűzálló köveket időközönként kiveszik a kéményből, a lerakódást lekaparják róluk és ebből az aranyat kiolvastják. A körmőzvényai pénzverő újabban szintén gyakorolja ezt az eljárást.

— Madame de Staël és lord Byron. Madame de Staënek nem volt szerencsése abbani igyekezetében, hogy nagy embereket meghódítson. Kudarot vallott nemcsak Napo:eonnal és Goethével, de lord Byronnal is. Mikor Madame de Staël Londonba ment, lord Byron éppen akkor szakított kedvesével, egy angol hölgygyel, a kinek legelső dolga volt *Clenarvon* cím alatt regényt írni s magát megboszulni a hűleten. Elképzelhető, hogy a regényben Byron alakja nem valami hízelgő színekkel van festve. Ez azonban nem tartóztatja vissza Madame de Staëit attól, hogy egy nagy társaságban szinte indiskrétt mohósággal ne kérdezze meg lord Byronról:

— Kedves lordom, éppen most olvastam a *Clenarvon*-t s roppant szeretném tudni, hogy ön hűnek találja-e benne a saját arcképét?

— Öszintén megvallva, madame, — mondá Byron megvető mosolylyal — azt hiszem, még hasonlóbbra sikerült volna, ha a művésznőnek még pár üléssel többet engedélyeztem volna.

— Billiárd az oroszláncokretoban. Két szenvedélyes billiárdozó nem elégedett meg avval, hogy nagy összegbe fogadot, melyik a nagyobb művész a zöld posztón hanem ki akarták próbálni egymás bátorságát is. Ez a bátorságpróba Ipswich városban történt, ahol egy állatszeliidőző produkálta magát

egy oroszláncoparttal. Az oroszláncokretet szemelték ki a billiárdművészek egy játszámra. A kretoban elhelyezték a billiárd-asztalt és a két művész egy közönség jelenlétében belépett a kretobé és eljátszott egy partit. Az oroszlánok eleinte nyugtalankodtak, de csakhamar lecsillapodtak és a két hőselektü billiárdozó a nézők lesztült érdeklődése mellett kétszáz pontot csinált.

— Zseniális bankóhamisítók. A newyorki rendőrség jó fogást csinált a minap; felfedezett egy veszedelmes pénzhamisító-társaságot, amely az Angolbankot körülbelül kétszázezer font sterling erejéig megkárosította. A banda feje egy zseniális ember, akinek egyszerre három neve is volt. Először John Davis, majd Henry Liebermann és Henry Smith néven szerepelt. Ez az ember 1896-ban feltalálta a vizrajzolásnak egy módját, amelylyel olyan hüen utánzóta az angol bankjegyeket, hogy senkisé tudta a hamisított és a valódi pénzt megkülönböztetni egymástól. Mondják, hogy akkor tekintélyes összeget ajánlottak fel Davisnak arra az esetre, ha lemond veszedelmes művészetének értékesítéséről. Ezt a körülményt azonban a newyorki titkos rendőrség feje Flynn megcáfolja. Davis a mult év augusztusában otthagya Angliát és eljött Amerikába. Attól a pillanattól kezdve, amelyben az Egyesült-Államok területére lépett, a rendőrség éber figyelemmel kísérte. Nevere helységben telepedett le s menten hozzáfogott a pénzhamisításhoz. Gépe, hir szerint, a legtökéletesebb ebben a nemben. A lencsék és a fényképezési eszközök, valamint a litografiai és egyéb műszerek nagyon sok pénzbe kerültek. A hamisításhoz szükséges papír teljesen olyan, mint az angol bankjegyeké, sőt a vizjegye sikerítettek az eredetieknl is. Davis ezenkívül amerikai pénzeket is hamisított. A társaság egyik legveszedelmebb tagja egy kicsiny, gyöngé, körülbelül harmincé ember.

KÖZGAZDASÁG

A vasuti üzletszabályzat módosítása. A budapesti kereskedelmi és iparkamara a vasuti üzletszabályzat módosítása érdekében előterjesztést tett teljes ülésének. Az előterjesztésben kifejté, hogy üzletszabályzatunk egyik kardimális hibája, hogy a vasutat igénybe vevő feleknél megköveteli a vasuti jog a díjazabásek és feltételek teljes ismeretét, holott ez az ismeretük oly terjedelmes és bonyodalmas, hogy még a vasuti közegek sem igazodnak el benne egykönnyen. Ennélfogva a kamara az üzletszabályzat számos határozatmányának oly értelmű módosítását ajánlja, hogy a vasut kötelezessék a szállítási díjaknak a fennálló kedvezménynek mindenesetre való figyelembevételével kiszámítására; szavatoljon az általa

Huszonöt éves, izlésesen öltözött, szép asszony volt. Borgert főhadnaggyal szemközt foglalt helyet.

A beszélgetés ezután általánosabb fordulatot vett, erről is, arról is szó esett, közben nagyokat ettek a pompás eledelekből. Az adjutáns még nem nyitotta ki a száját, hacsak azért nem, hogy óriási falatokat tüntessen el. Néha-néha egy-egy félreösmerhetetlen hanggal adott kifejezést elragadtatásának. Még mindig evett, mikor a háziasszony asztalbontás jeléül felállott. Kölesönösen egymás egészségre kívánták, majd a többi szobában szóródtak szét, ahol a hölgyek kávéat, az urak pedig likört, sört és szivart kaptak.

Újból csevegő csoportok verődtek össze, miközben az ezredes a helyet erre alkalmasnak találva, adjutánsával néhány szolgálati ügyet intézett el. Aztán egy mellékszobába vonult, hol Stark asszonynyal bocsátkozott élénk társalgásba, amelyből, miután csak félhangon folyt le, Borgert főhadnaggy a következő töredékeket leste el:

— El kell érnie! — suttogta a hölgy . . .

— Remélhetőleg minden jól fog sikerülni . . . felelte az ezredes . . . A föllebbvaló urak az utolsó alkalommal figyelmesek lettek férjére. Csak éppen az istállóban kezdődött el a baj, ahol a szalma nem felelt meg az urak kívánságának.

— En magam nézem át minden reggel az istállót s tartom rendben az altiszteket . . . De ha a férjem vizit előtt elveszti a fejét, azon mit sem segíthetek. Legutoljára én is mindent megfigyeltem a látesövön, egészen az utolsó percig minden jól ment, csak éppen a szakaszokba való kanyarodás nem klappolt . . . De hamis volt a kommandója is . . .

— No, reméljük a legjobbat. — Ha valaki órnagy akar lenni, annak kétszeresen kell ügyelnie, mert ha valami nem felel meg, a föllebbvalók rögtön makacsává válnak . . .

— Teljesen mindegy, ezredes ur . . . Kell, hogy a férjem órnagy legyen . . .

(Folytatása következik.)

Egy férj regénye

Írta: SALVATORE FARINA

(46)

Este kint üldögéltünk a kertben a vadszölköktől befutott paragola alatt; az ősz bitorlevei villogtak a lemenő nap sugaraiban. A szerelmek tekintetével néztük a kopaszodó fákat, a madarak röpkedését, hallgattuk a bogarak zümmögését és gyönyörködöttünk az ég rózsaszínű palettájában, a vidámság és béke e játékában. Letizia keze az enyémten pihent, karom átfonta nyakát; ő mellemre hajtá fejét és hallgatott.

— Mily boldogok voltunk! — szolt ő nemsokára felsőhajtvá.

— Mondhatod: vagyunk!

— Igen; de ki tudja, hogy az ily boldogság tartós lehet-e!

— Mily gondolat!

— Csunya gondolat, és én nem tudom, hogy került a fejembe és ki susogta nekem. De nem akarom hallani; hiszen senki sem foszthat meg bennünket szerelmünköt, abban legalább biztosak vagyunk és rajtunk mulik, hogy mindig ily vidámak legyünk, mint ma, rajtad mu'ik, hogy az ezután következő napok olyanok legyenek, mint a mai.

— Nézd, — szolt ő's feleségem hizelegve, — miért ne elhetnének mindig együtt, lemondanának minden foglalkozásról, amely arra kényszerít téged, hogy távol légy tőlem.

— Az oka . . .

— Légy esendesen, nem vagyunk gazdagok, tudom, de mégis van valami jövedelmünk . . . mennyi is tulajdonképpen?

— Háromezer lira.

— Háromezer lira! Hiszen akkor gazdagok vagyunk!

— Csakugyan.

— Tréfa nélkül; háromezer lírából meg kell tudni élni az embernek, meg kell nekünk élnünk; összehuzódunk. Mindenekelőtt nagy a lakásunk. Mire való hat szoba? Hallgas ide: egy hálószoba — ez feltétlenül szükséges, egy előszoba, egy dolgozószoba a te számodra — ezek nem nélkülözhetők.

— Ez három, továbbá: egy fogadószoba — négy; egy eselődőszoba — öt . . .

— És egy ebédlő — az hat. Igaz, hogy ez nem sok.

— A konyháról megelégedkeztl — szoltam mosolygva, ez csak nem nélkülözhető.

Letizia megcsókolt és nem beszéltem többé az ily takarékoságról. Ő azonban nem adta meg magát és mindenféle számítás segítségével matematikai pontossággal kimutatta, hogy háromezer lírával kényelmesen megélhetünk.

— Te is ugy véled? — kérdé aztán, amikor számításaiával végzett.

— Azt hiszem, igen.

— Tehát itthon maradsz?

— Megteszek mindent, amit csak akarsz; de majd később beszéljük a dolgot.

— Nem, édesem, végezzünk mindjárt.

Erre komoly pózba vágtam magamat és beszéltem a jövőről, a családöt kötelesegeiről, aki minden pillanatban családapává lehet.

Letizia nem hallgatott többé rém; amidőn én elhaggtam és mellemre támasztott homlokát fölemeltem, úgy láttam, hogy könnyek áztatják arcát. Aggódva kérdem, hogy talán valami baja van. Ő nem válaszolt, csak rám mosolygott a könnyein keresztül. Aztán faggattam, mondja meg, mivel szomorítottam meg; ő megtárgadta a választ, de biztosított, hogy nem bántottam meg, és végre gyöngédségemtől és kérséimötől megindulva, karjaimba vetette magát és fájdalmas hangon szolt:

— Félek, hogy boldogságodhoz nem vagyok elegendő, hogy én magam nem tudom azt nyujtani neked, ami azt tőkéletessé teszi.

bizonyos illeték ellenében áruakadásra átengedett személyzet részéről okozott károkat; köteleztek továbbá a tévedésből, de nyilván nem rosszkaraból, vagy a vasutat károsító szándékból helytelenül kitöltött fuvarlevelek megfelelő kiigazítására, sőt 10 filléres illetékért maguk a vasuti közegek legyenek kötelesek a fél kivánatára a fuvarleveleket felelősség terhe mellett kitölteni. Az utirányúak a fuvarlevélben való elő nem írása esetén a vasut legyen kötele a gyors- és romlásnak kitett árukat a legrövidebb, a teher- és romlásnak alá nem vetett árukat a legelősebb utvonalon szállítani s a szállítást következményeiért a rendszeres üzemeltetésével szavatolni. A feladó által a fuvarlevélben megjelölt utirány betartására azonban minden körülmények közt köteles legyen a vasut.

További javaslatai a kamara előterjesztések: Az üzletszabályzat kötelezze a vasutakat ármenetrendek kiadására. A szállításra csak fűtőtelenséggel fogadott áruknak helytelen vagy hiányos tartama bevallása esetén a fuvarjótételek csak a helytelenül bevallott tárgynak a súlya után vetessék ki, nem pedig az egész küldemény brutósúlya után. A felvett álmások látásának el a szükséges mérlegelési eszközökkel és az illetékes mérlegelési kötelezővel közléssel eleje annak, hogy a súly helytelenül legyen bevallható, az időjárás befolyásából keletkező túlterhelés esetén pedig a vasut tartozék bebizonyítani azt, hogy a feladó a kocsi megrakásánál annak hordképességét túllépte. A begyűjtés közben ának elismerését ne követelhesse és a szállítás közben beálló hiányokért való szavatosságot ne háríthassa el magától a vasut alla rinfusa szállított oly áruknál, amelyek kereskedelmi szokás szerint rendszerint ilyen állapotban szállítanak. Üveg-, fazekas- és porcellán-árak lazán kötelezve darabonként is legyenek szállíthatók. A rendelkezési állomásoknak a darabáron való tartós megjelölése csak gyors- és csak bizonyos gyors romlásnak kitett áruknál követeltessek. A feladó állomás ne csak a bérmentesített illeteket, hanem az átutakat is legyen köteles a fuvarlevél második példányán, vagy feladási végnyen részletezve kiintetni. Fuvarjótételek visszatérítésére irányuló igények csak három év mulván tekintendők elévültnek; ily fűlszálalások záros határidőn belül legyenek elintézendők és a többlet kamatosult térítésnek meg; általában is tartozék a vasut minden kárt kamatosult megteríteni. Az áru elveszése, sérülése, vagy hiánya esetén a vasut részről nyújtandó kártérítés mérve az illető áruknak a rendelkezési helyén való értékéhez igazodó. A szállítási és kezelési határidők — különösen élőállatok és gyorsan romló áruknál — szállítástanak le, a határidők küszöbössenek ki, a gyorsan romló áruk soron kívül szállítanak. Szállítási késedelem esetén — ha érdekevallás történt — fizessen a vasut kettős összeget, a különben is járó kártérítést s azonkívül az érdekevallási összeget. A kirárolagos rendelkezés jogával a *forgható fuvarlevél* — másodpéldány felmutatója ruháztassék föl. A vasut részéről rögtön el nem szállítható áru ideiglenes beraktározása esetén tekébr ne szedessék. Élőállatok szállítása szempontjából javaslója az előterjesztés, hogy a vasut által élőállatok feladásakor amugyis igénybeveendő állatorvos, valamint a vasuti közegek is már a feladásnál figyelmeztessék a jeleket arra, hogy bizonyos egészségrendszert szabályoknál fogva az élőállatok szállítása egyes származási helyekről vagy bizonyos rendelkezési állomások felé minden megengedve. Marhaszállításoknál a kocsi számokat és jeleket a vasut közegei jegyezzék be a fuvarlevélbe. A feladó által berakott élőállatok darabszámára vonatkozólag a lebegyűjtött fuvarlevélben foglalt adatok a vasut ellen mindig bizonyító erővel bírnak. Sorolja föl taxatív az üzletszabályzat ama különös veszélyeket, amelyek élőállatok szállításiával járnak s amelyek felmerülése esetén a vasut felelősséget nem vállal; a különös veszélyek sorába természetesen nem sorozható a kocsi hőnütása, a szelöltözött berendezések hiányai, rossz ajtózárol-készülékek stb. Élőállatok szállítására csak tetővel bíró kocsikat használjon a vasut. Az utánvételezett áruknak a címzett által való kiváltását követő 8 napon belül az utánvételi összeg a jogosultnak okvetlenül legyen kifizetendő. Ha a feladó-állomás a félnek utólagos rendelkezést el fogadta s ha megvolt a lehetősége annak, hogy a rendelkezést távirati uton az áru megérkezése előtt a rendelkezési állomásra jusszon, a feladó állomás szavatoljon minden kárért, amely a módosított rendelkezés nem teljesítése következtében keletkezik.

A közgazdasági társaság ma este *Kautz* Gyula elnöke alatt felolvasó-ülést tartott, amelyen *A munkások baleset ellen való biztosításáról szóló törvényjavaslatról* értekezett dr. *Bokor* Gusztáv.

Az előadó behatóan megvilágította a kereskedelmi kormány megbízásából *Szterényi* József által kidolgozott törvényjavaslatakat nagy fontossággal és társadalompolitikai jelentőséggel. Behatóan feltárta azokat az okokat, melyek iparipolitikánk sűrűs feladatát tüntetik fel a munkásbalesetűgy törvényhozási szabályozását. A kormány előadói tervezetét igen szerencsés akotásnak mondja, amely becsületére válnék bármely nyugati nemzet kodifikátorának.

A nagy tetszéssel fogadott érdekes előadásért, melyet nagyszámu előkelő közönség hallgatott végig, a közgazdasági társaság nevében *Kautz* Gyula elnök mondott köszönetet a felolvasónak.

A Magyarországi Pénzüntézetek Országos Szövetsége ma délután tartotta meg közgyűlését a *Magyar Tisztviselők Kaszinójában*. *Mándy* Lajos nyugalmazott miniszteri tanácsos, mint az előkészítő-bizottság elnöke megnyitja a közgyűlést. Ismertette a mozgalom eddigi működését, amely eredményezte azt, hogy ma a vidéki pénzüntézetek anyagi és erkölcsi elijét itt látjuk, hogy a magyarországi takarékpénztári intézmény fejlesztését és tökéletesbítését országos szövetség által előmozdítsák. Mint az előkészítő bizottság elnöke ezennel leteszi mandátumát. A közgyűlés lelkes éljenzés közben köszönetet mond *Mándynak* az eddigi működésért s felkéri, hogy vezesse a közgyűlést.

Az elnök ezután dr. *Szirmay* Richárd (Győr) igazgatót kéri fel a közgyűlöny vezetésére. Majd áttértek a napirend első pontjára: az előkészítő-bizottság által készített alapszabálytervezet megvitatására. A címnel mindjárt meglehetősen vita fejlődött. *Balogh* (Szentés) ugyanis azt kívánta, hogy a szövetség címe *Videki Pénzüntézetek Országos Szövetsége* legyen. A vitához hozzászólt *Vannay* Ignác (B-Gvarmat), dr. *Nagy* László (Szarvas), *Zádor* Lajos (Debreczen). *Bakonny* (Kaposvár) és még többben. A címet ezután elfogadták eredeti szövegében. A szövetség célja és működési köre tárgyalásánál szintén többen tettek külön indítványokat, de az elnök felvilágosításai után a közgyűlés elfogadta az alapszabályok 2-dik pontjában foglalt eredeti működési kört. E szerint a szövetség célja: a magyarországi takarékpénztári intézmény fejlesztése és tökéletesbítése általában és különösen a takarékbetűti üzlettel foglalkozó vidéki pénzüntézetek közös érdekeinek rendszeres és egyöntetű országos képviselése az egyes pénzüntézetek önállóságának s örendelkezési jogának szem előtt tartásával. Az alapszabályok többi pontjait kisebb-nagyobb változtatással elfogadta a közgyűlés. Ezután *Mándy* Lajos elnök kimondta a szövetség megalakulását s egyuttal bejelentette, hogy eddig 102 vidéki pénzüntézet jelentette be csatlakozását a szövetséghez. Majd a tisztikar választására került a sor. A kiküldött hármas kandidáló-bizottság javaslata alapján a következők választattak meg: Elnök lett egyhangú lelkesedéssel *Mándy* Lajos nyugalmazott miniszteri tanácsos. Alelnökök: *Heinrich* Sándor (Arad), dr. *Hoványi* Géza (Nagyvárad) és *Zádor* Lajos (Debreczen). Igazgatói tagok lettek: *Blaskovics* Ferenc országgyűlési képviselő. *Fáry* Antal (Hód-Mező-Vásárhely), *Füchtner* Károly (Besztercebánya), *Csörbe* Ede (Kaposvár), *Leitner* Zsigmond (N.-Beckerek). *Mezőssy* Béla országgyűl. képvis. és *Vass* Károly (Szeged). Igazgatói póttagok: *Kozma* Bertalan (N.-Szeben), dr. *Freisinger* Lajos (Vác) és *Wittmann* János országgyűlési képviselő. Számvizsgálók: *Fárbos* Izso (Makó), *Sándor* Rezső (Czegled) és *Csepri* Dani (Komárom). Végül megválasztottak 20 választmányi tagot. A szakosztályok megalakítása után, dr. *Hoványi* Géza köszönetet mondott a közgyűlés nevében az elnöknek eddigi buzgó és farszót munkálataiért, *Vannay* Ignác pedig *Kormos* Alfrédnek a szövetség eszmájének megpendítéséért. A közgyűlés után bankett volt a Royal szállóban.

Az Egeyenült Takaréki és Hitelszövetkezet december 25-iki közgyűléséről szóló, mai számunk hírdetései közt megjelent meghívójába hiba csuszott. Az alapszabályokat nem módosítja a közgyűlés és nem öt, hanem csak három felszámolótagot választanak.

A szeged-martonosi ármentesítő társulat a magyar kormány jóváhagyása mellett a Pesti magyar kereskedelmi banktól 1.800.000 koronára terjedő kölcsönt vett fel a bank községi kölcsönkötvényeiben.

A pozsony-bécsi villamos vasut. Két évvel ezelőtt, amikor híre jött, hogy Pozsony és Bécs között villamos vasutat akarnak létesíteni, a kereskedelmi és iparkamarában *Schwarz* Lajos fővárosi bizottsági tag, reá mutatva mindazokra a nemzetgazdasági károkat, amelyekkel reánk ennek a vasutnak a megteremtése járna, azt a javaslatot tette: intézzenek fölterjesztést a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy ezt a vasutat ne engedélyezze. *Láng* Lajos miniszter ezt a kérelmet meg is hallgatta s az engedélyt nem adta meg. Most, hogy az alsó-ausztriai tartománygyűlés segítségével újra fölújították az ügyet, *Schwarz* Lajos a IV. kerületbeli bizottsági tagok keddi értekezletén ismét szóval tette a dolgot s egyhangulag elfogadták az ő és *Eulenbürg* Salomon javaslatát arra nézve, hogy a legközelebbi közgyűlésen határozati javaslatot terjesszen elő. Ez a határozati javaslat kimutatja, hogy a tervezett villamos vasut csak Bécsnek s Ausztria iparának használna. De nem elég, hogy ennek a tervezett vasutnak a létesítését megakadályozzuk; egyszersmind arra kell törekedni minden erővel, hogy a nyugati Magyarországról Budapest felé irányuló menetrendet és díjakat kedvezőbbé tegyük, mert ez is határozottan Bécsnek kedvez. Mindezeknél fogva a következő indítványt teszik:

Irjon föl a közgyűlés a kereskedelemügyi miniszterhez s kérje meg arra, hogy:

1. a Pozsony és Bécs közt tervezett villamos vasut építésére, vagy akárcsak egy részének az építésére az engedélyt ne adja;

2. hasson oda, hogy a magyar államvasutal olyan új külön gyorsvonati összeköttetések alakíttassanak, amelyek lehetővé tegyék, hogy Magyarország nyugati nagyvárosaiból a Budapestre és onnan vissza való utazás egy nap alatt és a lehető legelősebb áron történhessék.

Hajózás. A Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy az áruvételre a még be nem rekesztett állomásokon nevezetesen: *Regensburg*, *Jassau*, *Linz*, *Nussdorf*, *Pozsony*, *Gönyű*, *Néma* és *Győr* állomásokon december 13-án beszünteti. Az áruszállítóhajózási szolgálat ezen határidő leletével már csak *Korneuburg*, *Bécs* és Budapest állomások között fog fenntartatni és pedig mindaddig, míg az az időjárás megengedi. Az áruszállítás a szával bel orszolomban telelő december 13-án, leleté pedig 16-án szűnik meg.

Fizetékfelelenségek. A bécsi *Credítoren-Verein* a következő fizetékfelelenségeket jelenti: *Reich* és *Társai* cég *Nyiregyháza*. *Schönberger* és *Zala* cég *Budapest* (Király-utca 13.). *Gáts* Mária szabó üzlet *Bevettő-Ujfalv*, *Müller* Ferenc *Sopron*. *Schwarz* Elek *Nagy-Károly*.

Petroleum. (*Hesz* Izidor és *Társai* jelentése a *Budapesti Napló* részére.) Utóbbi jelentésük óta az üzlet menete szilárd változatlan áruk mellett: *Jegyeink:* Amerikai I csillagos petroleum 48.— korona. *Orosz* 3 csillagos petroleum 44.— korona. *Biztonsági* 2 csillagos petroleum 42.— korona. *Előrendű* Standard vagy 2 keresztet petroleum 42.— korona, 3 keresztet — korona, 1 keresztet 66.— korona. *Amerikai császárolaj*, ottani finomítás 66.— korona. *Amerikai császárolaj* belülről finomítás 62.— korona. *Ár* 100 kilogrammonként, középszintű mellett 20 százalék göngyűsly, az iteni vasuthoz szállítva értendők. *Kékgalic* I. vasmentes 56.— korona. *Zöldgalic* 8.— korona, *carbolineum* I. 15.— korona, *carbolineum* II. 13.— korona, *Bacugépolaj* (orsz) 40.— korona. *Oliva gépolaj* I. 76.— korona, *Oliva gépolaj* II. 70.— korona, *Tovothe-gépenkés* 60.— korona.

Szenzárok. A kontingens nyersszesz ára *Budaos* edsten 40,50 korona pénzben, 41,50 korona árban — *Bécsben* a kontingentál készáru 42,50 korona pénzben, 42,60 korona árban.

Sertésokozmvasár. (A székesfővárosi sertés-vásár és közvághóid intézősége.) December 12-én. *Főhajtás:* Zsirteset, ugymint öreg I. rendű — kilogrammon felül — — — — — darab, II. rendű 250—350 kilogramm — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül — darab, közép 220—300 kilogramm — darab, könnyű 220 kilogramm — darab, süldő — darab, malac — kilogramm — darab. *Összesen* — darab. *Hussertes* ugymint: nehéz 300 kilogrammon felül — darab, könnyű 250—300 kilogramm — darab, süldő — darab, malac 40 kilogramm — darab. *Összesen* — darab. *Főhajtás* összege 130 darab, — darab süldő, *Előző* napi maradvány 335 darab, 40 darab süldő, *Összesen* 465 darab, 12 darab süldő. *Eladott* 325 darab sertés, 12 darab süldő. *Maradvány* 140 darab, 28 darab süldő. *A vásár iránzata* közepes. *Ár* változatlanok. *Következő árak jegyzetük:* Zsirteset: Öreg I. r. 350 kgr.-on felül — 93 fillérig, II. rendű 250—350 kilogramm — 93 fillérig, selejtet 98—106 fillérig, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 98—106 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogramm 94—102 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm — fillérig, süldő 85—95 fillérig, malac — fillérig. *Hussertes:* Nehéz 300 kilogrammon felül — fillérig, könnyű — kilogramm — fillérig, süldő 92 — fillérig, malac 40 kilogramm — fillérig. *Ár* minden levonás nélkül, kilogrammonként, elősúlyban.

Bécsi vágómarhavasár. Dec. 12. (Saját tudósítónk telefontelefonése.) A st-marxi központi vásárosmarkon ma megtartott vezetési vágómarhavasárban lehajtatott — darab magyar, — darab galiciai, — darab bukovinai, — darab németországi, *Összesen* 700 darab szarvasmarha.

XVIII.

Signora Albruzzi.

Már máskor is gondoltam rá és e szavak is csak egy régi óhajtatást mutatnak föl. *Letizia* megmondotta; egyetlen egy hiányzott tökéletes boldogsághoz; egy gyermek, egy leány, amely homlokán hordaná szermelünket, amely új szeretet megismerésére tanítana, egy új büszkeségre — az apai büszkeségre.

Az alatt a három esztendő alatt, amióta *Letizia* az enyém volt, ez a remény többször még szebbnek tűntette föl előttem a jövőt; de szivom vonzama megakadályozta e vágy heveségét. *Laszankint* ez a bizalomteljes várakozás bánattá változott és a bánat csaknem teljes lemondásá. *Letizia* ugyanily érzések hatották át. És bár felismertem egész nagyságát az áldozatnak, amelyet a természet apai örömkö után lelkekre rótt, nem gondolhattam akkor, hogy a gyávaság és féltékenység egy végtelen szomorú pillanatában így hiányozni fog a leghatékonyabb védelem a gyávaság és bűn ellen — a gyermek, az én büszkeségem! Ha gyermekem a szövetségem lett volna, fáradság nélkül, a megsebezhetlen harcok megvetésével nézhettem volna szemébe a csábitásnak.

Igénytelen visszavonultságnak mégsem tett lehetetlenné minden összeköttetést a világgal. A sükségtől kényserítve megismerkedtünk több, *Luganóban* élő lombard családdal, amelyek azt állították, hogy összeköttetésben voltak az én családdal, vagy *Letizia* szülei. A látogatások igája szorított bennünket és többször fenyegettem, hogy kíméletlenül lerázom azt magamról, de *Letizia* lebeszélte róla, mondván, hogy ne törődjem a kellemetlenségekkel, legalább annál többre fogom becsülni csendes hajlékunkat.

— Találd ki, — szölet egy napon *Letizia* — ki látogatott meg engem távollétedben.

(Folytatása következik.)

Jegyzések: kilogrammonként élsúlyban, magyar hízőkőr I. rendű minőségű — fillér, kiv. — fillér, II. minőségű 54—70 fillér, kiv. — I., III. minőségű — f., galiciai hízőkőr I. minőségű — fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű — fillér, III. minőségű — fillér; német hízőkőr I. minőségű 80—86 f., kivételesen 88 f., II. minőségű 76—88 f., III. minőségű — fillér. Legelő ökr — fillér, paraszti ökr — fillér, levágott ökr — fillér. Bika 58.—76.—K., tehén 60—66 korona, kivételesen — korona, bivaly — korona. 100 kilogrammonként, a fogasztási adó nélkül.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, december 12.

Megfelelő kínálat és korlátozott vételkedv mellett készbuza kellemesebb irányzatú volt; forgalomba került 20.000 métermássa szilárdan tartott árakon. Rozs és tengeri rendkívül gyöngye forgalom mellett változatlanok, más cikkekben nem volt üzlet.

Eladatott:

Buza, Tiszavidéki: 2000 mm. 80 k. 8 K. 12 1/2 f., 100 mm. 83 k. 8 K. 10 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 80 1/2 k. 7 K. 9 1/2 f., 70 mm. 79 1/2 k. 7 K. 90 f., 500 mm. 79 k. 7 K. 92 1/2 f., 500 mm. 79 1/2 k. 7 K. 92 1/2 f., 600 mm. 79 k. 7 K. 92 1/2 f., 100 mm. 79 1/2 k. 8 K. 07 1/4 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 07 1/4 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 79 k. 8 K. — f., 600 mm. 79 k. 8 K. 02 1/2 f., 600 mm. 79 k. 7 K. 92 1/2 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 92 1/2 f. fillér.

Fejérmegyei: 1000 mm. 76 k. 7 K. 65 f.
Festmegevidéki: 150 mm. 80 k. 8 K. 07 f., 100 mm. 89 k. 8 K. 5 f., 500 mm. 79 1/2 k. 7 K. 92 1/2 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 77 1/2 f., 300 mm. 77 1/2 k. 7 K. 77 1/2 f.
Bartai: 950 mm. 77 1/2 k. 7 K. 80 f., 830 mm. 70 1/2 k. 7 K. 80 f.
Tolnai: 1300 mm. 77 k. 7 K. 67 1/2 f.
Verbászi: 2170 mm. 78 1/2 k. 7 K. 95 f.
O-Becsei: 1500 mm. 77 1/2 k. 7 K. 83 1/2 f.
B.-Almási: 2190 mm. 76 1/2 k. 7 K. 65 f.
Mind három hónapra.
Rozs: 100 mm. 6 K. 50 f.
Tengeri (6-árú): 200 mm. 5 K. 65 f., 100 mm. 5 K. 62 1/2 f.
Löhre: 50 mm. 58.50 K.

Készpénzesítés mellett.

A készpénzesítés mellett a budapesti árú- és értéktözsde szokásai szerint készpénzben és kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként 50 kilogrammonként.

B u z a	Kiló	Kilogrammi ára		Kiló	Kilogrammi ára	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki uj	—	—	—	—	—	—
76	7.50	7.66	79	7.88	7.99	
77	7.56	7.76	80	7.85	8	
78	7.70	7.86	81	7.90	8.05	
Fehérmegyei	—	—	—	—	—	—
76	7.60	7.60	79	7.80	7.90	
77	7.60	7.60	80	7.80	7.90	
78	7.66	7.80	81	0	0	
Pestvidéki	—	—	—	—	—	—
76	7.40	7.55	79	7.70	7.80	
77	7.45	7.60	80	7.76	7.80	
78	7.60	7.76	81	7.80	7.95	
Bánági	—	—	—	—	—	—
76	7.45	7.60	79	7.75	7.85	
77	7.50	7.70	80	7.80	7.90	
78	7.65	7.76	81	—	—	
Békési	—	—	—	—	—	—
76	7.55	7.70	79	—	—	
77	7.60	7.80	80	—	—	
78	7.70	7.85	81	—	—	

Egyéb gabonafajták	Kiló	Kilogrammi ára	
		K.-tól	K.-ig
Rozs uj elsőrendű	—	6.32	6.46
• közepesrendű	—	6.25	6.35
Arpa takarmányú, elsőrendű	—	5.66	5.75
• másodikrendű	—	5.45	5.55
Kéles elsőrendű	—	5.10	5.25
Zab közepesminőségű	—	6.55	6.70
• elsőrendű	—	6.45	6.55
Tengeri 6. belföldi uj	—	5.75	5.85
• fehéres	—	6	6
• román vagy bolgár	—	6	6
• cinquantin	—	0	0
Ropos káposzta	—	10.75	11.55

A határidőszámla folyamán a következő kötések történtek:
 Áprilisi buza 1904. : 7.72—7.73
 Áprilisi rozs 1904. : 6.58—6.59
 Áprilisi zab 1904. : 5.48—5.49
 Májusi tengeri 1904. : 5.17—5.18

Déli egy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:
 Áprilisi buza 1904. : 7.72—7.73
 Áprilisi rozs 1904. : 6.5—6.59
 Áprilisi zab 1904. : 5.48—5.49
 Májusi tengeri 1904. : 5.17—5.18

Délután fél 5 órákor zárult:
 Áprilisi buza 1904. : 7.71—7.73
 Áprilisi rozs 1904. : 6.53—6.59
 Áprilisi zab 1904. : 5.48—5.49
 Májusi tengeri 1904. : 5.16—5.17

A budapesti értéktözsde.

A mai tőzsdén szilárd irányzat uralkodott és különösen Rimamurányi vasműrészvényekben ismét nagy vételkedv mutatkozott, később azonban ismét

realizálások következtében az értékek csekély ingadozások után mérsékeltlen gyöngültek. A hangulat pedig kedvező maradt.

Valuta és ércáru változatlan.

Előzőségi: Osztrák Hitelrészvény 692.50—691.25. Magyar Hitelrészvény 779.50—777.50. Osztrák-magyar államvasuti részvény 686.50—686.—. Rimamurányi vasmű részvény 509.50—505.—. Leszámitolóbank részvény 488.50. Közüti vaspályatársaság részvény 619—616.—. Városi villamos vasút részvény 335.50—334.—. Salgótarjáni kőszénbánya részvény 575 korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Osztrák Hitelrészvény 691.25—692.25. Magyar Hitelbank részvény 777.50—778.50. Osztrák-magyar államvasuti részvény 685.25—685.75. Leszámitolóbank részvény 488.75—488.50. Jelzálogbank részvény 526.—527.—526.50. Közüti Vaspálya részvény 617.50—618.50—617.—. Városi Villamosvasút részvény 333.—334.50—333.50. Magyar koronajáradék 99.10 korona.

A helyi értékek piaca. Kötetett: Észak-magyarországi egyesült kőszén- és iparvállalat részvény 217.—215.—. Salgótarjáni kőszénbánya részvény 576.—579.—. Adriai Hajózási részvény 490.—494.—korona.

A prémiumultraletben díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 6.—7.—K, 8 napra 13—14 K., 1903. december hó végére 19—21 korona.

1/2 órákor zárult: Osztrák Hitelrészvény 689.50. Magyar hitelbank részvény 776.—. Leszámitolóbank részvény 468.10. Rimamurányi vasmű részvény 604.—. Osztrák-magyar államvasuti részvény 683.50. Közüti vasút részvény 617.—. Városi villamos vasút részvény 333.—korona.

A budapesti terménýtözsde.

A terménýtözsdeben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terménýtözsde üzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő ár-folyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 52.—62.—korona, vörös aprószemű 46.—50.—korona, vörös erdélyi —korona, vörös bánágségi —korona, közepesemű 52.—55.—korona, nagysemű 56.—61.—korona. Disznószár: budapesti 67.—67.50 korona, vidéki —korona. Táblaszalonna: légszárított vidéki —korona, városi 4 darabos 57.50—58.—korona, 3 darabos 58.50—59.—korona. Jüstölt —korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 18.50—19.—korona. 120 darabos —korona, 100 darabos 21.50—22.—korona, 85 darabos 23.—23.50 korona. azonnal szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 17.50—18.—korona. 100 darabos 21.—21.50 korona. 85 darabos 22.25—22.50 korona. Szilva: sláviai 19.50—19.75 korona, szerbiai 17.50—17.75 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktözsde.

A kedvező irányzat a mai előtőzsdén is folytatódott.

A déli tőzsde szilárdan indult.

Zárult kissé gyöngébb.

Bécs, december 12. (Magyar értékek zárulása.) 4 1/2-os aranyjárdék 119.—. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegye 165.—. Magyar vasúti kölcsön ezüstben —. Magyar keleti vasúti állami kölcsön —. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank —. Rimamurányi vasműrészvény 504.—. Magyar koronajárdék 99.20. 4 1/2-os Magyar földtörvény kötvény 98.40. Magyar hitelbank részvény 776.—. Magyar nyeresemény kölcsön sorsjegye 259.—. Kassa-oderbergi vasúti részvény —. Magyar kereskedőbank —. Magyar cukornipar —.

Bécs, december 12. (Osztrák értékek zárulása.) 4 1/2-os papírajárdék 100.80. 4 1/2-os osztrák aranyjárdék 120.65. 1890-os sorsjegye 156.15. Osztrák hitelsorsjegye 475.—. Angol-osztrák bank —. Bécsi bankegyesület 520.50. Osztrák-magyar bank 162.0.—. Déli vasút 89.50. Dunagőzhajózási részvény 388.—. Dohányrészvény 356.—. Császári és királyi arany 11.35. Németbankváltók 117.25. 4 1/2-os ezüst járdék 100.60—100.90. Osztrák koronajárdék 100.80. 1864-ik sorsjegye 262.—. Osztrák hitelintézeti részvény 688.50. Unionbank 543.—. Osztrák Landerbank 441.50. Osztrák-magyar államvasút 682.25. Elbavölgyi vasút 423.—. Alpeisi bányarészvény 410.50. 20 frank arany 19.67. Londoni váltó 239.57. Bécsi iramway Lütt E. —. Bécsi iramway Lütt A. —. Lapót kő 338.—. Az irányzat nyomott.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, december 12. (Lősdés tudósítás.) A tőzsde részben kedvetlen magatartásban nyílt meg. Vasrészvények körülből 1 1/2% emelkedtek. Bankok kevésbé egységesek, Disconto-Commandit jól tartott. Belföldi fondok a tőzsdetörvény novellájára várva, szilárdabban. Hajózásiak alig változtak. Vasutak ártartott. Egész forgalom szűk keretben mozgott. A tőzsdéidő másoktól felelően minden tőrcen esend van. Magán-leszámitolási kamatláb 3 1/2%.

Bécs, december 12. (Zárul.) 4 1/2-os papírajárdék —. 4 1/2-os osztrák aranyjárdék 102.90. Elbavölgyi vasút —. Magyar koronajárdék 99.60. Osztrák-magyar államvasút 147.—. Kassa-oderbergi vasút —. Bécsi váltó 85.25. Magyar vasúti beruházási kölcsön —. Alpeisi bányarészvény —. Disconto-Commandit 200.10. Általános villamosági Edison 225.—. Geleisenreheini 216.50. Laura-kő 241.50. 4 1/2-os ezüstjárdék 100.80. 4 1/2-os magyar arany járdék 100.50. Osztrák hitelrészvény 217.90. Déli vasút 18.—. Károly-Lajos vasút —. Orosz bankjegyek 216.15. 4 1/2-os uj orosz kölcsön —. Török dohányrészvény —. Olasz járdék 103.90. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 163.30. Harpeni 205.90. Az irányzat nyugodt.

Páris, december 12. (Zárul.) Osztrák-magyar államvasút —. Uj török konzol 89.40. Egyiptomi járdék 104.30. Osztrák Landerbank 102.70. Párisi bankrészvény 113.—. 3 1/2-os francia járdék 98.55. 4% spanyol járdék 89.30. 3% uj törleszthető járdék 98.75. Crédit foncier de France 706.—. Alpeisi bányarészvény —. 4% 1890. román kölcsön 91.70. Görög kölcsön —. Váltó Olaszország 9/10 1/16 pari. Váltó Amsterdam 206.68. Váltó Brüsszelre 9/10 1/8. De Beers 525.—. Chartered —. 5% bolgár kötelezvény —. Ma-

gyar aranyjárdék 102.70. Déli vasút 95.50. Váltó Londonra 251.90. Osztrák aranyjárdék 102.70. 1000k sorsjegye 133.—. Meridional vasút 707.—. 4 1/2-os olasz járdék 104.30. Ottoman bank 604.—. 3 1/2-os francia járdék —. Osztrák földhitelintézet 1315.—. Déli vasút elsőbbségi kötvény 329.50. 4 1/2-os 1890. román kölcsön 88.50. Dohányrészvény 385.—. Váltó Bécsre 104.—. Váltó német piacokra 121.87. Rio 1258.—. East Rand —. Randionten —. Magyar Jelzálogbank —. Az irányzat gyenge.

Francofurt, december 12. (Zárul.) 4 1/2-os papírajárdék 101.30. 4 1/2-os osztrák aranyjárdék 102.95. 4 1/2-os magyar aranyjárdék 100.50. Osztrák hitelrészvény 217.80. Osztrák-magyar államvasút 147.15. Északnyugati vasút —. Rustichradri vasút —. Londoni váltó 204.47. Bécsi banki egyesület 132.90. Villamos részvény —. 3 1/2-os magyar aranyjárdék —. 4 1/2-os ezüstjárdék 101.50. Osztrák koronajárdék 101.50. Magyar koronajárdék 99.55. Osztrák-magyar bank 116.25. Déli vasút részvény 18.—. Elbavölgyi vasút —. Bécsi váltó 852.66. Fáraai váltó 811.75. Umo bank részvény —. Alpeisi bányarészvény 207.—. Az irányzat szilárd.

Hamburg, december 12. (Zárul.) 4 1/2-os ezüstjárdék 101.—. 1890. sorsjegye 156.50. Déli vasút 17.90. Osztrák aranyjárdék 102.70. Osztrák hitelrészvény 217.90. Osztrák-magyar államvasút 146.70. Olasz járdék 103.50. 4 1/2-os magyar aranyjárdék 100.20. Az irányzat nyugodt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

December 12. A sertésüzlet irányzata: kellemesebb.
 A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű. Oreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül súlyban) 114—116 fillérig. Oreg közép (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felül súlyban) 120—121 fillérig. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 120—121 fillérig. Fialat könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. II. Magyar szedeti: Nehéz (páronként 280 kilogramm felül súlyban) — fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogrammon felül súlyban) — fillérig. Közép (páronként 280—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachi): Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 280 kilogrammon felül súlyban) 120—121 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 119—120 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 118—119 fillérig.

Sertésüzlet: s. m. 1903. december 10. napján volt készlet 28.669 darab. — 1903. december 11. napján felhajtott 449 darab. — 1903. december 11. napján elszállított 743 darab, 1903. december hó 12. napjára maradt készletben 28.375 darab.

TAJÉKOZTATÓ.

CÉLSZERŰ ajándék tárgyak
 1 kor.-tól 10 kor.-ig
LUSTIG EDE
 uri, női divat és fehérnemű raktára
Kerepesi-ut 2.

Kivonat a hivatalos lapból.
 — December 12. —

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Gyurana Béla okleveles tanított a jassenovai, Némethy János okleveles tanított a nagybüttinyi állami elemi népiskolához rendes tanítónak kinevezte, a nagykárolyi királyi pénzügyigazgatóság Pap János nagykárolyi királyi adóhivatali díjtalan gyakorlókat a mátyásfalvi királyi adóhivatalhoz díjas gyakorlókká kinevezte.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Salamonné Járta Józsa zsidói állami óvónőt a nagyhalmgyi állami óvodához, Hosszu Emma nagyhalmgyi állami óvónőt a zsibói állami óvodához, Kissné Vozsanik Olga cinkotai állami óvónőt a bars-kovácsi állami óvodához, Nevéryi Iona bars-kovácsi állami óvónőt a cinkotai állami óvodához, Redlich József tatabi és Janky Sándor podolini katolikus algimnáziumi rajztanárokat kölesönésen áthelyezte.

Névváltoztatás. Lützenburger József, főosztályos tanító budapesti lakos, valamint kiskorurlózány Margit, özvegyné-nevének Lengyelre kért átváltoztatását a helygyminiszter megengedte.

Pályázat. A tencsényi pénzügyigazgatóságnál állami végrehajtói állásra 2 hét alatt.

Színházak, szórakozó helyek.

KIRALY-SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1903. december hó 13-án.
Déltűn 3 órákor mérsékelt helyárrakkal:

Aranyvirág.

Operett 3 felvonásban. Irta Martos Ferenc. Zenéjét szerzerzte Huszka Jenő.

Személyek:

Potyoviev	Gyöngyi	Carina	Hidvéghy
Beppe	Végső	Stone Ellen	Szamosi
Silvio	Csiszér	Gauld Harry	Ferenczy
Carló	Torma	Egy ifjú	Gabányi
Aranyvirág	Fedák	Meridon Lise	Baracsi
Tina	Csatái J.	Diaz Diana Szentgyörgyi	
Lola	Sátori	Fogadós	Körmendi

Este:

Ghettó.

Dráma 3 felvonásban. Irta Heijemans Herman. Fordította Hevesi Sándor.

Személyek:

Zábel	Vágó	Haezer	Lubinszky
Rafael	Thury	Róza	Tesztery
Eszter	Lubincz	Egy zsidó	Körmendy
Aron	Gyöngyi	Egy szomszéd	Oláh
Rebeka	Szarvassy	Aggastyán	Palotay

URANIA SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1903. december hó 13-án.
Déltűn 4 órákor rendes helyárrakkal:

Frizzo

színpadi átváltó művész előadása.

Este:

Ugyanaz.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

Gömbös János

vendégloje
Magyar - utca 3.

Künnő magyar könyha, előnyös havi előfizetek és jegyzetek.
Színház után kellemes találkozóhely.

Semler F.

posztókereskedő cs. és kir. udv. szállító

BUDAPEST.

V., Bécsi- és Deák Ferenc-utca sarkán.

Legalkalmasabb

karácsonyi és újévi ajándékok.

Legjobb minőségű férfi- és női ruhaszövetek, továbbá plaidok, kendők és kecskí karók nagy választékban újévig mélyen leszállított árak mellett.
Minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

aranyműves **Orbán Antal** grás-mester

(VII., Baross tér 17. a Központi pályaudvar mellett)
nagy rakité khina-estűt áruban, 10 évi jóállással, saját díszter- és emathely, nagy választék minntennemű dísz-ekben és órákban. Óráknál 3 évi állás. Vidéki meg-
díszök pontosan teljesítetnek.

ORVOSOK

SORSJÁTÉKA

Huzás visszavonhatatlanul

MÁR E HÉTEN

december 16-án.

50.000

korona ért.

1 sorsjegy 1 korona

11 sorsjegy 10 korona

Sorsjegyek minden bankhá-
ban és dohányüzletében kap-
hatók.

Központi iroda:
BUDAPEST,
IV., Váci-utca 2

Első magy. acélíróitól, to lezár- és
indigó-másoló papírgyár

Schuler József

BUDAPEST,

Városi iroda: VI. ker., Dálnok-utca 26.
Gyár: X. ker., Gyömrői-út 61. szám.
Ajánlja kiffnő minőségű gyártmá-
nyait.

Szigeti Lajos utódai

Héjj és Stiasny

szíjgyártók, nyergesek és bőröndösök

Budapest, Múzeum-körút 10. szám.

Ajánlják legjobb anyagból és lelésszen készült szerzár-
mákat különböző veretekre.
Lovas- és uszdi nyergeszereltek, urí-, női- és gyermek-
nyergelket, lakárokat, ugymint lopokérokat, szerzár-
alá való bőr- és posztótarakokat, valamint vízmentes
vaszontakarókat. Szán-csengőket és szán-hálókát s
egyéb nagy választékú töl cikkekkel.
Alkalmas ajándékok nagy választékban. — Mindennemű
utazó- és sportcikkek, szivar-, cigarettá- és pénztárak.

Karácsonyra

rendkívül alkalmas karácsonyi ajándékok.

Fekete acél férfóra aranyozott
szegélylél remek kivitelben ... 8 kor.
Fekete acél női óra gyönyörű se-
cessió díszítéssel ... 9 "
Amerikai syst. Rosskopf óra ... 5 "

Schiller Izsó órásmester,

Budapest, IV., Királyi Pál-utca 12.

Arany- és ezüstbevitás teljes értékben.

Ali szeret egy jó cséze test, mindenütt, a világ legfinomabb
legjobb toáiát, az

Indra-Teát

kéri. Melango, Kina, India és Ceylon legfinomabb toáiból. Valódi
csenk eredeti csomagokban. Raktárak a falragasokon feltűttatve.

Az „ATHENAEUM”
részv.-társ. kiadásában

Most jelent meg!

DÁRDAY SÁNDOR

Közigazgatási Törvénytar-ának

Harmadik kiadása.

Est a jeles összállítás, köny-
gyen kezelhető törvénygyűj-
ményt senki sem nélkülözheti,
aki a "közigazgatás bármely
ágában működik.

Megbővült a Dárday-féle Köz-
igazgatási Törvénytar eme leg-
újabb, III. kiadása, annak I.
és II. kiadása óta megjelent
szász törvény- és rendel-
vényekkel, és nem csupán a tör-
vények és rendeletek közlése-
ről szól, hanem a közigaz-
gatási jog anyagát a külön-
leg ágazatok s ezek szerve-
zettségének figyelembevéte-
lével szakzerien rendezi és
dolgozza föl.

A DÁRDAY-FÉLE KÖZIGAZ-
GATÁSI JOG ANYAGÁT A KÖZIGAZ-
gatási jog szakmunka s
gyakorlati közigazgatás
vizsgára készülő részére is

Most megjelent kötetel:
I. Közig. Statisztika. V. Gaz-
tsági törvények. VI. Közigaz-
gatási törvények. VIII. Fénnyüz-
és. Családjog és törvénykezés.

Sajtó alatt vannak, de
még az idén jelennek meg
II. Szervezet. III. Vallás és
közoktatás. IV. Rendészet. VII.
Hönvédelem. X. Tárgymutató.

Dárday Sándornak a fennl-
írt egykötlet és döntvényekbe
er szeresen összállított Köz-
igazgatási Törvénytar (III. ki-
adás) ár kétféleképpen, díjaz-
ás-mentesen 120 korona.

Megrendelhető az Athenaeum
és nyomdai részv.-társula-
könyvkiadó-hivatalában (VII.
Kerepesi-út 54. sz.) és min-
den huzai könyvkereskedésben.

RÁTH MÓR

könyvkiadó-hivatala
és könyvkereskedése

BUDAPEST

Gizella-tér 1., a Haas-palotában.

Van szerencsénk a n. é. közönséget
figyelmeztetni, hogy több mint 16 év óta
közszalomban részesülő könyvkeres-
kedésünk szives megbízásokat minden
bárki által és bárhol hirdettett, bár-
mely könyvárjegyzékben lévő magyar,
német, francia, angol — leszállított
árú művekre is — a lehető legutá-
nyosabban teljesít, többnyire elős-
bban új példányokban és utolsó kiadá-
sokban, mint az antiquáriusok.

Valóban szomorú dolog lenne, ha euró-
pai hírű üzletünk, melynek kiadási
irdalom-történetünk legfényesebb lapjain
vannak megörökítve, mely hazafias áldozat-
készségének és önzellen törekvéseinek
évtizedeket át annyi példáját nyújtotta, mely-
nek kulturális célokra fordított adományai
egy egész vagyoni képviselnek, összekölle-
téseimél és tőkénéél fogva nem concurrál-
hatna bármely céggel.

Szerencsénk van ezuttal arra is figyel-
meztetni, hogy mindennemű irodalmi
segédszerekkel, könyvjegyzékekkel, a
kifföldi antiquáriusok catalogusáival
a legnagyobb készséggel ingyen szolgálunk
és új műveket betekintés és választás
végett szivesen küldünk bérmentve;
végre előzetes megállapodás után

részletfizetésekre

is szállítunk készet vagyunk.

Különös figyelembe ajánljuk
a most megjelent karácsonyi
könyvárjegyzékünket, melyet
megkeresésre ingyen és bérmentve
megküldünk.

BUDAPEST
KÁVÉHÁZ
ESTENKINT
SIMPLICIUS

BABÁRY DEZSŐ
felfűtést kéző szofista vezetése alatt.

SZABADALMAT
védjegyet, mástra- és modell-oltalmat megszerel,
Szabadalmakat értékesít és finanszíroz a
Szabadalmakat Értékesítő Vállalat,
Pásztor (törvényesen bejegyzett cég)
BUDAPEST, Erzsébet-körút 17.
Telefon 24-20. Fővilágosítás díjtalan

MAZZANTINI-SZABADOS-féle
TÁNCINTÉZETBEN
3-ik tanfolyam jan. 1-én kezdődik.
Beiratások naponta.

V., Mórleg-utca 13. szám.
Tisztelettel
MAZZANTINI LAJOS-né,
a m. kir. Opera ballettanárnője.

Arany és ezüstnemű
legalkalmasabb
karácsonyi és újévi ajándék.
Kapható rendkívül olcsó árban
Ifj. Heuffel Lajosnál
IV., Egyetem-utca 7.

!! KARÁCSONYI VÁSÁR !!
!! Mélyen leszállított árak !!
Majolika-, porcellán- és üvegcsiszárgyák, evő-
mosdó- és üveg-készletek, az egyedüli Cha-
motte tűzálló főzőedények, mélyen leszállított
árban kaphatók.
WADLSTEINER F., BUDAPEST,
Mária Valéria-utca 5.
A világhírű „Christoffe” ezüst egyedüli raktára
u. m. Evészközők és egyéb asztali cikkek.
!! KARÁCSONYI VÁSÁR !!

Körülbelül 400,000 korona nyerhető
az alábbi hat darab sorsjeggyel:
1 darab Magyar vörös kereszt sorsjegy
1 > Olasz >>>
1 > Osztrák >>>
3 > Jószia >>>
melyeknek évenként 10 huzása van.
A legközelebbi huzás január 2-án lesz.
E sorsjegyek 38 havi 6 kor. 30 filléres részletben
kaphatók. Egy havi részlet, vagyis 6 kor. 30 fillé-
rnek beküldése után rögtön elküldjük a sors-
jegyek számaint tartalmazó részleteteket, amelyek-
nek birtokában: már január 2-án játszik. Két rész-
let azonnali lefizetése esetén eg/ részletet ingyen
nyugtáznak.
Schön és Breitner
bankháza
Budapest, VII., Erzsébet-körút 56. szám.
Király-utca mellett.
Huzási jegyzéket ingyen küldünk.

1
korona
az ára egy
Iparművészeti
sorsjegyek.
Nyereemények:
60.000 korona
összegben.
Kapható a
Mercur-Bank-nál Budapest, IV. Váci-utca 37
(Mercurpalota)
Alapítottott 1876-ban.

D.O.L. Amerikába
senki sem utazék addig, amíg meg nem győző-
dött arról, hogy ami társulatunkkal a legelőnyösebben
utazik, amit megtud, ha utazásra tölünk felvilágosítást kér.
Legolcsóbb utazás!
Debenhams Océán Linien Antwerpen
De Keyser Lei 46.
Magyar osztály. — Magyar levelezés.
Díjtalan felvilágosítás.
Angol hajók.
Menetrend New-York és Kanadába.
Családok kedvezményben részesülnek,
Kényelmes utazás.
Legrövidebb tengeri ut.
Kitűnő ellátás.

Világhírű

Olmützi sajtócskát

(Quargli)

szállít nagyban legolcsósbán, külföldi 5 keltes lóda...
KAT 3 kor. 80 fillért barmentve
námvétel E. Zorn sajtóvaros
Olmützi (Morvaország). Nagy-
gyobb ügynek keresetnek.

az ATEENAEUM r. t.
kiadásában megjelent:

HÁZASSÁGI PEREK
ÉS ELJÁRÁS
HÁZASSÁGI PEREKBEN.

Írta: KNORR LAJOS
egyed., ny. táblai bíró, stb.

E könyv egybefoglalja a
házasági perekre vonat-
kozó összes jogszabályokat
ugy, hogy annak nemcsak
a szakember, hanem a per-
lekedő házaspár is hasznát
vehetik.

Ara angol vászon-
kötésben 2 korona.

Kapható az ATHENAEUM
r. társulatnál (Bpest, VII.
ker., Kerepesi-út 54.) és
minden hazai könyvkeres-
kedésben.

Haris, Zeillinger és Társa a „Kék csillaghoz”

cégtulajdonos: FABINYI GÉZA.

Budapest, IV., Váci-utca 16. szám

ajánlanak KARÁCSONYI AJÁNDÉKOKNAK alkalmas cikkekét.

Kivételes árak:

1 vég 15 mtr. 82 cm. magyar középfinom siffon	8.-	K.	1 drb női ing kézi himzéssel	3.50	K.
1 vég 20 mtr. 82 cm. magyar finom siffon	12.-		1 tucat vászon-batizt zsebkendő, aszur széllal	7.-	
1 vég 15 mtr. 88 cm. lenvászon 6 női ingre v. ágyneműre	15.50		1/2 tucat fekete női harisnya	5.-	
1 vég 14 mtr. 150 cm. erős pamutvászon 6 lepedőre	16.-		1 színes kávékészlet 6 csemegekendővel	3.-	

Kivételes árak:

Legjobb minőségű színes velen, kreton és zeir 60 fillér méterenkint.
Rendkívüli nagy választék vászon asztalneműekben, valamint asztalneműekben aszur széllal.
Vászonkendők fehér és színes széllal tucatonként 5 koronától kezdve; kész női, férfi és gyermekfehérneműk.
Rumburgi, irlandi és fonalvásznak, ugyszintén széles lepedővásznak a legolcsóbb árakban.

300-500 korona

havi jövedelmet nyújt budapesti bankház, minden állásu, bárhol élő egyéneknek az 1883. évi XXXI. t. c. értelmében, sorsjegyeknek részletfizetésre való eladása által.

Ajánlatok címzendők „Szerencse-híradó” kiadó-hivatalához, Budapest, Postafiók 180.

Villamos zseblámpa.

Zsebben hordható, különösen tartós elemmel 95 kr.
„AITA” amerikai áruháza Budapest, Nádor-u. II.
Vízontárolású kerestetnek Kérjen árjegyzéket.

Egy háztartási mérleg ingyen

Mesésen olcsó árak mellett külö-
döm szét tulihalm-zott rakítárom-
ból világhírű s kiváló minőségű
általánosan kedvelt

- mexikói ezüst-áruimat és pedig:
- 6 drb mexikói ezüst asztali kést.
  - 6 " " " evő-villát.
  - 6 " " " kanalat.
  - 12 " " " kávékanalat.
  - 6 drb kiváló deszertkést.
  - 6 " " " villát.
  - 1 " mexikói ezüst levesmerítő-kanalat.
  - 1 drb " " tejszűrő-kanalat.
  - 2 drb elegáns szalon asztali szertartást.
- 46 drb összesen csak Ft 6.50

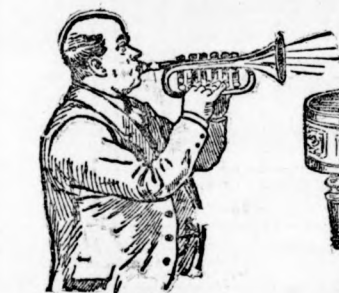
Minden megrendelő ezenkívül jutalomképpen egy szarvas-
szarvas mellett pontosan működő 12 1/2 kiló nordkepeségű,
mexikói-ezüst mérlegét is teljesen díjmentesen. — A
háztartási mérlegét és teljesen fehér fém (télül is), mely-
nek tartósságát és kiváló minőségét 25 évi javítást
vállalok. Szétküldése a pénz előzetes megküldése esetén vagy
utánvétellel történik az európai rakítárból.

IGNATZ KANN, Wien, II., Lillenbrunnstrasse 17.

STERNBERG ARMINÉSTESTVÉRE CS ÉS KIR. UDVARI HANGSZER-GYÁR

BUDAPEST, VII., KEREPESI-ÚT 36.SZ.

Zongora és Pianó

legkiválóbb gyártmányok 300 frttól feljebb.

Zongorát, pianót, harmóniumot vagy cimbalmot kölcsönzünk havi 5 forinttól feljebb.

Javításokat és hangolásokat

legkiválóbb szakmunkások által végeztetünk.

Valódi „GRAMMOPHON” Valódi

darabja 70 korona és feljebb, lemezek 3 korona és feljebb nagy-
ban és egyenkénti elárúsítása. Legújabb ének művészi felvételek:
br. Splényi Blaha Lujza assz. Szóyer Ilonka k. a. Vasquez Italia grófnő, Takács Mihály, Beck Vilmos, Szendrői Lajos,

a magy. kir. opera tagjaitól, valamint más elsőrendű művészek, katonai és cigányzenekaroktól.

Valódi EDISON-fonográfok 100 koronától feljebb, CSALÁDI fonográfok 20 koronától feljebb, FONOGRÁF-HENGEREK 2 kor. 50 fill. és feljebb. INTONA, Pónix ARISTON 20 kor. feljebb.

Zenítő dísz tárgyak ajándéknak.

Árjegyzék ingyen és bérmentve, minden cikkről külön kérendő.

Magy. kir. államasutak. Üzletvezetőség Szeged. 35161/903. III. szám.

Pályázati hirdetés.

A Jassenova és Orovicza állomásán megüre-
sedő pályaudvari vendéglő bérletére ezennel nyil-
vános pályázat hirdettük. A bérlet fenti vendéglőre
néve 1904. évi május hó 1-ével veszi kezdetét és
tart ezen időponttól számított öt éven át, vagyis
1909. évi április 30-ig. Bérletnek a következő helyi-
ségek becsültáinak rendelkezésére:

Jassenova állomás. Bérbeadandó helyiségek:
1 szoba földszint 25 m², 3 szoba emeleten 52 m²,
1 konyha emeleten 9m², 1 vendéglő konyha 12 m²,
2 padlás 157 m², 2 pince 42 m², 1 jégverem 31 m²,
III. oszt. étterem 32 m². Elárúsítási engedély I/II. oszt. ét- és váróterem 63 m², Perron rész 39 m².

Orovicza állomás. Bérbeadandó helyiség-k.
1 lakószoba 34 m², 1 eselédzszoba 22 m², 1 konyha
26 m², 1 előkamra 9 m², 1 pince 34 m², 1 tálaló 10
m², 1 padlás 125 m², 1 árnyékszék. Elárúsítási en-
gedély I/II. oszt. ét váróterem 63 m², III. oszt. ét és
váróterem 33 m².

Az egy korona bélyeggel ellátott és 1. „Aján-
lat a m. kir. államasutak fönt kiirt Jassenova ál-
lomására pályaudvarán levő vendéglő üzletre” 2. „Aján-
lat a m. kir. államasutak fönt kiirt Orovicza ál-
lomására pályaudvarán levő vendéglő üzletre” felirattal
ellátott, lepecsételt borítékba zárt, nemküldendő
kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1903. évi
december hó 19-én déli 12 óráig az aulirt üz-
letvezetőség általános főnöknél (Üzletvezetőségi
palota I. emelet 21. sz. ajtó) vagy személyesen, vagy
kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében a bérletre 200, azaz kettő-
száz korona készpénzben vagy állami lotteré alkam-
a értékpapirokban a szegedi üzletvezetőség gyűjtő-
pénztárából 1903. évi december hó 18-én déli 12
óráig vagy személyesen átadandó vagy kir. posta
útján beküldendő.

Megjegyeztetik, hogy a közös célra szolgáló
III. osztályú váró- és étterem fűtése és világításának
fele a vasút által viseltetik.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőz-
sdén legutóbb jegeztett, 14 napnál nem régiebb, a napi
értékét meg nem haladó napiárfolyam csak 90 szá-
zalek szerinti értékben számítottanak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem
fizettetik.

Az ajánlatban a letétel megtörténte megemli-
tendő ugyan, de a letétéről nyert elismervény nem
csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a
nevezett üzletvezetőség forgalmi- és kereskedelmi
osztályában (l. em. 12.) a hivatalos órák tartama
alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről fel-
teleteltetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat
magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek
elfogadják.

A fentebbi feltételtől eltérő, vagy a kitűzött
határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan
ajánlatok, melyek távirattal jötteknek a végül olyan,
melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem
tétetett, figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a
bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Szeged, 1903. évi november hóban.
(Utánnyomat nem díjaz.) Az üzletvezetőség.

PALAIS ROYAL ORLAI SANDOR

Budapest, IV., Koronaherceg-utca 8. sz. (Haris-bazár.)

Ajánlja dusan föl-szerelt raktárát **karácsonyi és ujévi ajándékokban, a következő igen olcsó árakon:**

Legújabb párisi övek	75 krtól kezdve	Divatoss hosszú óra- és lorgnon-láncok	1 frittól kezdve
Divatoss antilop bőr készítskák	1 frittól	Kittinó színházi látszővek	2 " " "
Párisi legyőzők készítésével	1 " " "	Kinai ezüst kosarak	2 ftt 80 krtól " "
Céliszűrő bõrpénztárok, szivar- és cigarettatárcák	1 " " "	Valódi ezüst szalabotok	3 frittól
Legelőgansabb kivitelű fénykép-keretek	75 krtól	Valódi berndorf alpaoca-évszőszközök	35 és 50 kr.-jával

Ékszeresek gyémánt-utánzatokkal (Diamantes carbonique), és pedig: melltiük, gyűrűk, fülbevalók, nyakékek stb., tüzben aranyozott fémfogalamban 1 frittól kezdve.

Zenekedvelők

figyelmébe!
A közelmúltban nagy sikert aratott

Tarka Szinpad
1. szám:
"Van-tehetségem", Couplet, Szövegét írta: Pásztor Árpád. Zenéjét szerezte Mäder Raoul. Ára 2 kor.

2. szám:
"Vén kocsis dala", Szövegét írta: Heltai Jenő. Zenéjét szerezte Tarnay Alajos. Ára 3 kor.

3. szám:
"A díofa románca", Szövegét írta: Molnár Ferenc. Zenéjét szerezte: Konti Józsa. Ára ... 1.50 kor.

Az Uránia

tudományos színház műsorsorában.
Magyar Iant. Irták: Sztójánovics Jenő és Kőrösi László. Karszóamból álló dalgyűjtemény. Karszólam ... 75 fill.
Zenekísérettel ... 5 kor.
Kapható minden könyvkereskedésben, vagy a kiadónál, Lampel R. (Wodianer F. és Fial) cs. és kir. udvari könyvkereskedésben Budapest, VI., Andrassy-ut 21.

A legjobb hírnévnek örvendő
Seiner és Klinger női felöltők-áruháza
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 17. szám (Magyar-utca sarok).
Karácsony alkalmával az igen tisztelt vevőközönséget rendkívüli kedvezményben részesíti, amennyiben a legelőgansabb felöltőket, costümeket, színházi köpenyeket, blousokat, pongyolákat és szőrmeárkat rendkívüli leszállított zabott árak mellett mátiól becásítja forgalomba.

UJ Kataphoresse UJ
gyógymód gyógymód

IDEG ÉS NEMI

BETEGSÉGEK
radikális gyógyítására legjobban ajánljuk
DR. MITZGER
kiváló gyógyhatásairól elismert intézetét
Budapest, VI., Teréz-körut 44. I. em.
Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán a honorárium teljes gyógyulás után fizethető.

!! Lópokrócsok !!

1 pár szürke nagy kockázott jóménőségű gazdasági lópokrócs 120/165 nagyságban: 4 ftt 20 kr., ugyanez 140/178 nagyságban páronként 5 ftt 35 kr., ugyanez 168/193 nagyságban páronként 7 ftt 35 kr., 200/200 nagys. 9 ftt 85 kr.

1 pár jobbminőségű szürke-fehér aprókockázott (popita) gazdasági lópokrócs 120/165 nagys. 4 ftt 65 kr., 140/178 nagys. 6 ftt 30 kr., 168/193 nagys. 8 ftt, 200/200 nagys. 11 ftt.

1 pár kiváló minőségű tiszta gyapjú lópokrócs, ezerszürke alapon, lent és fent fehér sával, 125/170 nagys. 6 ftt 20 kr., 150/200 nagys. 8 ftt 75 kr.

Besztercehányal szőposztószerű pokróc, szürke alap, lent és fent kék csikkal, Magyarországban számtalan nagy gazdaságokban évek óta kipróbálva, ára darabonként 125/170 nagyságban 3 ftt 25 kr., 138/190 nagys. 3 ftt 85 kr.

Valódi bolgár katonapokrócs, egy nagy szállítástól visszamaradt, szálal. ára 8 ftt 25 kr., amoldör a készlet tart. 150/200 nagyságban, szöt drapp, sárga oldalcsikkokkal, mostan 3 ftt 80 kr.

1 db duplavastagságú szibériai pokrócs, szürke alap, kék oldalcsikkokkal, 140/190 nagyság 6 ftt 80 kr., 155/200 ftt 25 kr., 175/215 9 ftt 25 kr., 190/200 10 ftt 50 kr.

FERFIK ÉS NŐKNEK

legmakacsabb beveny és idöli folyásoknál befocskendezésnél a legbiztosabb gyógyszernek a „Sanid labdacsook” bizonyították. Egy doboz 100 labdac tartalommal és pontos használati utasítással 6 korona. Vidékre utavétel mellett direktén küld. „Magyar Királyi” gyógyszerár Budapest, V., Marokkó-utca 3. sz. (Ezerébet-ter sarok).

Állami felügyelet alatt!
Gerő Ferenc katonai előkészítő-iskolája az egyéves önkéntességi képesítő vizsgára
VI. Nagy János-utca 3. szám.
Ezen több év óta fennálló és szép sikerrel működő iskola előkészíti 6 hónapra terjedő tanfolyamon az önkéntességi vizsgára kiváló képességekkel tanuló közreműködésével olyan ifjakat, kik az önkéntességi jogosítói érettségi bizonyítvánnyal nem bírnak. Részletes az új tanfolyam január 4-én kezdődik.
Beiratás naponként délután 4-7 óráig.
VIDÉKIEK RÉSZÉRE INTERNÁTUS.

1868. év óta eredményteljes használatnak bol- és külföldön

BERGER-féle

gyógy-, egészségi-szappanok
G. Hell & Comp. gyárából Trossau-ban. Aranyérem Páris 1900.

Berger-féle 40 száz. kátránszappan, } bõrkítõsepek és bõrbajok ellen.
Berger-féle kénes kátránszappan }
Berger-féle glicerin kátránszappan, } a bõr minden tisztaságára ellen mint mosó- és fürdõszappan.
Berger-féle panama kátránszappan }

Igen kedveztek a következõ szappanok: **Benzoeszappan, Boroeszappan, carbolszappan, naphtolin** oly egyenként, kiknek a kátránszappan kölömetlen, bõr-betegségek ellen. **Kéneszappan, Kénes- és Kén-homokszappan, szõlõszappan, petrolsulfolszappan** verus are és viszkozis ellen. **Tanninszappan**, Berger-féle **fogszappan** (tabacsokban), 1. számú rezeses fogak, 2. számú **tohányzócsónak**, kitünõ fogtisztító szerük.

Az összes Berger-féle szappanok G. Hell & Comp. gyárából, 30 év óta betervezt, valódiságuk jelöli ezen véd. jeggyel és a cég aláírásával: G. Hell & Comp. vöré nyomatással a címkén viselik.

Magyarországi forrkatár: **Török József** gyógyszer-tára Budapest, Király-utca. Kicsinyben Magyarország összes gyógyszer-táraiban.

Figyelmeztetés!
Az összes felsorolt pokrócsok kiváló jó minőségűek, kallózza vannak és nem tévesztendő össze a cénárna kátránszappanokból hirdettekkel.
Eszékülés után vétel, vagy a pénz előleges beküldése után történik. **Hurttal** forintosa feltűni rendelmenyek a Mtv. összes álmásaira bõrmentve, Teljes tisztelettel

„Szönyeg-Otthon”
Budapest, VII., Kerepesi-ut 10. szám.
Telefon 14-18.

3.95

frt egy finom motaszott ávögkéslet, mely következõ 14 darabból áll és p.: 12 db viszős, 12 boros-, 6 likörös-pohár, 1 viszős-, 1 borosüveg, 1 likörüveg, 1 csomagtartó, 6 csomagtartó és 1 gyümölcs-átlvány. Legújonnabb kivitelben 1 fttal drágább. Meg nem felelõ árú visszavételre, a pénz visszavertetik. **Létszám 30 kr. számlátik fel.** Rendelési díj a vasúti állomás megjelölésével. **Böhm J., Budapest, VI., Hunyady-kerület, 1. szám.**

Dr. Caspó-féle törv. védett
MENTO sziklanövény-tea
rattán, gyökéresen egygylt barnasárga színnel, **gyomorhajt,** a teljes gyógyulás kimeradhatatlan, doboz 2 kor. **Dr. Caspó-féle Erzsébet** mell-tea a legkütünbb hasznos, szor ritg máskes bucsók. **Yörökár: LUX W droginatánál, Muzeum-körút 7/N, BUDAPEST.**

Egyszer van
az esztendőben karácsony — használja fel az alkalmat bevásárlásaira még eddig nem létezett szenzációs olcsó árakban. — **Vidékre szétküldés.**

Árjegyzéket kívánatra a cég küld.
Szenzáció! Legújabb női REFORM-nadrág kintnő min. glóthból, fekete v. színes. Most! ... ftt 1.18

Legelőgansabb valódi angol uri bokavédõ minden színben csak 59 kr.
12 db R. R. schiffon urigallér minden alakban ftt 1.20
Remek flannel uri touristang 69 kr.
Pár ezer db selyemnyakkendõ önkötõ v. csokor, gyönyörű minták, **egységár 27 kr.**
Uringek kintnő schiffonból sima, redõs v. remek színes mellet 87. 98. 1.15. 1.37 kr.
Legmelegebben bélelt uri trikóing v. nadrág 59 kr.
Legmelegebben bélelt női trikóing v. nadrág 64 kr.
Rendkívüli eladás! Uri bõrcipõ halatlan olcsó ár! **Egységár! Párja most! ... ftt 2.58**
6 db francia batizszembendõ gyönyörű szep! 68 kr.
6 személyes kávészabrosz 6 szalvétával, cernadamaszt ... 1.10 kr.
Atlaszglóth-paplan bordó, vil.-kék v. sárga ftt 2.98
Smrynautánzt szõnyeggyölel darabja 37 kr.
stb. stb. sok ezerféle árucikk eladása nagyon olcsó árakban.

SCHRANK LIPÓT
vászon- és divatruka nagyáruháza,
Budapest, VI., Nagymező-ú. 8. sz.
(Teréstemplomnál szemben.)

Az Athenaeum ujdonságai:

- A Magyar Birodalom Története.** I. kötet. — Irta **ACSAJY IGNÁCZ.** Ára nagyon izléses, piros vagy zöld színi díszkötésben 18 korona.
- Magyarország Virágos Növényei.** Számos színes melléklettel. Irta dr. Hoffmann Gy. után **WAGNER JÁNOS.** — Ára gyönyörű díszkötésben ... 18 korona.
- A Magyar Államiság Fejlődése.** II. rész, 2-k kötet. Irta **BÉOTHY ÁKOS** ... 10 korona.
- A Szarvas és Vadászata.** 27 színes képmelléklettel. — Irta **BALKAY ADOLF.** Ára remek díszkötésben ... 10 korona.
- Ruskin Élete és Tanítása.** 16 képmelléklettel. Irta **GEOCZE SAROLTA.** Ára ... 7 korona.
- Nyelvészeti Füzetek.** Szerkeszti **SIMONYI ZSIGMOND.**
VII. füzet: **Nyelvtörténet és lélektan.** — Irta **GOMBOCZ ZOLTÁN.** Ára ... 1 korona.
VIII. füzet: **Helyes magyarság.** Irta **SIMONYI Zs.** Ára ... 2 " "
Köve ... 3 " "
IX. füzet: **Nyelvjárási tanulmányok.** Irta **VARGA IGNÁCZ, SZABÓ DEZSŐ** és **KÉRTÉSZ MÁNÓ.** Ára ... 1.50 kor.
- Magyar Történelmi Életrajzok.**
Gróf **Széchenyi István.** Irta **FRANKÓI VILMOS.** Ára ... 9.60 kor.
Alsáni Bálint bíbornok. Irta **ÁLDÁSY ANTAL.** Ára ... 3.20 "
- Kibontakozás. Közlekedésügyi feladataink.**
Röpirat. — Irta **NAUTILUS.** Ára ... 60 fillér.
- Az Aprójszások Tenyésztése.** Képekkel. — Irta **WERNER LÁSZLÓ** és **KISS GERBEN.** Ára ... 2.40 kor.
- Juhay Antal Vezérkönyvei:** NÉGY KÖTET.
I. **A gyermek első tanítója.** Ára ... 5 korona.
II. **A második osztály tanítója.** Ára ... 5 " "
III. **A harmadik osztály tanítója.** Ára ... 5 " "
IV. **A negyedik osztály tanítója.** Ára ... 5 " "
- A Gyermekekölés.** A magyar nép használatára. — Irta **Dr. OLÁH GYULA.** Ára ... 1 korona.
- Képes Kereskedelem-Történet.** Különös tekintettel Magyarországra. — Irta **KEREKES GYÖRGY.** Ára, 127 képpel ... 2.40 kor.
- Háztartási Könyvtár.** Szerkeszti **KÖRTHY EMILNÉ.**
IV. füzet: **Kenyérsütés.** Ára ... 60 fillér.
V. **Fagyaltok, Krémek, Kocsnyák.** Ára ... 60 " "

Előzőleg megjelentek:
I. kötet: **Vegyes sítémények.** Ára ... 60 fillér.
II. **Különféle italok, szõrpõk, likörök.** Ára ... 60 " "
III. **Gyümölcsbefõzés.** Ára ... 60 " "

Megrendelhetõk úgy az ATHENAEUM r.-t. könyvkiadóhivatalában (VII., Kerepesi-ut 54), mint minden hazai könyvkereskedésben.

BEZÖLÖLUGAST

Ütessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld és homoktalajon.
Ez azonban nem minden szõlõföld alkalmas (bár mind kuszó természetű), mert nagyobbobbra, ha megnd is, természet nem ez, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol leguának alkalmas földet illetek, ezek böven elárják házu-
tati az egész szõlõdésre kijelent a legkütünbb muskataly és más adós szõlõföld.
A szõlõ hazánkban mindenütt megegerõs s minden oly ház, melynek fala mellett a legelőgansabb gondozással fel-
overtelõ nem volna, ezeknél más földtölknek, kerteknek, kertészeknek stb. a legmelegebb dísz anélkül, hogy leg-
kevesebb helyet is elfoglalna az egybõre használható részek-
ből. Ez a legelőgansabb gyümölcs, mert minden õvben terem.
A föld használatára vonatkozó színes fönyyomatot kate-
logus bárcinok ingyen és bérmentve küldetik meg, a ki ezimél egy levelezõlapon tudatja. Cím:
Ermellõki első szõlõföldnyelvetel Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

